СБОРНИКЪ НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТѢ
КНИГА XX.

Български народни названия на растенията

отъ

Д-РЪ П. КОЗАРОВЪ

Noms populaires bulgares des plantes

PAR

D-r P. KOZAROV

СОФИЯ — ПЕЧАТНИЦА П. ГЛУШКОВЪ — 1925.

БЪЛГАРСКИ НАРОДНИ НАЗВАНИЯ НА РАСТЕНИЯТА

ОТЪ

Д-РЪ П. КОЗАРОВЪ

Докладвано въ Природо-математичния клонъ отъ Ив. Урумовъ
на 16. V. 1925 година.

Български народни названия на растенията.[1]

Отъ д-ръ П. Козаровъ.

Всѣка наука за обозначение на прѣдмети и понятия изъ своята область има нужда отъ установени названия или термини. Ако такива липсуватъ, то за пояснение трѣбва да прибѣгваме къмъ дълги, често отекчителни описания, или пъкъ да присвояваме чужди, които се явяватъ непригодни. Напротивъ, имаме ли свои собствени названия, работата се много опростява, защото съ една дума можемъ да възбудимъ у нашитѣ слушатели нужното прѣдставление или възпоминание за даденъ прѣдметъ. По тоя начинъ се избѣгватъ недоразумения и грѣшки, а най-главно, рѣчьта става кжса и опрѣдѣлена. Тая нужда се явява твърдѣ належеща, особено за естественитѣ науки, дѣто прѣдметитѣ, които влизатъ въ областьта имъ, сж извънредно многобройни. Тамъ названията не сж само отъ външна—формална нужда, но тѣхната наличность е отъ значение за развитието на самата наука. Добъръ примѣръ за това прѣдставлява ботаниката. До Линей тая наука се намираше почти въ своя зачатъкъ. „Съ този човѣкъ, казва J. Sachs,[2] ботаниката стана сжща наука. До тогава много растения бѣха описани, безъ да иматъ имена, а сжществуещитѣ названия се прилагаха произволно за разни растения."

Нуждата отъ български имена за растенията не се чувства тъй силно при специалното изучване на ботаниката, дѣто обикновено си служимъ съ научнитѣ—латински названия. Въ други случаи, обаче, както напр. въ училището, латинскитѣ се явяватъ неудобни, особено за ученицитѣ отъ долнитѣ класове; тамъ нуждата отъ български названия на растенията е голѣма и спъва успѣха на обучението. Латинскитѣ названия обикновено плашатъ и убиватъ всѣка охота; тѣ сж много научни за срѣднообразованитѣ, а за широката публика — сж само думи безъ значение. Затова, колкото и да сж тѣ необходими и незамѣними за

---

[1] За да извадя на явѣ нѣкои необнародвани още материали по народнитѣ названия на растенията, които се намѣриха въ книжата на покойния професоръ по ботаника, д-ръ Ст. Георгиевъ[3]; да издамъ едноврѣменно и собственитѣ си номенклатурни бѣлѣжки, събирани отъ нѣколко години насамъ, а сжщо и тия, които съ готовность ми се доставиха отъ нѣкои приятели-естественици; да събера по-възможность извѣстнитѣ до сега народни названия на растенията, пръснати тукъ-тамъ изъ научни и популярни статии, учебници, рѣчници и други публикации, както и въобще да поставя въпроса на дневенъ редъ, за по-нататъшна разработка — ето мотивитѣ, които ме заставиха да се заловя съ написването на настоещата статия, която не е нѣщо завършено, а само единъ приносъ, който постепенно ще се допълня и разширява. — София, юлий 1900 г.

— Сжщата тази статия поднасямъ въ тоя видъ, както е била приготвена тогава, прѣди 25 години, и то по настояване на мои пряятели-ботаници, които присжтствуваха на реферата ми по нея, чегенъ въ Д-вото на българскитѣ ботаници на 15.I. 1925 г. Тя обхваща, прочее, литературни източници само до тая дата. Материалитѣ, които съмъ събиралъ отпослѣ, ще се издадатъ допълнително

[2] Geschichte der Botanik vom XVI Jahrhundert bis 1830, München 1975.

[3] Починалъ въ санаториума за гръдоболни Райбесгрюнъ — Германия, прѣзъ 1900 год.

специалиста, толкова непригодни се явяватъ за обикновената публика.

Нужно е, слѣдователно, покрай латинскитѣ, да имаме и други — общопонятни, български названия. Тая нужда се явява отъ голѣмо практическо значение, особено въ народната медицина, за обозначение имената на разнитѣ лѣковити билки. Сжщо и въ нѣкои сждебни случаи, както и при изучване на българския фолклоръ, става нужда отъ познаване народнитѣ имена на растенията. Ала тая нужда се чувствува обикновено най-силно въ литературата, при прѣводи отъ чужди езици. Всички знаемъ спънкитѣ въ подобни случаи, когато се натъкнемъ на нѣколко чужди имена на растения; ние се чувствуваме безпомощни и се отчайваме, особено когато и лицата, къмъ които се обърнемъ за помощь, не сж въ състояние да ни я дадатъ. Затова, повечето прѣводачи сж принудени да заематъ чуждитѣ имена така, както се срѣщатъ въ оригинала, или най-обикновено, тѣ ги замѣняватъ съ руски, като прѣдварително сж убѣдени, че за повечето читатели не ще бждатъ понятни. А това е вече единъ голѣмъ езиковъ недостатъкъ.

Често пжти най-хубави и най-художествени чужди описания на природата немогатъ да се прѣведатъ изцѣло на български, поради липса на думи за обозначение на прѣдметитѣ; въ такъвъ случай величествената картина на дадена мѣстность, нарисувана съ вѣщина отъ автора, се поднася на български четецъ въ несвършенъ видъ и съ недостатъци.

Тукъ се поражда, именно, въпросътъ, имаме ли достатъчно народни названия за растенията? На това А. Тошевъ,[1] който пръвъ е писалъ на тая тема у насъ, отговаря така: „Има ги не малко, но трѣбва да се избродятъ отъ народа. Той е единствениятъ богатъ източникъ, отъ дѣто можемъ да се снабдимъ съ тѣхъ. Че за това се изисква вѣщина и трудъ — не ще никакво съмнѣние. Прѝ туй, трѣбва да знаемъ, че то не е работа, която може да се свърши въ една-двѣ години и само отъ едного. Тукъ се изисква врѣме и съдѣйствието на всички, които боравятъ съ природнитѣ науки. До като другитѣ народи сж се сдобили съ опрѣдѣлена терминология, нужни сж били дълги трудове и години.“

Да! И нашиятъ народъ има за повечето, ако не за всички растения, хубави и типични названия; остава само да се събератъ. Ония растения, които сж въ съсѣдство съ жилището на човѣка, или сж били отъ интересъ за прѣхраната и здравето му, или сж употрѣбявани въ домакинството, народътъ ги е снабдилъ съ имена, често твърдѣ подходящи.

Разбира се, неможемъ да искаме за всички растения народни названия, а още по-малко за разнитѣ стотици и хиляди видове вариетети и форми на нѣкои родове, като напр. Rubus, Rosa, Carex, Centaurea и пр. Тамъ и безъ това тѣ се явяватъ излишни, защото послѣднитѣ сж отъ значение само за специалиста, а за него важатъ латинскитѣ названия.

Българскитѣ народни названия на растенията не сж още проучени. Почнато е дѣйствително, но е събрано досега много малко. Съ тая работа най-първо, по необходимость, сж били принудени да се занимаватъ първитѣ съставители или прѣводачи на учебници по ботаника у насъ: Душановъ, Михалаки Георгиевъ, Гер. Бѣлчевъ, Иванъ Урумовъ и др. По-послѣ А. Тошевъ излѣзе съ единъ цѣненъ трудъ по българската терминология на растенията; слѣдъ него Ив. Урумовъ е събралъ

[1] Ботаникъ и дипломатъ, още живъ. — Къмъ терминологията на българската флора, Период. спис., кн. XXXV.

народнитѣ названия изъ Ловчанско и Търновско, а сжщо покойниятъ проф. Ст. Георгиевъ въ своитѣ печатни трудове ни даде доста цѣнни материали по българската номенклатура на растенията, събирани по всички български земи Понеже нуждата отъ хубави народни названия се чувства силно, тѣ трѣбва да се съберать. А за това се изисква работа. Трѣбва прѣди всичко да се съберать названията на растенията, които се срѣщать въ народния ни езикъ; послѣ да се подберать най-добритѣ, най-подходящитѣ, общоупотрѣбимитѣ и типичнитѣ отъ тѣхъ и да се създаде една установена ботаническа номенклатура; тогава да се дѣйствува за тѣхното популяризиране въ училището и живота. А да се постигне всичко това, сж нужни не години, а десетолѣтия, както е случаятъ съ д-ръ Шулекъ, който за да издаде своята книга: „Jugoslavenski imenik bilja, Zagreb, 1879“, трѣбвало е въ продължение на 30 години да събира прилежно и да обработва суровия материалъ, като е ималъ при това и помощьта на много свои приятели.

Събирането на такива материали изисква прѣди всичко познание на прѣдмета. Имена, чути отъ устата на народа, безъ да се знае положително, за кое растение се отнасятъ, сж почти безъ значение. При записването трѣбва да се означава точно името, съ ударението му, като се отбѣлѣзва и мѣстото, дѣто е чуто. Начинътъ на изговарянето и правописътъ сж повече отъ интересъ за филолога, отколкото за ботаника.

Прочее, ползата отъ събирането народнитѣ названия на растенията е двояка: езиковна и научна. Всѣко новозаписано име е единъ приносъ къмъ словесното ни съкровище. По тия названия, особено когато сж събирани изъ всички български покрайнини, филологътъ ще може да си обясни нѣкои особености на българскитѣ нарѣчия, както и други лингвистични въпроси[1]. По тѣхъ ние заключаваме за наблюдателностьта, духовното развитие и творческата сила на народа. Едновременно съ това правимъ услуга и на ботаническата наука, понеже я обогатяваме съ нови термини, които улесняватъ изучванието ѝ.

Мнозина сж наклонни да мислятъ, че у насъ липсватъ народни названия, за голѣма часть отъ растенията. Това е абсолютно невѣрно. Други, като отворятъ единъ учебникъ по ботаника и видятъ, че при повечето латински имена стоятъ и български (или по-добрѣ такива, написани съ български букви), мислятъ, че въпросътъ е изчерпанъ. Това сжщо е невѣрно, понеже болшинство отъ послѣднитѣ сж побългарени или сж прѣводъ отъ чуждитѣ. Трети пъкъ, като държатъ само на естетиката и поезията, възставатъ, че не сме имали достатъчно хубави и нѣжни български названия за растенията. Ето какво казва по тоя въпросъ единъ отъ тѣхъ. „Менъ ме бѣше ядъ, защото не за първъ пжть чувахъ да се даватъ най-безобразни названия на най-приятнитѣ цвѣтя. Естеството, което така разкошно и величествено се проявява и хубавѝ цѣлото наше отечество, ние го онеправдаваме. Ние нѣмаме нѣжни думи, за да го погалимъ, ние нѣмаме мили названия за неговитѣ

---

[1] Като примѣръ, тукъ привеждамъ слѣднитѣ названия, отъ които нагледно се вижда това:

Е́чменъ или	Къклица или	Болиочъ (лай-кучка)
я́чменъ	Каклица	Бо́лиочи
и́чменъ	Къкъль	Бо́ливачъ
Ичуме́нъ	Кънкълъ	Бо́лоачъ
Учме́нъ	Ка́колъ	Бе́леочъ
Чуме́нъ	Ку́колъ	Болио́чъ и пр.

хубости. Най-величественитѣ създания на природата у насъ нѣматъ имена, или, ако иматъ, тѣ сж турски. . . На най-миловидното златножелто цвѣте, което пролѣть и лѣтѣ краси полята ни, ние казваме „лайлай-кучка". На това малко, бѣлизняво цвѣте, което така разкошно захубавява ливадитѣ ни, ние даваме простото име „слѣзъ"; на това свѣтло — алено цвѣте, което се мѣрка изъ зеленитѣ класове на нивята, ние казваме „пукалъ"; величествениятъ синиятъ кринъ, който краси нашитѣ градини, ние наричаме „магарешки уши"; на друго едно мило горско цвѣте казватъ „козя-брада"; високото, съ червено стебло, съ голѣми листа тропическо цвѣте, което много дворове пълни съ хубость и зеленина, днесъ го наричатъ незнамъ защо, „кърлежъ"! На друго едно, полу-трѣва полу-цвѣте, колкото оригинално, толкова и красиво и което расте по трѣвиститѣ урви на Балкана, даватъ име „мечешко-зеле".

Може-би авторътъ да е донѣкжде правъ, но изобщо, не! Защото това, което нему се види грубо и несъобразно, излазя много удачно и тъкмо на мѣстото си, когато се вгледаме отблизу.[1] Дѣйствително, слушатъ се често груби названия за хубави растения, но на други мѣста на сжщитѣ даватъ по-нѣжни имена. Тъй че, едностранчиво и невѣрно е, да се правятъ общи заключения, само по названия, чути въ една мѣстность, или пъкъ излѣзли изъ устата на обикновени смъртни, които, за да удовлетворятъ нашето любопитство ни отговарятъ безмислено съ фразитѣ: „Това е едно цвѣте, планинско цвѣте", или „това е цвѣте . . . санкимъ трѣва", или съ други нѣкои скроени названия, каквото ми се чини е „магарешки-уши".

Тукъ му е мѣстото да отбѣлѣжа, че трѣбва да се отличаватъ сжщинскитѣ народни названия отъ книжовнитѣ, т. е. отъ тия, излѣзли не отъ устата на народа, а измислени или набързо скованн. Повечето отъ тѣхъ сж прѣводъ отъ латинскитѣ, или сж стъкмени по подражение на чужди названия. При все това и между тѣхъ се срѣщатъ нѣкои сполучливи и добри[2].

Народнитѣ названия сж обикновено прости и кжси: повечето състоятъ само отъ една коренна дума, а най-старитѣ сж дори едносложни. Тѣ сж обикновено най-популярнитѣ, нѣматъ много синонимни и се отнасятъ до растения, съ които още примитивниятъ човѣкъ е ималъ работа; напр. джбъ, букъ, ръжь, лукъ, липа, лоза, жито, просо и пр. Сложнитѣ или производнитѣ народни названия сж сравнително нови. При тѣхното образуване въображението е работило вече по-свободно; тамъ названията сж дадени възъ основа на нѣкои дѣйствителни или привидни бѣлѣзи, напр.: лъвска-муцуна, дѣдовъ-зжбъ, козя-брада, напръстникъ, треперушка, шапиче, и пр. Дори и цѣли изречения се употрѣбяватъ често отъ народа за обозначение на извѣстни растения; това, разбира се, е твърдѣ непрактично, особено, когато се образуватъ нови видови имена. Такива сж напр.: лай-лай-кучка, бѣла-Рада-вапцарска, я-каржкъ — я не-каржкъ, кърпи-кожухъ и др.

Народнитѣ названия на растенията сж повечето видови. Родови названия нѣма, или сж много рѣдко. Народътъ въ своето развитие не е можалъ да достигне до тамъ, да открие родственитѣ връзки между растенията и да ги съедини въ отдѣлни групи, като ги именува съ осо-

[1] Тъй напр., названието „кърлежъ" е дадено, защото сѣмената на растението приличатъ досущъ на животното — паразитъ кърлежъ. Названието „козя-брада" е прѣводъ отъ латински, а за пукалъ и магарешки-уши имаме много похубави имена.

[2] Книжовни названия сж напр.: троецвѣтна теменуга, полски-брѣстъ, широколистна върба, недопирка и пр.; такива се срѣщатъ най-често изъ учебницитѣ.

бени названия. Но, когато родътъ има само единъ видъ, то видовото название е служило и за обозначение на рода; напр.: царевица, дюла, конопъ и пр.[1]

Видовитѣ названия на растенията въ български езикъ сѫ много. Ако броимъ всички извѣстни, заедно съ близко-сходнитѣ синоними, то броятъ имъ възлиза на много хиляди. Обикновено сѫ получавали имена ония растения, които сѫ прѣнасали извѣстна полза или врѣда на човѣка, или сѫ обрѫщали вниманието му съ своята чудна форма, голѣмина, хубость, мирисъ и пр. Народътъ рѣдко прави разлика между близко-стоещитѣ видове, а още по-малко за полиморфнитѣ. Тъй че, докато нѣкои видове сѫ останали неименувани, за други има купъ имена, особени за всѣка мѣстность. Двѣ нѣща при това сѫ играли главно важна роля: 1) че при едно и сѫщо растение въ разнитѣ мѣста сѫ забѣлѣзани отдѣлни особености; така сѫ произлѣзли синонимнитѣ названия и 2) че единъ общъ бѣлѣгъ е откритъ при разни растения, които за това сѫ получили еднакви — омонимни названия. Това, разбира се, е едно доста голѣмо неудобство, което поражда често неразбория. Отъ друга страна то говори, какъ народната мисъль, подбуждана отъ еднакви или разни импулси, се е проявявала въ най-различни форми.

За да се види, колко плодотворна е била въ това отношение творческата сила у народа, привеждамъ тукъ слѣднитѣ примѣри:

1. Названия за разнитѣ видове я г о д и (Fragaria vesca, collina, elatior и пр.): ягоди, агоди, планинци, усойки, плюскавици, суници, зуници, капалищи, пласкудавци, малй-газци, орнички, диви-ягоди, личи-ягоди, плюшкавйци, праскавици, самодивски-ягоди, бѣлвици, бѣлявици, планчўка, планйца, кукониица, пламеници, готка, планущка, ягодакъ и др. за с и н о н и м н и.

2. За ц а р е в и ц а т а (Zea Mays): царевица, папуръ, кукурузъ, гугучета, морузье, мамули, мисиръ, царка, пчѐнка, ченка, пченийчка, ченичка, цàревка, печѐнка, мисирка, коломбокъ, кукумарка, ра̀пка, цомбуръ, ца̀бланъ, грѫчка, мумурузка, моморозка, мумуроска, гълѫби и прч.

За кочана на царевицата има повече отъ 30 названия.

3. За разнитѣ видове р а в н е ц ъ (Achillea Millefolium, clypeolata, tomentosa и др.): равнецъ, равнежъ, сѣчена трѣва, сѣчено билье, посѣчено билье, посѣчена трѣва, я̀новица, посѣково билье, бѣлъ равнецъ, желтъ равнецъ, бѣла Еньовица, желта Еньовица, посѣклива билка, сърчьево билье, изройче, рисинява трѣва, спорежъ, хайдучка трава, рамчецъ, мѣсечньакъ, ресулья билья, качино цвѣкье, га̀скена трава, врабчино цвѣкье и прч.

За разнитѣ видове дѫбъ има до 70 названия, за дивия макъ и повитицата (съвлѣка) до 40; въобще, повечето растения иматъ по нѣколко синонимни названия, а такива съ повече отъ 20 не сѫ рѣдкость.

Като примѣръ за о м о н и м н и български названия на растенията, привеждамъ слѣднитѣ:

1. Сѣчена трѣва, билье посѣчена " , " посѣклива билка	Achillea Millefolium Hypericum perforatum Lapsana communis Lychnis coronaria Prunella vulgaris.

[1] Народнитѣ видови названия на растенията се състоятъ обикновено отъ една дума и затова немогатъ да се поставятъ наравно съ латинскитѣ, които сѫ винаги двойни (бинерни): едното родово, и слѣдователно посочва мѣстото на растението въ ботаническата система, а другото видово.

2. Майсилче маясъливъ буренъ масъливче	Agrimonia Eupatoria Ajuga reptansu A. genevensis Peucedanum sp.? Siderites montana Statice Limonium.
3. Слѣти-косъ пади-косъ опади-косъ	Adonis miniata Delphinium orientale Papaver Rhoeas Ranunculus acris.
4. Изтравничи(е)	Capsella bursa pastoris Asplenium trichomane Veronica officinalis Cardamine impatiens Glechoma hederacea Hieraceum Pilosella Nasturtium officinale.

Омонимни названия има доста, ако и да не сѫ толкова много, колкото синонимнитѣ. Доста разпространени сѫ напр. названията: клинавче, клинавъ буренъ, плюскавецъ, млѣчка, кумоника, метлика, пироника, страшниче и пр., които народа употрѣбява за много и различни растения. Тукъ не споменавамъ, разбира се, имена като: черния буренъ, мекия буренъ, синьо цвѣтье, горско цвѣтье, желта трѣва, червено биле, трънливъ буренъ и пр., които се прикачатъ на много растения, но за насъ сѫ безъ значение.

Народнитѣ названия на растенията сѫ образувани:

1. По прилика: кандилка, поималка, кученца, бѫзунче, пачи кракъ, конско ребро, треперушка.

2. По мѣстонахождение: блатникъ, гороцвѣтъ, планинци, водниче.

3. По свойства: отрова, бѣсна трѣва, благи-луди, разводникъ, сладко коренче.

4. По употрѣбление: дрислива трѣва (Asphodelus liburnicus), лишайче, лишайвецъ (Chelidonium majus), посѣчена трѣва (Hupericum preforatum), изсипливо билье (Herniaria hirsuta), мундарлива трѣва (Lepidium ruderale), отокливо билье (Polygonum latifolium).

5. По врѣме на цъвтението: есененъ минзухаръ, Великденче, Гергьовденче, Димитровче.

6. По имена на божества, духове и прч.: Богородиченъ буренъ, Христосово-цвѣтье, самодивски-лукъ, русалче, сминдухъ.

7. По имена на лица: Петровъ-кръстъ, Еньово-цвѣтье, Бѣла-Рада, Лазарниче, дѣдовъ зѫбъ, бабини гниди, момина сълза.

И т. н.

Българскитѣ народни названия на растенията сѫ сходни съ рускитѣ, сръбскитѣ, хърватскитѣ и въобще съ славянскитѣ. Това е много естествено, понеже старославянскиятъ езикъ е основата на всички славянски езици. Въ горѣспоменатата книга на д-ръ Шулекъ, дѣто славянскитѣ названия на растенията се разглеждатъ сравнително, се срещатъ приведени много подобни примѣри.

Покрай чисто-българскитѣ названия на растенията, срѣщатъ се и много чужди. Такива на първо мѣсто сѫ турскитѣ, които изобилстватъ въ езика ни, особено въ Южна-България. Нѣкждѣ тѣ сѫ се дотолкова вкоренили, че сѫ изтикали дори българскитѣ и народа си служи само съ тѣхъ. Това е прѣко слѣдствие отъ дългото ни робство, кое-

то е упражнило силно влияние върху народния говоръ. Врѣме е, обаче, да се изхвърлятъ сжщитѣ изъ употрѣбение, като се замѣнятъ съ чисто-български, каквито имаме достатъчно. Такива сж напр.: демиръ-чиче, филджанъ-чиче, кана-чичекъ, еръ-алмазъ, кадънъ-пармакъ, челеби-перчанъ, калъчъ-оту и др.

Следъ турскитѣ, идатъ р у с к и т ѣ названия, които се срѣщатъ особено въ литературата. Много отъ тѣхъ мжчно ще могатъ да се изхвърлятъ, понеже сж станали общоприети; напр. хвощъ (вмѣсто бълг. прешлика, ставиче, наставиче), незабудка (вм. помниче, срамежливче, лазарниче или незабравка), гречиха, вм. елда и прч.

Нѣкои отъ народнитѣ названия сж подобни на латинскитѣ или гръцкитѣ, само че иматъ измѣнено окончание, т. е. побългарени. Тѣ сж состатъци отъ едноврѣмешното римско или византийско влияние. За много отъ тѣхъ народа нѣма свои български названия. Тъй напр., казваме само роза или тръндафилъ, само босилякъ, спанакъ, кестенъ, които сж думи отъ чуждъ произходъ. Тукъ привеждаме още и слѣднитѣ примѣри:

1. П о б ъ л г а р е н и о т ъ н а р о д а л а т и н с к и и г р ъ ц к и н а в а н и я: Върбина (Verbena), ригенъ, риганъ (Origanum), битоника, витоника (Betonica), трифилъ (Trifolium), жмжмила, амамила (Matricaria Chamomilla), лиандру (Nerium Oleander), маджаронъ (Originum Madjoranum), пруна (слива — Prunus spinosa), босилякъ (Otium Basylicum) и прч.

Други при побългаряването дотолкова сж измѣнени, че мжчно може да се забѣлѣжи чуждиятъ имъ произходъ; напр.: татулъ (Datura), хмѐлъ (Humulus), ясенъ (Fraxinus) и пр.

2. К н и ж о в н о п о б ъ л г а р е н и л а т и н с к и н а з в а н и я. Тѣ сж образувани поради липса на български, или по-право, поради тѣхното непознаване, напр.: салвей, шалвей (Salvia), глехома (Glechoma), скабиозъ, шпергула (Spergula), мимоза (Mimosa), дрозера (Drosera) и прч.

3. Н а р о д н и н а з в а н и я, б у к в а л н о п р ѣ в е д е н и о т ъ ч у ж д и т ѣ:

Aegopodium — козя нога.
Campanula — звънче.
Herniaria — килавъ буренъ.
Pedicularis — въшкаво билье и пр.

4. К н и ж о в н и н а з в а н и я, п р ѣ в о д ъ о т ъ ч у ж д и:

Umbelliferae — чадърести.
Salicornia — солорасти.
Scrophularia — заушница, скрофулъ,
Pentaphyllum — петолистъ.
Vergissmeinicht — помниче.
Fliegenfalle — мухоловка.
Steinbrechgewächse — каменоломци и др.

Освѣнъ това, прилагателнитѣ: silvestris, aquaticus, campestris, paluster, montanus (горски, воденъ, полски, блатенъ, планински). Напр., Acer campestris (полски яворъ) Ranunculus aquaticus (водно лютиче), Pinus silvestris (лѣсенъ боръ) и пр.

Народнитѣ названия на растенията, съдържащи се въ настоещата статия, сж записани повечето непосрѣдствено изъ устата на народа; други сж извадени изъ списания и книги, публикувани прѣдимно отъ специалисти — ботаници. Най-голѣми заслуги въ това отношение сж принесли: проф. Ст. Георгиевъ, А. Тошевъ, Ив. Урумовъ и др. При използуването на сжществуещитѣ материали, отдавано е голѣмо значение на компетентностьта и подготовката на събирачитѣ. Имената на

последнитѣ сж дадени винаги съкратено, за да може въ бждеще да се иматъ прѣдъ видъ, при евентуаленъ подборъ. Отдадено е сжщо значение на мѣстонахожденията; затова навсѣкждѣ, дѣто последнитѣ сж били извѣстни, тѣ сж цитирани.

Приведенитѣ по-долу материяли сж почти отъ всички български земи, освободени и неосвободени. Най-много такива сж събирани изъ България и Македония; послѣ идатъ Бесарабия, Добруджа, Поморавско и Одринско. Въ България най-добрѣ въ това отношение сж проучени слѣднитѣ окрѫзи: Софийски, Ловчански, Търновски, Сливенски, Пловдивски, Ст. Загорски и Варненски. Слабо или никакъ неизслѣдвани сж още Ю. З. и С. З. България, сжщо Силистренско, Разградско и Бургазко[1]. Имената изъ разнитѣ учебници по ботаника не бѣха за насъ отъ твърдѣ голѣмо значение, защото повечето сж книжовни и при тѣхъ не сж дадени мѣстонахожденията. Сжщото трѣбва да кажа и за тия названия, които се съдържатъ въ рѣчника на Найденъ Геровъ;[2] обаче, азъ си дадохъ трудъ и прѣгледахъ еднитѣ и другитѣ, като извадихъ само ония, които ми се сториха нови и непознати.

Освѣнъ ржкописнитѣ материали, съчиненията, отъ които съмъ се ползувалъ при написването на настоещата работа, сж слѣднитѣ:

Проф. Ст. Георгиевъ (Ст. Геор.). Родопитѣ, Рилската планина и нихната растителность. СбМ. IV и V.

— Запискитъ му по ботаника, четени въ Висшето Училище.

— Неиздадени негови бѣлѣжки.

Ив. Урумовъ (Урум.). Материали за флората на Ловчански окржгъ. СбМ. XIV.

— Материали за флората на Търновски окржгъ. СбМ. XV.

А. Тошевъ (Тош.). Къмъ терминологията на българската флора. Период. спис. XXXV.

— Материали по флората на България. Период. спис. LI.

— Материали за флората въ Солунско. СбМ. X.

Д. Матовъ и А. Тошевъ (Мат. и Тош.). Къмъ българския рѣчникъ. Солунски книжници, кн. 4.

В. Т. Ковачевъ (Ковач.). Материали по флората на Сѣверна България, сп. Трудъ, год. IV, кн. 2—3. — Годишникъ на Соф. Природоизпитателно Дружество за 1899 год.

К. Апостоловъ (Апост.). Приносъ къмъ българската терминология на флората въ Македония. Период. спис. кн. LXI.

Г. Трайчевъ (Трайч.). Къмъ терминологията на българската фауна и флора въ Македония, в. „Вѣсти" год. IX, бр. 62, 69 и 70 и год. X, бр. 63.

А. Т. Илиевъ ((Илиевъ). Растителното царство въ народната поезия и пр. СбМ. VII и IX.

Н. Лазаровъ. Прѣгледъ на забѣлѣжителнитѣ полезни и врѣдни растения. СбМ. I.

Сава Раковски, Показалецъ.

Ц. Гинчевъ (Гинч.). Нѣщо по българската народна медицина, сп. Трудъ...

Найденъ Геровъ (Гер.). Рѣчникъ на български езикъ т. I, II и III

Д-ръ Ст. Ватевъ (Ват.). Въ списанието „Медицина".

---

[1] Това, разбира се, къмъ годината 1900.

[2] Въ излѣзлитѣ до тогава томове.

К. Шкорпилъ (Шкор.). Материали по флората и фауната въ Пловдивско — въ отчета на Пловдивската мѫжка гимназия за 1896/97 година.

Материали за българския рѣчникъ, въ СбМ. кн. I—XVII.

Учебницитѣ по ботаника отъ Михалаки Георгиевъ (М. Геор.), Ир. Урумовъ (Урум.), Г. Бѣлчевъ (Бѣлч.), Душановъ (Душ.), М. Бракаловъ (Брак.), Андр. Тошевъ (Тош.), Векиловъ (Векил.), Мавровъ и Богдановъ (Мавр. и Богд.), Ветщайнъ, Бургерщайнъ, Росики и др. (послѣднитѣ три — прѣводи).

Ст. Брънчевъ (Брън). Лѣсовъдство.

Г. Байкушевъ (Байк.). Доклада му по флората на Македония.

и други нѣкои още, които не споменавамъ поименно, защото малко съмъ се ползвалъ отъ тѣхъ.

Мои лични бѣлѣжки и такива на мои приятели.[1]

Чужда литература:

Amie Boué (Boué) — La Turquie de l'Europe v. I, 1840.
I. Velenovsky (Velen.) — Flora Bulgarica Suplementum I, p. 370.
K. Jreček — Das Fürstentum Bulgarien 1891.
B. Šulek — Jugoslavenski imenik bilja 1879.
Fr. Miklošich — Lexicon palaeoslovenico — graeco-latinum 1866.
Н. Анненковъ — Ботанический словаръ.
Herm. Grassmann — Deutsche Pflanzennamen, 1870.
W. Meigen — Die deutschen Pflanzennamen, 1898.

[1] При реферата по настоещата работа, четенъ въ Д-вото на българскитѣ ботаници на 15. I. 1925 г., ми се обърна внимание, че съмъ пропусналъ двѣ работи по въпроса отъ прѣди 1900 г., а именно: отъ Вѣжановъ (въ сп. Наука) и Любенъ Каравеловъ (сп. Старини).

СПИСЪКЪ

на растенията, съ тѣхнитѣ български имена, наредени въ азбученъ редъ споредъ латинскитѣ родови названия.*)

Abies.

A. pectinata, A. alba Mill.: Бѣла ела (с. Баня — Чепинска, с. Габровецъ — Ихтиманско, с. Мала-Цървка — Самоковско), ела (с. Баня — Чепинска, с. Мала-Цървка — Самоковско), черноела (с. Широка-Лѫка-Рупчосъ), черна-ела (с. Каменецъ — Чепинско), бѣлъ чамъ (с. Костенецъ — Ихтиманско). Ст. Геор. — Елѫ, елхѫ (Търновско) Урум.

A. picea, вижъ Picea excelsa — смърчъ.

Abutilon.

A. Avicennae Gaertn: Божа рѫчица и просфурникъ (с. Мансарлий — Ямболско, Тракия и Бесарабия) Ст. Геор.

Acer.

A. Pseudòplatanus L.: яворъ (с.с. Типчанецъ, Игнатица, Ребарково — Врачанско, с. Баня — Чепинска, с.с. Г. Лозенецъ, Кокалени, Бояна — Софийско, Кюстендиско и другадѣ въ България), яфоръ (Рилски-монастиръ), шестилъ, благунъ (с. Кокалени — Софийско) Ст. Геор. — Простъ явуръ (Търновско) Урум.

A. platanoides: Шестилъ (с. Брѣзье — Искрецко, с. с. Типчанецъ, Игнатица, Ребарково — Врачанско, с. Баня-Чепинска, с. Подцърненци и с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Бояна и с. Кокалени[1] — Софийско, с. Костенецъ — Самоковско). млѣчь (с. Кокаляни и с. Г. Лозенъ — Софийско), млѣчово (с. Горни-Лозенъ — Софийско) Ст. Геор. — явуръ, млѣчжнъ явуръ (Търновско) Урум.

A. tataricum: Жещель (с. Литаково — Орханийско, с. Баня — Чепинска), мекишъ (с. с. Г. Лозенъ и Кокалени — Софийско, с. Гедиклий — Ямболско, с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.—кленъ (Софийско) — жешля (Кюстендилско) — кленъ (Ново-село — Сливенъ, с. Брѣстовица — Пловдивско) П. Коз. — мекишъ (Търновско), яворъ, шестилъ (с. Хлѣвени — Ловченско) Урум. — Жещълъ — Байк.

A. campestre: Кленъ (с.с. Типчанецъ, Игнатица, Ребарково — Врачанско, с. Брѣстовица — Пловдивско, с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Брѣзье — Искрецко, с. Баня — Чепинска, с. Кокалени и с. Г. Лозенъ — Софийско, Тракийско и въобше на повечето мѣста въ България), клънъ и кълнъ (с. Желюша и с. Врабча — Царибродско, с. Драгоманъ — Искрецко) Ст Геор. — кленъ (Ловчанско и Търновско) Урум.[2]

Acanthus.

A. longifolius Host.: Стратниче (Ловечъ) Ст. Геор.

*) Названията изъ Сливенско, Ямболско, Новозагорско и Пловдивско, за които не е дадено име на авторъ, сж събирани отъ менъ Авторътъ.

[1] Въ с. Кокалени съ това название наричатъ още Acer Reginae Amaliae. Ст. Геор.

[2] Съ горнитѣ названия се обозначаватъ често и другитѣ видове Acer, които се срѣщатъ по насъ.

Achillea.

За разнитѣ видове се употрѣбяватъ слѣдующитѣ названия: Равнецъ (З. България: Врачанско, Берковско, с. Брѣзье — Искрецко), равнецъ, (колибитѣ на Зелениката — Тетевенско, за Ach. Millefolium), равнежъ (с. с. Безденъ, Опицвѣтъ, Петричъ — Софийско), сѣчена трѣва (с. Подцърненци — Радомирско), посѣчена трѣва (Кюстендилско), посѣчка трава (с. Лиляче—Кюстендилско), яновица (с. Каменица — Чепинско), посѣково билье (с. Баня — Чепинска), бѣлъ равнецъ и желтъ равнецъ (с. Костенецъ — Ихтиманско), бѣла Еньовица и желта Еньовица (с. Хвойна — Рупческо), посѣклива билка (за Ach. Millef.), сърчьово билье (Чепеларе), сѣчено билье и равнежъ (с. Драгоманъ — Софийско), изроиче (за Ach. clypeolata въ с. Врабча — Царибродско), посѣчено билье (Чирпанъ, за Ach. Millef.), риснява трѣва (за Ach. tomentosa въ Сливенъ) Ст. Геор. — Спорѣжъ (за Ach. Millefolium) Бѣлч. — Равнецъ и хайдучка трава (Кюстендилско). — Бѣлъ равнецъ (за Ach. Millef. — Ловечъ, Търново), желтъ равнецъ, рамчецъ (на сѫщитѣ мѣста за Ach. clypeol.) Урум. — Вижъ сѫщо стр. 5, т. 3.

Aconitum.

A. Napellus: Сама китка (Сливенъ) П. Коз.

Adonis.

Ad. vernalis: Гороцвѣтъ (с. с. Драгоманъ, Бездънъ — Софийско, с. Желюша до Царибродъ), жълтъ божуръ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Ad. miniata: Опадй-кòсъ (с. Врабче — Трънско) Ст. Геор.

Ad. autuminalis: Кèрено око (Панагюрище) Тош.

Ad. aestivalis: Огнювче (Чирпанъ) Бурм.

Aegopodium.

Aegop. Podagraria: Благъ-базъ (с. Габровецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Agaricus.

Agr. lactarius: Млѣчница гѫба (Габрово), млѣчки и млѣчници (с. Габровецъ — Ихтиманско), млѣчници геби (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Agr. muscarius: Мухоморка.

Agr. campestris: Червенки (с. Габровецъ — Ихтиманско), червенушки (К. Зеленика — Тетевен.), печурки (Самоковъ, Габрово) Ст. Геор.

Agr. caesareus: Бỳлки гѫби, бỳлки (Габрово) Ст. Геор.

Agr. procerus: Вертèнка и вретèнка, вретèнка гѫба, вретèнки (Габрово) Ст. Геор.

За другитѣ видове Agaricus се употрѣбяватъ още и слѣднитѣ названия: качулетки (с. Баня — Чепинска), червенушки (с. Габровецъ — Ихтиманско), чалѫдинки (Търновско) Ст. Геор.

Agave.

Agava americana: Столѣтникъ (Сливенъ) Коз.

Agrimonia.

Agrim. Eupatoria: Майсиличе (с. Казичени — Софийско), — маясъливче (с. Бистрица — Софийско) Ст. Геор. — Чичакъ (Търновско) Урум.

Agrostemma.

Agrost. Gythago: Къклица (почти навсѣкждѣ изъ Тракия), коколь (с. с. Бистрица, Драгоманъ, Бездънъ — Софийско, с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Кървавиче (с. Хлѣвени — Ловч.), пус-кръвчйца, подбелъ (с. с. Микре и Радювени — Ловченско) Урум. — За Agr. coronaria — кжклица (Ловченско, Търновско и Сливенско).

Вижъ и названията на стр. 3, въ забѣлѣжката.

Aremonia.

Aremon. agrimonioides: Мотруня (с. Вишанъ — Царибродско) Ст. Геор.

Ajuga.

Ajg. reptans: Стрѣсниче (с. Ченге — Айтосъ), майсаливъ буренъ (с. Габровецъ — Ихтиманско), горешникъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — мечастжпка (Сливенъ)?

Ajg. Laxmanni Benth.: Срѣщище (Котелъ, Раковски), стрѣсниче (с. Ченге — Айтосъ), срѣщичи (Ловечъ) Ст. Геор. — Срьащичи (Търново, Лѣсковецъ) Урум. — Вечернече (Ст. Загора) Тош.

Ajg. Genevensis: Сватиче (с. Казичане — Софийско), майсаливъ буренъ (с. Габровецъ — Ихтиманско), горешникъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — Горешникъ (Чирпанъ) Бурм.

Ajg. Chamoepitys: Тамняника (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор.

Albresia.

Albr. prostrata: Бѣлъ щиръ (с. Пищигово) Тош.

Alchemilla.

Alchm. vulgaris: Цариче, шапиче (с. Бистрица — Софийско), самодивски ягоди, шапиче (колибитѣ Зеленика — Тетевенско), шупливче, займиниче[1] (колиб. на Бѣлий Осъмь — Троянско), демиръ-бузанъ (Чепеларе) Ст. Геор. — Шапиче (Ловечъ — Рибарска Махала) Урум.

Algae.

Различнитѣ родове и видове се обозначаватъ съ названията: жабърнякъ (с. Драгоманъ—Софийско) или жабунякъ (Южна-България) и другадѣ.

Allium.

All. Cepa: Бѣлъ-лукъ, каба-суханъ, арпаджикъ (Бесарабия). Ст. Геор.—кромидъ, кромидъ-лукъ (Дупница, Пловдивъ), лукъ (Сливенъ), скалонъ (Вратца), хромидъ, хромидъ-лукъ (Дупница)

---

[1] Отъ „займя" — мѣстно название за змия.

Allium sativum: Чесънъ, чесновъ-лукъ (Сливенъ, Ст.-Загора, Самоковъ), едно чесне, чешне.

All. rotundum: Пършолида („дивъ чесанъ") Котелъ — Раковски, вранщи-лукъ (с Баня-Чепинска), пчешки лукъ (с. Църклевци — Искрецка околия) Ст. Георг.

All. Porrum; Прасъ, прасъ-лукъ (Бесарабия и другадѣ въ България).

All. Schönoprasum L.: Дивъ чесънъ, дивъ лукъ (Рилската планина) Ст. Геор.

All. scordoprasum: Дивъ лукъ, гарвански лукъ (с. Абланица — Ловченско) Урум.

All. ursinum L.: левурда (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор. Левурда (с. Буйновци — Еленско), лъжвурдж (с. Микре — Ловченско) Урум.

Alnus.

A. glutinosa: Елша (Бургазско, Карнобатъ, Анхиало, Айтосъ, Пирдопъ,—с. Козница, с. Баня-Чепинско, с. Г. Лозенъ — Софийско и въобще Тракия), елха (Трѣвна, с. Костенецъ, Елена, Пирдопъ, с. Баня-Чепинска), ехла (с. Бояна — Софийско), водна ела (с. Габровецъ — Ихтиманско), лаговица (с. Малка-Църква — Самоковско), Ст. Геор. — Бьалж елж̀, елж̀, елшж̀ (Търновско) Урум. — Елешка (Босилоградско) — Елша.

A. viridis: Църна̀ елха̀ и църна̀ елха̀ (с. Бистрица — Софийско) Ст. Геор. — Ела (Ловечъ) Урум.

A. incana: Чернж елж (Търновско) Урум.

Alopecurus.

Разнитѣ видове: Конецъ (с. с. Безденъ, Богьовци, Петричъ и Опицвѣтъ — Софийско) Ст. Геор. — Кущрява (Ст. Загора) Тош.

Althaea.

Alth. officinalis L.: Бѣла ружица (с. Костенецъ — Ихтиманско), бѣла ружа (с. Габровецъ — Ихтиманско), Ст. Геор. — Ружа (Ловечъ и на много др. мѣста). ру̀жж, дива ру̀жж, бьалж ру̀жж (Търново) Урум. — Фитма-була (Сливенъ) Коз.

Alth. pallida Wk.: Дйвж ружж (Ловечъ) Урум.

Alyssum.

Alyss. calycinum: Нѐкързкъ (с. Казичене — Соф.), Ст. Геор.

Alyss. incanum (?): Поималки (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Alyss. minimum Willd: Парички (Чирпанъ), френково биле — женско (с. Брѣстовица — Пловдив.). Ст. Геор. — Поималка (Чирпанъ) Бурм.

Amaranthus.

Amarant. retroflexus, а тъй сжщо и другитѣ диви видове, се наричатъ щиръ (Хвоина, с. Каменица — Чепинско, с. Габровецъ — Ихтим., Тракия и Македония) — Щиръ (Търново, Дрѣново, Елена, Сливенъ) Урум., Коз.

Amarant. sanguineus, който се сади по градинитѣ: стратулъ (Бесарабия), стратуръ (с. Безденъ — Софийско), тратуръ (с. Широка-Лжка — Рупчосъ) Ст. Геор.

Amelanchier.

Amelan. vulgaris: Дюля дивà (с. с. Бояна и Драгалевци — Софийско), дивй дули и дивй дюли (с. Бистрица — Софийско), Ст. Геор.

Amorpha.

Amor. fruticosa: Синя акация (Чирпанъ) Ст. Геор.

Amygdalus.

Amyg. nana: Прасковиня (с. Бездънъ — Софийско), дивьѐ прасковье (с. Драгоманъ — Софийско), диви праскови (с. Мансарлий — Ямболско) Ст. Геор.

Amyg. communis: Бадемъ (об. название); мйндалъ (Сливенъ) бждемъ и бадемъ (Търново, Ловечъ) Урум. — Калепешъ миндалъ, бадемъ (споредъ Раковски, въ Котелъ).

Anagallis.

Anagl. arvensis: Огнивче (Сливенъ, Пловдивъ), видовиня (с. Поганово — Царибродско), цревца (с. Костенецъ — Самоковско) Коз. и Ст. Геор. — Малко червено огнювче (Чирпанъ) Бурм.

Anagl. coerulea: Видовиня (с. Поганово — Царибродско) Ст. Геор. — Малко синьо огнювче (Чирпанъ) Бурм.

Anchusa.

A. officinalis: Лисича-трава (с. Драгоманъ — Софийско), вълетина и вòловъцъ (Чепеларе), слѣпий-мажъ (с. Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор. — Винче (Сливенъ)

A. Barrelieri: Дрàговецъ (Черепишки-мънастиръ) Ст. Геор.

Andropogon.

Andropog. Ischoemum: Бѣлий-бузалъкъ и бузалъкъ (с. Цървеняно — Кюстендилско), бѣлизенъ (Троянъ), бѣлизина[1] (Чирпанъ) Ст. Геор.

Anemone.

Anem. Pulsatilla—вижъ Pulsatilla vulgaris.

Anem. blanda: Петровъ кракъ (с. Кортенъ) Ст. Геор.

Anem. silvestris L.: Бьало лале, диво лале (Ловечъ), дйву лжлѐ, бьало лжле (Търново, Лѣсковецъ) Урум.

Anethum.

Aneth. graveolens: Копъръ (Тракия, Бесарабия) Георг. — Копжръ (Търново) Урум. — Копъръ (Сливенъ).

Antirrhinum.

Antir. majus: Кученца (Сопотъ), зинй-лапнй (Копривщица),

[1] Вѣроятно все за сжщото растение ще да е названието „бѣлизина“ отъ Раковски, Показалецъ, стр. 60.

зѐплякъ (Панагюрище) Тош. — Асланчи (Сливенъ) П. Коз. — Галабова уста (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Anthemis.

Anth. arvensis: Лай-кучка (Чирпанъ) Бурм. — Армонь (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Anth. tinctoria: Кукучка, лай-кучка (Чепеларе), жълта лай-кучка (Колиб. до Троянъ), главочки (Троянъ) Ст. Геор.

Anthemis, разни бѣлоцвѣтни видове: Лай-кучка и лай-лай-кучка (Тракия и на повече мѣста въ С. България), сѣчена трѣва (с. Подцърненци — Радомирско), пуканица и пуканици (с. Баня и с. Каменица — Чепинско), кукулайка-кучешка (с. Каменица — Чепинско), лайкучка, въртн-попъ (с. Богословъ — Кюстендилско), лай-кучка (с. Костенецъ — Ихтим., с. Брѣзье — Искр. с. Брѣстовица — Пловд.), бѣло-очица (с. Габровецъ — Ихтим.) Ст. Геор. — Подрӯмче (с. Кремиковци—Соф.).—Сѫщитѣ названия се употрѣбяватъ и за Matric. Chamomilla L., като имъ се притуря епитетъ „питомна".

Apium.

Ap. graveolens L.: Целинѫ (Търново) Урум.—Кирвизъ (Сливенъ).

Aquilegia.

Aquileg. vulgaris: Кандилка (Сливенъ) Коз. — Кандилница (Колибитѣ на зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.—Кандило (Вратца), кандилница (Панагюрище) Тош.

Aquileg. Haenkeana Koch.: Кандилки, кошнички (Ловечъ), кѫндѝлкѫ, кȯшничкѫ (Търново, Дрѣново). Урум.

Arachis.

Arch. hypogaea: Фастѫкъ, фастѫци (почти навсѣкѫдѣ).

Archangellica.

Archng. officinalis: Благъ-базъ (Костенецъ, Габровецъ — Ихтиманско), едрия бучинишъ (Колибитѣ на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Aristolochia.

Aristol. Clematitis L.: Вълча ябълка (Сливенъ, Тракия и на повечето мѣста въ България) Коз. — вълчà ябълка (с. Брѣстовица — Пловдивско), буча-ябука (с. Габровецъ — Ихтиманско), вучаябука (с. Костенецъ — Ихтиманско.) Ст. Геор. — Вълча ябълка (Ловечъ, Търново, Дрѣново, Елена) Урум.

Armoracia.

Arm. rusticana: Хрѣнъ (Всѫдѣ изъ България).

Artemisia.

Artem. Absinthium L.: Бѣлъ пелинъ (с. Брѣзье — Искрецко, колиб. на Зелениката — Тетевенско), пелинъ (на повечето мѣста, с.

Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор. — Пелинъ (Ловечъ, Търново, Сливенъ, Пловдивъ)

Artem. vulgaris L.: Синъ пелинъ (Колибитѣ на Зелениката — Тетевен.), черенъ пелинъ, църнь пелинъ (с. Брѣзье — Искрецко), дивъ пелинъ (Костенецъ и Габровецъ) Ст. Геор. — Горски дивъ пелинъ (Ловечъ, Търново) Урум.

Artem. Abrotanum: Катраника, Божо-дърво (дръвце), Божи-дърво. (Въ разни мѣста на България).

Artem. sp.? Градински, едногодишенъ, ароматиченъ видъ: бахтаранъ и пелинъ (с. Бездънъ — Софийско), ботуранъ и бойтуранъ (с. Широка Лѫка — Рупченско) Ст. Геор.

Artem. annua W.: Врѫтига (Ловечъ), Бужигробски бусильѫкъ (Търново, Котелъ) Урум.

Artem. Dracunculus L.: Тарусъ, тархусъ, староусъ (Търново, Лѣсковецъ) Урум.

Arum.

Arum maculatum: Зѫмски лапатъ (Сливенъ), циганско грозде (Т. Пазарджиско), устрѣлниче[1] (К. Зеленика — Тетевенско), змиувъ щавлекъ (с. Текира—Т. Пазарджишко). Ст. Геор.

Arum italicum. Mill.: Змийски лапатъ (Ловечъ) кузлецъ (с. Чакалитѣ — Търновско), мече вратену (Берковица), змийски папуръ (Търново), змийску грозди (Горня-Орѣховица) Урум.

Asarum.

Asar. europoeum: Копитнякъ, (с. Драгоманъ — Софийско, Самоковско), зелень (с. Драгоманъ), строжакъ (с. Баня-Чепинска), потайникъ (с. Бистрица — Софийско), кържецъ (Колиб. на Зелениката — Тетевенско), попово ухо (с. Брѣзье-Искрецко) Ст. Геор. — Копито, копитникъ (Ловченско), путайникъ, путайничи (Търново, Арбанаси, Горня-Орѣховица) Урум.

Asparagus.

Asparg. officinalis: Спаржа (Кюстендилско) Ст. Геор. — спаржа (Чирпанъ) Бурм. — зайча-сѣнка (Ст.-Загора) Тош.

Asparg. tenuifolius: Самовилска трава (с. Драгоманъ — Софийско), заечка сѣнка (Берковица) Ст. Геор.

Asperugo

Asper. procumbens: Острица (Чирпанско) Бурм.

Asperula.

Asper. taurina: Дивъ брочъ (с. Врабча — Трънско, с. Брѣзье Искрецко) Ст. Геор.

Asper. odorata: Кръстатъ буренъ и дивъ брочъ, (Колибитѣ на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — Лазаркиня.

---

[1] Въ Тетевенско и Троянско съ това название наричатъ разнородни растения.

Asphodelus.

Asphod. albus: Бърду́нь (с. Брѣзье — Искрецко, с. Костенецъ — Ихтиманско, с. с. Суходолъ, Драгоманъ — Соф.), гърду́нь (с. Драгоманъ — Софийско), ну́навецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. Плодоветѣ му въ с. Брѣзье — Какалашки.

Asphod. liburnicus: Дрислива трѣва (с. Ченге до Айтосъ) Ст. Геор.

Asphod. luteus: Зайчо грздье (с. Текира — Пазарджишко) Ст. Геор.

Aspidium.

Aspid. sp.: Навълъ (с. Бистрица — Софийско) Георг.

Aspid. Filix mas: Дива папратъ (Панагюрище, Сливенъ) Коз.

Asplenium.

Aspl. Trichomanes L.: Истравниче (Ловечъ), страшниче (с. Бистрица — Софийско), чернокосъ (с. Кюлевча — Новопазарска околия), страшни́че (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — Истравниче (и) (Ловечъ, Търново) Урум.

Astragalus.

Astrag. glyciphyllux L.: Востегъ (с. Широка-Лѫка), клинаво билье (с. Каменица — Чепинско), клинавиче и клинавъ буренъ (с. Костенецъ — Самоковско), сграбиче (с. Габровецъ — Ихтиманско), ребрика (К. Зеленика — Тетевенско), конски ребра (с. Романъ) Ст. Геор. — Клинавче, клинавъ буренъ (Ловечъ, Търново), урло̀ви но̀кти (Търново) Урум.

Astrag. aristatus?: Гиенъ (Айтосъ), гивенъ (с. Ченге — Айтоско) Ст. Геор.

Astrag. Wulfenii: Орлови ногти (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Atriplex.

Atripl. hortensis: Питомна лобода (Разни мѣста изъ България). Другитѣ видове: дива лобода, лобода — Лобудж, питумнж градинска ло̀будж (Търново) Урум.

Atripl. rosea L.: Лобуда (Ловечъ), дивж лобудж (Търново) Урум.

Atripl. laciniata L.: Мъгаришка ло̀будж (с. Арбанаси до Търново) Урум.

Atropa.

Atropa. Belladonna: Старо билье и отровно билье (с. Сотиря — Сливенско) Коз. — Черна утрова (с. Колибито до гр. Троянъ) Ст. Геор. — Отровно биле, ста̀ру би̇̀ли (Ловечъ, Търново) Урум.

Avena.

Av. sativa: Овесь (Почти вскѫдѣ изъ България), овъсь (с. Вишанъ — Царибродско) Георг.

Ballata

Bal. nigra: Копривка (Чирпанъ) Бурм.

Bellis.

B. perennis L.: Парици и робийци (Дупница), бѣла Марта (с. Желюша — Царибродско) Ст. Геор. — Парички (рибие) (Ловечъ), пжрички (Търново) Урум. — Очица (Н. Гер.) — Пискюлчи (Сливенъ) Коз.

Berberis.

Berb. vulgaris: Шербетъ (Сливенъ Тракия), киселъ трънъ (Източна България) Коз. — Дивъ кисѐлецъ (Ловечъ) Урум. — Киселокъ (Бслградъ — Бесар.) Геор.

Сжщитѣ названия и за Berb. cretica.

Bertoroa.

Bert. incana: Якжркъ — янѐкжркъ (с. Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор.

Berula.

Berula angustifolia: Стравиче (с. Бездънъ, с. Богьовци, с. Опицвѣтъ — Софийско) Ст. Геор.

Beta.

B. vulgaris: Цвѣкло (на повечето мѣста изъ България), чукундуръ (Сливенъ) Коз.

Betula.

Betl. alba L.: Брѣза, брѣзица (Софийско и Брѣзникъ), ясика (Дупнишко), метлика (с. Бояна — Софийско), брѣза (с. Костенецъ — с. Радоилъ — Самоковско), метла (с. с. Гайтанево и Г. Лозенъ — Софийско), метлика (с. Брѣзье — Искрецко, с. с. Владая, Княжево — Соф.) Ст. Геор. — Брьжзж̀, митлика (с. Буйновци — Еленска Урум.

Betl. verrucosa: Лѣпкава брѣза — Байкуш.

Bidens.

Bid. cernua L. и orientalis: Бутракъ (с. Костенецъ — Самоковско), момиче (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Bid. orientalis: Момиче (Кол. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Bifora.

Bif. radians M. B.: Колѐндра (с. Суходолъ — Софийско, Кюстендилско), колендро (с. Брѣзье — Искрецко, с. Поганово — Трънско, Чирпанъ, Горна-Орѣховица), колѐдръ (с. Колибито до Троянъ, Ловечъ, Севлиево), колендрȍ (с. Драгоманъ—Софийско) Ст. Геор. — Колендра, коледра (Ловечъ и с. Хлѣвяни), кулѐдрж, кулендря (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Blitnum.

Blt. Bonus Henricus: Дивъ спанакъ (с. Стойкитѣ), спанакъ (с. Широка-Лѫка — Рупческо, Чепеларе, Искроветѣ — селата на Черния Искъръ), влашки спанакъ (селата на Черния Искъръ — Самоковско), щиръ (Колиб. Бѣлий Осъмъ — Троянско), нòна (Власитѣ каракачани по Стара-Планина въ Троянско), дивъ спанакъ (Софийско) Ст. Геор.

Blt. virgatum L.: Гърлѝче (с. Костенецъ — Самоковско, с. Брѣзье — Искрецко), свински гърлешникъ (с. Свогье — Искрецко) Ст. Геор, — Мирдженчи (Ловечъ, Търново) Урум.

Blt. capitatum: Змийско грозде (Копривщица) Тош.

Boletus.

Bolet. edulis: Мантарки гѫби или само мантарки (К. Зеленика — Тетевенско), манатарки, маматарки (Габрово) Ст. Геор. — Други видове Boletus наричатъ още: Синѐвици гѫби и синевици (Колиб. Зеленика — Тетевен.) Геор.

Bovista.

Bovista, разнитѣ видове: Прахавица (Разни мѣста изъ България), пърхутка, пърхавка, пърхавица (Сливенъ) Коз. — Прахутки (Т.-Пазарджикъ), ме(х)оница (с. Костенецъ — Самоковско), праканици (Габрово) Ст. Геор.

Briza.

Briz. media: Клъсинка (с. Чикуркьой) Ст. Геор.—Триперушка —Тошевъ.

Bromus.

Brom. sterilis: Усѝга (отъ овсига), класатица (Сливенско, с. Брѣстовица — Пловдивско) П. Коз. — Сърника (Чепеларе и Чикуркьой) Ст. Геор. — Сѫщитѣ названия се употрѣбяватъ и за другитѣ видове, особено такива, които иматъ по-дълги усили.

Brom. elatior: осѝга (К. Зеленик. — Тетевенско) Георг..

Сѫщитѣ названия се употрѣбяватъ и за останалитѣ видове Bromus.

Bryonia.

Bryon. alba L.: Брѣшнелъ и черенъ скребъръ (Сливенско), дивà тиква (с. Брѣзье — Искрецко, с. с. Габровецъ и Костенецъ — Ихтиманско), тлълста тиква (с. Текира — Т. Пазарджишко) Ст. Геор. — Дива тиква (Ловечъ) Урум.

Bryon. dioica: Червенъ скребъръ (Сливенско) Коз.

Butomus.

Butom. umbellatus: Балдаранъ (с. Драгоманъ — Софийско), сазъ (Чирпанъ) Ст Геор.

Buxus.

Bux. sempervirens и arborescens: Чимширъ (Почти всѫдѣ изъ България), чамширъ.

Calamintha.

Calam. Nepeta Sav: Бугородичи, бугуродичжнъ бурьжнъ, бугородична трьжва (Търново, Горня-Орѣховица, с. Присово — Търновско) Урум.

Calendula.

Calend. officinalis: Невѣнъ (Широка-Лжка — Рупческо, с. Брѣзье — Искреско и на много мѣста изъ България) Ст. Геор. — Крокон ъ (Копривщица) Тош.

Calepina.

Calep. Corvini: Некрък ъ (Берковица) Ст. Геор.

Callitriche.

Callitr. stagnalis: Жабетина (с. Шейтанкьой) Ст. Геор.

Calystegia.

Calyst. sepium Br.: Роклички, зурлички, бьалж чашкж (Търново, Лѣсковецъ) Урум.

Caltha.

Caltha palustris: Блатниче (Софийско), попови лъжички и жабинекъ (с. Казичене — Софийско), мазно-кокалче и мазни-кокалче (Сливенъ, Търново), блатнякъ (Пловдивско) Ст. Геор. и Коз.—Блатничи, жжлтьжнйчи (Елена) Урум. — Блатнякъ или блатниче (България — всждѣ).

Campanula.

Camp. persicifolia: Кошчета (с. Стойкитѣ — Родопитѣ), умразниче (Колб. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. — Camp. sibirica Дива кандилка, звжнче (с. с. Желавени и Микре — Ловчанско) Урум. — Звънче (Чирпанъ) Бурм.

Camp. rotundifolia: Оче (Копривщица) Тош.

Cannabis.

Can. sativa: Конопъ (на повечето мѣста изъ България), конопъль (с. Стойкитѣ — Родопитѣ; на сжщото мѣсто поженатитѣ хватки (ржкойки) наричатъ гореница), гъреница (Радомирско, с. Драгоманъ—Софийско), конопаво (с. Каменица—Чепинско), гръсти (К. Зеленика — Тетевенско, с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Гржсти (Ловечъ), гржсти, кунопъ (Търново, Лѣсковецъ, Горня-Орѣховица) Урум.

Гърсница, гършица (с. Брѣзье — Искрецко) Геор.

Cantharellus.

Canth. cibarius: Жълтачки гжби (с. Габровецъ — Ихтиманско), чаладинки (с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтиманско), рогачки, рогачки гжби (Габрово), припънки гжби — Ст. Геор.

Capsella.

Caps. bursa pastoris: Обикновено назв. — овчарска торбичка, Освѣнъ това: бабини гниди (Софийско), истравниче (К. Бѣлий-Осъмъ — Троянско) Ст. Геор. — Бабини гниди (Ловчанско) Урум.

Capsicum

Caps. annum: Пиперъ (всждѣ). Плодоветѣ: чушки, пиперки.

Cardamine.

Card. pratensis: Мокришъ (Ст-Загора и Източна България), лѣщениче (с. Казичане — Софийско) Ст. Геор.

Card· impatiens: Долѐнъ (с. Врабча — Трънско), самодивско истравниче (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Cardus

Card. acanthoides: Главесто тарнье (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ— Софийско), главесто търне (Софийско), шингеръ (Чепеларе), пишкаль (с. Стойкитѣ — Родопитѣ), осждье (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Card. collinus?: Осждъ (с. Поганово — Царибродско), ȯсжтъ (Берковица), осждье (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Card. gllobifer Vel.: Магарешки бодйлъ, тӯрченъ, (с. Брѣстовица — Пловдивско).

Card. nutans L: Магарешки будилъ, магарешко тржне (Ловечъ) Урум.

Card. crispus L. — Съселъ (Сопотъ) Тош.

Carex.

Разнитѣ видове: Шаваръ (с. с. Бездънъ и Драгоманъ—Софийско, Ново-Село при Сливенъ), остра трѣва (Сливенъ), острица (Карнобатъ, с. Драгоманъ — Софийско), рѣзавецъ (Плѣвенъ), бѣлъ шаваръ (с. Чепеларе, с. Бездънъ — Софийско), гологлавъ-Райко (с. Казичене — Софийско), сазъ (Ново-Село при Сливенъ), кжндрȧ (с. Текира — Т. Пазарджишко), острйка (К. Зеленика — Тетевен., с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор.

Carlina.

Carl. acanthifolia All.: Решетка на повеч. мѣста (с. Костенецъ — Ихтим., с. с. Баня, Каменица — Чепинско, с. Подцърненци — Кюстенд.), шерметка (с. Цървеняно—Кюстенд., с. Брѣзье — Искрецко, с. Подцърнени), дивъ кучанъ (Широка-Лжка — Рупческо, Ст. Геор. — Ржшетка (Търново, Сливенъ) Коз.—Бутртkъ, бутраче (Троянъ, с. Орѣшакъ — Ловчен.) Урум.

Carl. acaulis: Трънова гулйя (Копривщица) Тош.

Carpinus.

Carp. Betulus: Габъръ, черенъ габъръ (на повечето мѣста въ България), габеръ-църнъ (с. Желюша — Царибродско., с. с.

Врабча, Трънско, с. с. Богословъ, Цървеняно — Кюстендилско), габъръ (с. Габровецъ—Ихтиманско, К. Зеленика—Тетевенско), черенъ габеръ (с. Гайтанево — Новоселска окол.) Ст. Геор. — Габжръ (Ловечъ, Сливенъ) — Черенъ габъръ — Тошевъ, обикновенъ или черенъ габеръ — Байк.

Carp. duinensis: Келявъ габъръ, бѣлъ габъръ, свийнакъ (с. Кремиковци — Соф., с. Брѣзье — Искрецко, Врачанско, Орханийско), клечатъ габъръ (с. Сотирия — Сливенско), келявъ габъръ (Пирдопъ, Карнобатъ), габеръ бѣлъ (с. Желюша — Царибродско и Кюстендилско), бѣлъ габъръ и келавъ габъръ (с. Габровецъ — Ихтиманско), бѣлъ габеръ (с. Г. Лозенъ — Соф., с. Гайтанево — Новоселска окол.)[1] Ст. Геор. — Храсти, храстица, ржстица, габжръ (Ловечъ) Урум.

Carp. orientalis: Келявъ габъръ — Байк.

Carthamus.

Carth. tinctorius: Шафранъ (Сливенъ, Бесарабия) Ст. Геор. — Желтя буія (Дрѣново) Урум. Буя (Сливенъ) Коз.

Carum.

Car. Carvi: Кимионъ (почти вскдѣ въ България).

Castanea.

Cast. vesca: Кестанъ (Казанлъкъ и Сливенъ), костенье и кощенье (с. Костенецъ — Ихтим.) Геор., кестенъ.

Caucalis.

Cauc. daucoides: Бодлакъ (Чирпанъ), рогачица (с. Драгоманъ и с. Брѣзье — Соф.), бодланка (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор. — Бабини зжби, бабиници (Лѣсковецъ, Провадия) Урум.

Cedrus.

C. Libani: Кедъръ.

Celtis.

C. australis: Копривка (на много мѣста въ България), дива череша (с. Брѣстовица — Пловдивско) Коз.

Centaurea.

Cent. Cyanus L.: Янювичка (Чепеларе), синякъ (с. Каменица — Чепинско), синя метла (с. Костенецъ, Ихтиманско, с. Брѣзье — Искрец., Враца), синчецъ (с. Брѣстовица — Пловдивско, Копривщица), Ст. Геор. и Тош. — Митльанока, синя митлянка (Ловечъ) Урум.

Cent. montana — Милободъ (с. Бездънъ — Софийско) Ст. Геор.

Cent. maculosa Lam.: Метла, табашка метла (Ловечъ) Урум.

Cent. orientalis: Бобой (Ново-Село при Сливенъ) Ст. Геор.

Cent. calcitrapa: Бодилъ, тръне (Ловечъ) Урум.

---

[1] Въ с. Драгоманъ — Софийско, наричатъ Carp. duinensis — Църнъ габъръ, а Carp. Betulus — бѣлъ габъръ.

Ceratonia.

Cerat. Siliqua: Рошковъ, козирогъ.

Cerinthe.

Cerinthe minor L.: Проклѣтия и проклѣтийски буренъ (с. с. Костенецъ и Габровецъ — Самоковско), омразиче (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Chaerophyllum.

Chaeroph. bulbosum L.: Шурлинъ (с. Брѣзье — Искрецко), шурулинци (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор. — Шушанъ (Търново, Горня-Орѣховица), зѫнзукъ (Ловечъ) Урум.

Chamaenerium.

Cham. angustifolium: Пра̀ска (с. Чикуркьой) — Ст. Геор.

Cheiranthus.

Cheir. Cheiri: Шибой, ширбой (Трѣвна), шибой (Източна България: Шуменъ, Нови-Пазаръ, Варна), мисирка (Елена, Търново) Ст. Геор. — Миникше (я) (Сливенъ) Коз.

Chelidonium.

Chelid. majus: Растопасъ (Дупница), жълтениче, посѣкливче (с. Костенецъ — Ихтиманско), лишавче[1] (с. Врабча — Трънско), жълтениче (К. Зеленика — Тетевен.), прашивищъ, прашивище (с. с. Типчанецъ, Игнатица, Ребарково — Врачанско), лишайвецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Желтениче, лишѫичи (Ловечъ), жѫлтьѫничи, жѫлтьѫничявъ бурьѫнъ (Търново, с. Самоводени) Урум.

Chenopodium.

Chenopodium, разнитѣ видове: Дива лобода, лобода (На повечето мѣста въ България), дивикулка (с. Каменица — Чепинско), лобода (Широка-Лѫка — Рупч., К. Зеленика — Тетевенско, с. Брѣзье — Искрец., Сливенъ) Ст. Геор. — Кокоша трѣва (с. Сухиндолъ — Севлиевско), мѫршѫ, смрѫрдливѫ трьѫвѫ (за Chn. vulg. въ с. Присово, Търново) Урум. — Питомна лобода (за Chmp. album въ с. Пищигово — Т. Пазар), кучешка лобода (за Chenp. murale, на сѫщото мѣсто) Тош.

Chondrilla.

Chond. juncea: Млѣчка (с. Лиляче — Кюстендилско) Ст. Геор.

Chrysanthemum.

Chrysanth. Leucanthemum: Бѣла-рада (Берковица), Лайкучка (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Попадийка (Самоковъ) Тош.

Chrysant. indicum: Димитровска ружа, ружа (с. Бездънъ — Соф.) Геор.

Chrysant. segetum: Бѣла лайкучка, попадийка (Н. Гер.)

---

[1] Употрѣбява се за цѣрене на лишай.

Chrysopogon:

Chrysopog. gryllus Trin; Кавтаринка (с. Богьовци — Соф.), кайреку, джамбасу (с. Баня-Чепинска), Биволско-чело (с. Опицвѣтъ — Соф.), са̀дина (Троянъ) Ст. Геор.

Cicer.

Cic. arietinum: Нахутъ (Тракия), лафутъ (Сливенъ), сланутъкъ (Котелъ и др.).

Cichorium.

Cichor. Intybus L.: Жлъчка и жълчка (с. Драгоманъ — Соф., с. Мансарлий — Ямбол. Сливенъ), синя-млѣчка (с. Радоилъ с. с. Костенецъ, Габровецъ — Ихтиманско), синя жълчка (Сливенско, с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — жлъчка (Враца) Тош. — Гурчивкѫ (с. Никюпъ), дѫфкѫ, злѫ̀чкѫ (Търново) Урум.

Cicuta.

C. virosa: Цвилуга, отровна цвилуга, цуцулига. (Бѣлч.)

Cirsium.

Cirs. arvense: Паламида (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петричъ — Софийско, Берковица, с. Лиляче — Кюстендилско, с. Шейтанкьой — Родопитѣ, с. Каменица — Чепинско. Тетевенско, Софийско) Ст. Геор. Паламидъ (Сливенъ). Коз. — Пѫлѫмидъ (Търново), Урум.

По-дребнитѣ видове отъ р. Cirsium се именуватъ съ различни названия: търьне, трьне, тарнье (въ разни мѣста на България), осѫдъ (Драгоманъ). По-едритѣ видове освѣнъ това се именуватъ: будилье, будилъ, магарешки будилъ, главесто търнье, главочъ, които названия безразлично се употрѣбяватъ и за разнитѣ видове отъ родоветѣ: Cardus, Onopodron, Carlina и проч. Ст. Геор.

Другитѣ видове Cirsium: Шингѐрь (с. Шейтанкьой — Родоп.), пѝшкаль (с. Стойкитѣ — Родопи), осѫдъ (с. Поганово — Царибродско, с. Драгоманъ — Соф.), осѫтъ (Берковица), осѫдье (с. Брѣзье — Искрец.), магарешко търнье (с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор.

Citisus.

Citis. labunum: Желтъ салкъмъ.

Clavaria.

C. botrys, а сѫщо и другитѣ клончести видове: Кокоши гребенъ (Габрово) Урум.

Claviceps.

Clav. purpurea: Главня (на повечето мѣста въ България), намелъ (Стара-Загора), главница (с. Изатовци—Царибродско) Ст. Геор.

Рогачъ, рогалка (Кюстендиско), мораво рогче — Коз.

Clematis.

Clemt. Vitalba: Па̀вой (Чепино), па̀витъ (с. Г. Лозенъ — Соф., Тетевенско, Троянско, Искрецко) Ст. Геор. — Поветъ (Сливенъ) Коз.

— Повитакъ (Чирпанъ) Бурм. — Павьжтъ, повьжтъ (Търново, Лѣсковецъ), скребжръ (с. Драгижево—Търновско) Урум.—Пàветъ, поветъ, скребаръ (Ловечъ) Урум.

Clem. Viticella; Дива кандилка (Чирпанъ) Ст. Геор.

Clem. recta: Ниския пàвъртъ (Търново) Урум.

Coleus.

Col. Sp.: Коприва (Сливенъ) Коз.

Colchicum.

C. autuminale L.: Мразовецъ (Искрецка-окол.,западна Бълг.), кърпѝгуня (с. Бездънъ—Софийско), кърпѝ—клашникъ (с. Кремиковци —Соф.), кърпи—кожỳхъ (с. Гинци — Софийско на Стара-Планина), качунъ есененъ (с. Мала-Църква—Самоковско) Ст. Геор.—Кжрпи кожухъ, есененъ минзухаръ (с. Орѣшакъ — Ловечъ) Урум.

Colutea.

Colt. arborescens: Плюскавиче[1] (Дупница), плюскавиче (с. Габровецъ—Ихтиманско), жълтъ салкъмъ (Болградъ — Бесарабия), трош йралица (с. Текира—Пазарджишко), зайче дърво (с. Брѣстовица — Пловдивско). Ст. Геор.

Conium.

Con. maculatum: Бучинишъ (най-разпространено название: Софийско, Дупница, с. Брѣзье — Искрецко), букунушъ (с. Шайтанкьой—Родопитѣ), ситния бучинишъ (К. Зелениката — Тетевенско), цволъ (Троянъ и околностьта) Ст. Геор. — Мангълъкъ, пищялки (с. Смѣдово — Ст. Загорско) Тош. — Цвилуга, зжнзукъ (Ловечъ), мжнгунж, бучинишъ (Търново, Горня-Орѣховица) Урум. — Бълдарамъ (Сливенъ) Коз.

Conringia.

C. austriaca и C. orientalis: Мекия буренъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Convallaria.

Convall. majalis: Момина сълза (Почти всждѣ изъ България), ỏдраки. — Гороцвьатъ (с. Хлѣвени) Урум.

Conv. sepium.: Чжджрче (Ст. Загора), зурнà (Панагюрище), пỏвлекъ (с. Пищигово — Т. Пазарджишко) Тош.

Convolvulus.

Conv. arvensis L.: Съвлекъ (с. с. Бездънъ и Опицвѣтъ — Соф.), слàчецъ (с. Лиляче — Кюстендилско), телеграфъ, телеграфче диво (София), свлакъ (с. Драгоманъ — Соф.), поветица (с. Жеравна — Котлен.), бухтица (въ Загорье), веруга (с. Хвойна — Родопитѣ), кошари (с. Баня — Чепинско), пỏвой (Чепинско) Ст. Геор.

---

[1] Названието „плюскавиче" се употрѣбява често и за други растения, на които плодоветѣ сж мѣхурести, напр. Cucubalus, Rhinanthus и др.

Телеграфче, дива ачикъ-сифж (Ловечъ), тилиграфъ, дивж бьала рокличкж (Търново, с. Арбанаси) Урум. — Съвлекъ (Чирпанъ) Бурм.

Conv. tricolor: Зорнички, сифа (Сливенъ), сидянкуто (Елена, Трѣвна), телеграфъ (София) Ст. Геор. — Чадърче (Чирпанъ) Бурм.

Conv. sepium: Чждърче (Ст.-Загора), зурнà (Панагюрище), пòвлекъ (с. Пащигово — Т.-Пазардж.) Тош.

Coriandrum.

C. sativum: Кишнишъ (Хасково, Търново и другадѣ въ България) Ст. Геор.

Cornus.

Cornus sanguinea: Свитъ, кучи-дрѣнъ, пъси-дрѣнъ, мжжъ-дрѣнъ (Кюстендилско), пъси-дрѣнъ (с. Вишанъ — Царибродско, Трънско), чешкодрѣнъ (с. Габровецъ — Ихтим., с. Литаково — Орханийско), кучи дрянъ (Источна България), кучкудренъ и кучкодреново (с. Гайтанево), мжжъ-дрѣнъ (Шипка), пъсодрѐнъ (с. Драгоманъ — Софийско), кучешки дрѣнъ (Врачанско, с. Литаково — Орханийско), Ст. Геор. — Кучи-дрѣнъ (Ст. Загора, Сливенъ) Коз.

Coronilla.

Coron. varia: Клинавиче (с. Текира — Пазарджишко) Ст. Геор.
Coron. emeroides: Бѣсно дърво (Ст. Загора) Тош.

Corydalis.

Разнитѣ видове, съ бѣли цвѣтове: Лѣсичена (Источна България), кокошки и петли (с. Бездънъ — Софийско, Ст. Бѣлово). — Видоветѣ съ червени цвѣтове: лѣсичена-пачина (Ловечъ), балучки (с. Локорско — Соф. за грудитѣ), Петрови гащи, петлови гащи (Дупница, Чирпанъ), орлови гащи (Елена), лѣсичена и лѣсича опашка (с. Кюлевче—Новопазарско), петелъ-кокошка (с. Брѣзье — Искрецко), кокошки и петли (с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор. — Петлогашка (Чирпанъ) Бурм.

Corylus.

Coryl Avellana: Лѣска (на повечето мѣста въ България, с. с. Бояна — Софийско. Цървеняно — Кюстендилско, Габровецъ — Ихтиман., с. Широка-Лжка — Рупчаско), лѣшникъ (Сливенъ), дива лѣска (с. Желюша — Царибр.), църна лѣска (с. Бистрица — Софийско) Ст. Геор. и Коз. — Льжскж (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Coryl. Colurna: Бѣла лѣска и дива лѣска (с. Сотиръ до Сливенъ, Троянския балканъ, с. Габровецъ — Ихтим., Орханийско, Врачанско, Софийско), дѝволѐска, дива лѣска (с. Гайтаново — Родопитѣ). Ст. Геор. и Коз.

Crataegus.

Crat. Oxyacantha и monogyna: Глогъ (почти вcase вcждѣ въ България), гложье (с. Сухдолъ—Софийско, а плòдоветѣ—глогинки), трънь (Чепеларе), цървенъ глогъ (с. Желюша — Царибр.), бѣлъ глогъ (с. Габровецъ — Ихтим.), глогъ църнъ, глогъ бѣлъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — черъ глогъ (къ) Ловчанско) Урум.

Плодоветѣ: глогинки или гложье (с. Суходолъ—Соф.). Геор.
Crat. melanocarpa: Църнъ-глогъ или църний глогъ (с. Желюша — Цариброд., с. Г. Лозенъ — Соф.) черенъ-глогъ (с. Габровецъ — Ихтим.) Ст. Геор.

Crocus.

Разнитѣ видове: Минзухаръ (Тракия), качунки (Дупница), качунъ (с. с. Опицвѣтъ и Баздънъ — Соф.), качунъ модъръ (за Cr. biflorus въ с. Драгоманъ — Соф.), качунъ желтъ (за Cr. Moesiacus на сѫщото мѣсто), пролѣтенъ качунъ (с. Мала-Църква — Самоковско), крачунъ (за Cr. biflorus въ с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Минзухаръ (Ловечъ), синъ минзухаръ (за Cr. biflorus — Търново, Горня-Орѣховица) Урум.
Cr. biflorus — шаренъ минзухаръ (Чирпанъ). Ст. Геор.
Cr. Moesiacus и Cr. chysanthus — Жълтъ минзухарь (Чирпанъ).

Cucubalus.

Cucub. bacciferus: Наставниче (с. Костенецъ — Ихтиманско), плюскавиче (с. Габровецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Cucumis.

Cucm. Citrullus: Любеница, диня, карпузъ (разни мѣста въ България).
Cucm. Melo: пъпешъ, пипонъ, каунъ, коравецъ.

Cucurbita.

Cucur. Pepo: Тиква — Алабашъ (с. Баня-Чепинска) Ст. Геор.

Cupressus.

Cupr. sempervirens: Кипарисъ (обикновено название), сивлийка (Сливенъ) Коз. — шикалче.

Cuscuta.

За разнитѣ видове: Кукувича прежда (въ разни мѣста), русопецъ (с. Костенецъ — Ихтиман.), фтйча прежда (Колибитѣ на Зелениката — Тетевенско), ластовича прежда (с. Брѣзье — Искрецко), ластовичиня прежда (с. Драгоманъ), Ст. Геор. — Змѫскѫ прежда (Ловечъ) Урум.

Cyclamen.

C. hederaefolium и други видове: Копитникъ (с. Бѣлово), копитнякъ (Костенецъ — Ихтим.), боторче (Сѣверна България, Търново), Ст. Геор. — Бутурка (Ст.-Загора) Тош.

Cydonia.

Cyd. vulgaris: Дюля, дюня (разни мѣста въ България), дуня, дуни (с. Бистрица — Софийско, с. Поганово — Трънско), дуивки (с. Суходолъ — Соф.)

Cyndon.

Cynd. Dactylon Pers: Чинъ-чинъ-кржвчица (Ловечъ) Урум.

Cystopteris.

Cystop. fragilis: Навълъ (с. Бистрица—Софийско), страхливче (с. Костенецъ — Самоков.) Ст. Геор.

Cytisus.

C Laburnum: Желтъ салкъмъ (Сливенъ), Коз. — жѐлту сжлкжмчи (Търново) Урум.

Cytisus — разнитѣ видове: Гергьовденче (Дупница), орлови нокти (с. Цървеняно — Кюстендилско), вӳча-жӣла (с. Мала-Църква — Самок.), бѣла метла (Чепеларе), овча метла (Широка-лжка — Рупч.), овчи коренъ (Колиб. Зелениката — Тетевенско) заешки коренъ (на сжщото мѣсто за другъ видъ) Ст. Геор.

За̀новитъ (Видинъ), дро̀гъ. (Видинъ — за сжщото растение — ромжнско название) М. Геор.

Cynoglossum.

Cynogl. officinale: Пупждийкж (с. Са̀моводени — Търновско) Урум.

Cynogl. pictum.: Кучи езикъ (Чирпанско) Бурм.

Dahlia.

D. variabilis: Гергина (Тракия, на повечето мѣста), далчи (Сливенъ) П. Коз. — Тада̀ра (с. Суходолъ — Софийско) Ст. Геор.

Daphne.

Daph. Mezereum: Бясно дърво: (Колибитѣ—Зелениката до Тетевенъ и Колибитѣ до гр. Троянъ), диво лико (Софийско) Ст. Геор. — Бьасно дърво (с. Колибито — Ловчанско) Урум.

Datura.

Dat. Stramonium L.: Татулъ и татула — на повечето мѣста (с. Костенецъ — Ихтиман., Сливенъ, Троянъ, Софийско и другадѣ), плюскачь (с. Кремиковци — Софийско), магарешка билка (с. Широка-Лжка — Рупчоско), биво̀ла (с. Габровецъ — Ихтим.), гудещо билье, а плодоветѣ — гудье (с. Хвойна — Родопитѣ), биволъ (колибитѣ до Троянъ), свинкье (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Та̀тулъ, биволчи (Ловечъ, Търново) Урум. — Бӣволъ (с. Пищигово — Т. Пазарджишко), кра̀ва (Панагюрище) Тош.

Daucus.

D. Carota: Морковъ, моркови (об. название), авучъ (Пловдивъ) Коз. — Срамниче мужко (с. Брѣзье — Искрецко, за дивитѣ форми) Ст. Геор. — Срамниче, срамничето (Ловечъ), сра̀мничи, срамижлйфчи (Търново, с. Арбанаси) Урум. — Аучъ, морко (Н. Гер.).

Dentaria.

Dent. bulbiftera: Хаджийска льулькѫ (Г. Орѣховица) Урум.

Delphinium.

Delph. Consolida: ралички, ралички (об. название), синя ралица (Плѣвенъ), опадй-коса (с. с. Църклеевци и Драгоманъ — Искрецка окол.) Ст. Геор. — Челеби-перчанъ, зинибийчи (Сливенъ, Чирпанъ) Коз. — Ралички, кошнички (Ловечъ) Урум. — Гащички (Ст. Загора), зли стърв'и (Т. Пазарджикъ и Панагюрище) Тош.

Delph. orientale и Delph. Ajacis: Опадй-коса (с. Драгоманъ и с. Ярловци — Софийско), капй-косъ (с. Лиляче — Кюстендилско), гѫзногледица (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Невѣнъ (с. Хлѣвени) Урум. — Падикоса (за D. Ajacis) Тош.

Dianthus.

Разнитѣ видове: Каранфилъ, дивъ каранфилъ и питомень каранфилъ, каланфиръ.

Dicentra.

Dicent. spectabilis: Момино сърдце, камбанка (Пловдивъ), моминско сърдце (Чирпанъ) П. Коз.

Dictamnus.

Dict. Fraxinella Gers: Росянъ (Източна Тракия: Айтосъ, Сливенъ и въ с. Текира — Т.-Пазарджишко), роксенъ (Чирпанъ и с. Голѣмо-Дерелий — Чирп. окол.) Ст. Геор. — Русалче, русалниче, росянъ (Ловечъ, Търново) Урум. — Росенъ, самодивско цвѣте (Ст. Загора) Тош.

Digitalis.

Digit. lutea, grandiflora Lam., а сѫщо и други видове: Бесенъ буренъ (с. Костенецъ — Ихтим.), клинавче (Кол. на Зелениката Тетевен.), бѣсниче (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Digit. viridiflora: Мѣдна билка (Чепеларе) Ст. Геор.

Digit. lanata Ehrh.: Чехалче (Чирпанъ), бѣсниче (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Овча опашка (с. Микре — Ловчанско), бъжснйчи, бъжсничжвъ бурьжнъ (Търново) Урум.

Digit. ambigua: Количжвъ бурьжнъ (с. Керека — Търновско) Урум.

Dipsacus.

Dips. silvestris L.: Лугачка (с. Бездънъ — Соф.), Пишкалье (Чепеларе), чешлика (с. Поганово — Царибр.), бишки (с. Габровецъ — Ихтим.), лугачка, лугачки, а плодоветѣ луганки (с. Текира — Т. Пазардж.), лугачки (с. Колибитѣ до Троянъ), логачйца, логачка-ки (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Лугички (Ловечъ), лугáчкѫ (Търново) Урум. — Синя луличка (за Dips. fullonum — Враца) Тош.

Doronicum.

Doron. austriacum: Рѣпей (с. Шипка — Тракия), ухобилье (с. Чикуркьой — Родопитѣ), Черъ-оманъ (с. Колибето до Троянъ) Ст. Геор.

Doron. cordifolium: Дивъ трубенъ (Берковица) Ст. Геор.

Doron. herbaceum Willd.: Бьалу звждйчи (Търново) Урум.

Draba.

Draba verna: Гладниче (Троянъ), глждничи (Търново) Урум. — Гладничи (Пловдивъ) Коз.

Drosera.

Dros. rotundifolia — Росянка.

Echinops.

Echinops sp.? Магарешко търнье (с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор.

Echium.

Ech. vulgare L.: Лисича опашка (Софийско, Пловдивско), лисичетиня (с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор. — Лисйчж упашкж (Търново) Урум. — Лесоча опашка.

Elaeagnus.

Elaeagn. angustifolius: Меризлива върба (Тракия и Сѣвер. България) Коз. — Меризлива върба, дьаволска върба (Ловечъ, Търново) Урум.

Elaeag. hortensis: Бѣла върба (Сопотъ), миризлива върба (с. Пищигово — Т. Пазардж.) Тош.

Epilobium.

Epil. palustre: Памуклия клинавче (с. Костенецъ — Ихтим.) Ст. Геор.

Equisetum.

Equis. arvense: Прѣслици (с. Бистрица — Софийско), дзука (за Equs. hiemale на сжщото мѣсто), змийски хурки (Разградско), чьоренъ шаваръ (Чепеларе), прѣшлика (с. Казичане — Соф.), гръклянъ, защото има „ставове" (ставици, наставки) (с. Габровецъ — Ихтиманско), ставниче (Берковица), гжволче (с. Брѣстовица — Пловд.) Ст. Геор. — Наставиче (с. Пищигово — Т. Пазарджишко), горчица (Копривщица) Тош. — Хвощъ, полски хвощъ (Ловечъ, Търново) Урум.

Equis. Telmateia Ehrh.: Самодивски свѣщи (К. Зеленика — Тетевенско), билье (с. Колибето — Троянско), ставиче (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Георг. — Сжмодивски хвощъ (Търново), сжмодивска хурка (Горня-Орѣховица) Урум.

Eryanthus.

Eryanth. Ravennoe P. B.: Кжндра (Месемврия) Ст. Геор.

Erodium.

Erod. cicutarium: Бабини иглици (Кюстендилско), орлови нокти (с. Подцърненци — Кюстендилско), клинаво билье (Дупница), клинявиче, щърколова клюница (Западна-България), клинско билье (с. Богословъ — Кюстенд.), устрѣлниче (с. Каменица — Чепинско), щъркови-гаги (Котелъ), количава билье, защото се употрѣбява за „колика" (Чепеларе), щърколовъ клюнъ (с. Казичене—Соф.), щърколова-клювь (с. Лозно—Кюстенд.), лъжи трѣвь (с. Текира — Т. Пазардж.), усойна трава (с. Драгоманъ — Софийско), клинява трѣва (Берковица) Ст. Геор. — Сахатче (Чирпанъ), жива трѣва, часовниче (Сливенъ) П. Коз. — Щъркова чо̀вка (Ловечъ), сѫхатчи, вий-вий кѫрѫджа (Търново) Урум.

Ervum.

E. Lens: Леща (Всѫдѣ въ България).
E. tetraspermum L.: Глушинѭ (с. Дебелецъ — Търново) Урум.

Eryngium.

Eryng. campestre: Вихрогонъ (с. Бездънъ — Соф., с. Брѣзье — Искрец., Айтосъ), вирогонъ (Ловечъ), вихрогонски буренъ (с. Костенецъ — Ихтим.) Ст. Геор. — Бьало трѫне (Ловечъ, Търново) Урум.

Erysimum.

Erys. repandum: Прострелъ-трава (с. Врабче — Трънско) Ст. Геор.

Erythraea.

Eryth. Centaurium: Катрионъ (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петричъ, Богьовци — Соф.), кантрионъ (с. Костенецъ — Ихтим.), червенъ кантрионъ (с. Габровецъ — Ихтим. и разни мѣста), катрионъ (с. Брѣзье — Искрецко), трѣскавиче (Колиб. до гр. Троянъ) Ст. Геор. — Трьаска, трьаскавиче, злѫчка, сама-китка (Ловечъ), трьаскафичи, кѫнтѫрионъ (Търново, Горня-Орѣхов.) Урум.

Erythronium.

Eryth. dens canis L.: Кривъ-дѣдо (с. Суходолъ — Софийско), кукуляцъ-старецъ (с. Локорско — Софийско), наведенъ-дѣдо (с. Горня-Баня — Соф.) Ст. Геор. — Конски зѫбъ (Ловечъ), петльуви-гащи (с. Дебелецъ — Търновско) Урум.

Euphorbium.

Разнитѣ видове: Млѣчь (с. с. Драгоманъ и Бездънъ — Соф.), млѣчникъ (с. Стойкитѣ — Чепеларско), млѣчокъ (Тетевенско, Сливенско), млѣчекъ (с. Баня — Чепинска), млѣчка̀ (с. Брѣзье — Искрец.); змѐюва млѣчка, конски-млѣчокъ — Ст. Геор.
Euphor. Myrsinites: Мечи-руно (Ст. Загора) Тош.

Evonymus.

Evon. Europeus: Чечкодренъ (с. Г. Лозенъ — Софийско) Ст. Геор.

Exoascus.

Ex. pruni: Рожкови (София, Прѣславъ, Шуменъ), кривули (Троянъ и съсѣднитѣ до него села), рогà (Трѣвна) Ст. Геор.

Fagus.

Fagus silvatica: Букъ (Всѫдѣ въ България). — Букакъ или букашъ наричатъ гори или храсти отъ букъ. Плодоветѣ: буковъжелъ (с. Хвойна — Родопитѣ), жиръ-буковъ (с. Г. Лозенъ — Соф.), буковинки (Пловдивско).

Ferulago.

Ferulg. silvatica: Чемерика (Ст. Загора) Тош. — Уфчарска кумунйгѫ (Търново) Урум.

Festuca.

Festuca, разнитѣ видове: Конецъ (с. Опицвѣтъ — Софийско), бузалъкъ (Сливенъ, Пирдопъ) Ст. Геор.

Ficus.

F. carica: Обикновени названия: Смоква, смокиня, смокина. Освѣнъ това — нерамджи (с. Суходолъ — Софийско) Ст. Геор. — Смукиня (Търново) Урум.

Filago.

Filg. arvensis L.: Бѣла давка (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Foeniculum.

Foenicl. officinale: Мѫнòтѫръ, дифъ кòпѫръ, френски мѫнотѫръ (Търново) Урум. — Копъръ (Сливенъ) Коз.

Fragaria.

Frag. vesca: Ягоди (Всѫдѣ въ България), планинци и осойки (Карнобатъ, с. Жеравна — Котленско). Сѫщитѣ названия, които сѫ най-разпостранени, се употрѣбяватъ и за останалитѣ видове.

Frag. collina: Плюскавици (Тракия, с. Врабче — Трънско) Ст. Геор.

Frag. elatior: Горски ягоди (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Освѣнъ това, намираме въ запискитѣ на покойния проф. Ст. Георгиевъ още и следнитѣ названия за разнитѣ видове ягоди: Суници (с. Цървеняно — Кюстендил., Чепеларе и Широка-Лѫка, с. Поганово — Трънско, с. Брѣзье — Искрецко), зуници (с. Габровецъ — Ихтим.), капалищи (отпадающи, цѣли червени — с. Баня-Чепинска), търнаци (с. Баня-Чепинска), пласкудавци (Костенецъ — бѣли), мали-гàзици (на сѫщото мѣсто — червени), орнички (защото растатъ по орницитѣ и по твърдитѣ мѣста), мечи ягоди (на сѫщото мѣсто за другъ видъ, който расте по гората), плюшкови (защото плющатъ при откѫсването — Габрово), плюскавици (Врачанско), праскавици (Колиб. Зелениката — Тетевенско), самодивски ягоди (на сѫщото мѣсто за другъ видъ, които зрѣятъ по Кръстовдень), агоди

(Колиб. Зеленика — Тетевенско), плюскавици, бѣлвици и бѣлявици (въ с. Брѣзье — Искрецко). Вижъ и стр. 5.

Fraxinus.

Fraxinus (разнитѣ видове): Ясень (Софийско и въобще Западна България), осень (на разни мѣста).

Frax. Ornus L.: Мѫждрянъ (Сливенско, с. Гедиклий — Ямболско), ясень (с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Борово — Трънско), ясень мѫжки (с. с. Г. Лозенъ, Панчерево, Бистрица, Кокалени — Софийско), мѫжъ-дрянъ (с. Кюлевче — Ново-Пазарска околия), осень (К. Зеленика — Тетевен.), ясень чернъ, църнь ясень (с. Брѣзье — Искрецко), мѫждрявка (с. Брѣстовица — Пловдивско), бѣлъ ясень (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор. — Осень, ясень (Ловченско и Търновско) Урум. — Осень, маждрянъ (Ст, Загора) Тош. — Бѣлъ ясень (Байк.)

Trax. excelsior L.: Женски ясень (с. с. Г. Лозенъ, Панчерево и пр. — Софийско), осень, осеново (с. Гайтанево — Новоселска окол.) осень черъ (К. Зеленика — Тетевен.), църн ясень (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор. — Черенъ ясень (Байкуш.)

Fritillaria.

Fritill. imperialis: Туй, тугиша (Дупница) Ст. Геор.

Fritill. pontica: Видрица, видрици (с. Костенецъ) Ст. Геор. — Диви лалета (Сливенъ), кошнички (с. Брѣстовица — Пловдивско) П. Коз.

Fuchsia.

Fnchs., разнитѣ видове: Царцарушка (Трѣвна и другадѣ) Ст. Геор. — Чирчилика, обички (Сливенъ) Коз.

Fumaria.

Fnmar. officinalis и др. видове: Ситно цвѣтье (с. Казичане — Соф.), нерадиче (с. Текира — Т. Пазарджишко), горчивче и горчивка (Търновско), френково билье, мѫжко (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор.—Шифтиричи (за F. offic.—Търново) Урум. — Роспасъ (Чирпанъ) Бурм.

Gagea.

Различни видове: Диво мартинче (Дупница) Ст. Геор. — Пачиракъ (Чирпанско) Бурм.

Galanthus.

Galanth. nivalis: Кочиче (на повечето мѣста въ България), качиче (София), бабки (Дупница, Варна, с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.—Кухчичи (Ст. Загора) Тош.—Кочичка (Ловечъ, с. Хлѣвени), кокички (Търново, Дрѣново, Елена) Урум.

Galega.

Galg. officinalis: Плюскачь (с. Подцърненци — Радомирско) Ст. Геор.

Galeopsis.

Galeops. tetrahit: Коноплика (с. Стойкитѣ — въ Родопитѣ) Ст. Геор.

Galeops. versicolor: Дива гърста (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Galium.

Gal. verum L.: Енювче, Еньова-трѣва, Енювчецъ (разни мѣста въ България), Еньовиче (с. Костенецъ — Ихтим.) Ст. Геор. — Енюву-цвѣте (Чирпанъ, Търново).

Gal. aparine L.: Свитакъ (с. Шейтанкьой — Родопитѣ), лѣпка (с. Брѣстовица — Пловд., с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтим.), Гергевка (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Лепка (Ловечъ, Търново, Чирпанъ, Сливенъ) Урум., Коз.

Gal. cruciatum: Вѣнчила (с. Костенецъ — Ихтим.), Гергевка (К. Зелениката — Тетевенско, с. Брѣзье — Искрецко.) Ст. Геор.

Gal. mollugo: Роспецъ (Колиб. Зеленика—Тетевенско) Ст. Геор. —

Въ с. Драгоманъ дребни видове отъ Galium Sherardia и Asperula наричатъ „торица" Ст. Геор.

Genista.

Genista Rumelica: Метла жилавика (с. Широка-Лѫка — Рупческо), чьорна метла (с. Чепеларе) Ст. Геор.

Genista sagitalis: Прѣщипъ (с. Сухдолъ — Софийско, с. Брѣзье и с. Своге — Искрец.) Ст. Геор.

Gentiana.

Gent. pneumonathe L.: Тентева, тинтева, тинтява, тинтевица, сеневику (с. Баня — Чепинска) Ст. Геор.

Gent. punctata L.: Горчивъ-буренъ (с. Костенецъ — Габровецъ) Ст. Геор.

Gent. asclepidea L.: Стухажъ, (с. Чепеларе), тантява (с. Бистрица – Соф.), свѣщила (с. Костенецъ), свещилникъ (с. Владая — Соф., К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Gent. aestiva: Тантява (с. Бистрица — Софийско) Ст. Геор.

Gent. cruciata: Злѫчкѫ, на зямѫтѫ злѫчкѫтѫ (Търново, Лѣсковецъ) Урум.—Свѣщилникъ (с. Княжево — Соф.), блиставиче (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Gent. lutea: Жълта тинтява.

Geranium.

Geran. macrorhizon: Здравецъ (Всждѣ изъ България). Другитѣ видове отъ сѫщия родъ, напр. G. silvaticum, G. phaeum, населението обозначава съ названията „Дивъ здравецъ". Освѣнъ това сѫществуватъ и слѣднитѣ названия: Клинавиче (с. Костенецъ — Ихтим.),повратъ (за G. phaeum), въ с. Врабча, Трънско), змийска трава (на сѫщото мѣсто), щъркулнялче (Пирдопъ за G. sanguineum), чешки

буренъ (Вратца), з ж м с к и буренъ (за G. Robertianum, въ К.Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. — Здравецъ, здравчецъ (Ловечъ, Търново, Сливенъ) — Бабино винце (Н. Гер.)

Geum[1].

G. coccineum S.S.: Калешъ (Самоковско), червенъ подщрѣкъ с. Костенецъ — Ихтим.), царичина (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

G. montanum L.: Калешъ (Самок. и Разлож.), жълтъ подщрекъ (с. Костенецъ — Ихтим.), царичина (Тетевенско) Ст. Геор.

G. urbanum: Чичякъ (Колиб. на Зеленик. — Тетевенско) Ст. Геор.

Gladiolus.

Glad.communis: Конско-ребро (с. Хлѣвяни), ребрика (с. Микре — Ловчанско) Урум. — Пламъкъ.

Glechoma.

Glech. hederacea: Гергьовденъ (Сливенско), повлѣкливо истравниче (К. Зеленика — Тетевен.) Ст. Геор.

Glech. hirsuta: Урбалчи, урбаличи, рубалчи (Търново, Г.-Орѣховица, с. Арбанаси) Урум.

Globularia.

Glob. Willkommii: Рубийка (с. Пастуша — Пловдивско), гологлавче (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Glyceria.

Glyc. fluitans: Пача-трѣва (А. В.) — Росица.

Glyc. spectabilis: Балдаранъ (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор.

Glycyrrhiza

Gl. glabra: Сладъкъ коренъ, лакрицъ, ликвириция.

Gnaphalium.

Gnaph. arenarium: Сминъ (Болградъ — Бесарабия) Ст. Геор.

Gnaph. dioicum L.: Бјала джвка, бјала гвачка (Копривщица) Ст. Геор. — Сминъ (с. Колибито — Ловчанско) Урум.

Gnaph. silvaticum L.: Сасвесъ (Колиб. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Gompherna.

Gomph. globosa: Чирешки (с. Търнава — Ямболско) Ст. Геор.

Goniolimon.

Goniol. collinum Boiss.: Зжмска трѣва (с. с. Гедиклий и Мансарлий — Ямболско). маясълива трѣва (Болградъ) Ст. Геор.

---

[1]) Вѣроятно това ще е растението „Хубавий Кальо", възпѣто въ българ. народни пѣсни, Ст. Геор. — Родоп. и Рила пл., стр. 76.

Gratiola.

Gr. officinalis: Сиротица.

Gossypium.

Gossyp. herbaceum: Памукъ (Всждѣ).

Gypsophila.

Gypsoph. sp.: Чуенъ (с. Текира — Татаръ-Пазар.), чувенъ (Чепино) Ст. Геор.

Haberlea.

Haberl. rhodopensis: Силиврякъ (с. Колибито до Троянъ) Ст. Геор.

Hedera.

Hedera Helix L.: Бръшлянъ (най-разпространено название). Бръшнелъ (с. Баня — Чепинска), брешлянъ (В. Търново) Ст. Геор. — Брешнелъ, бръшлянъ (Сливенско) Коз.

Helianthus.

Heliant. annus: Слънчогледъ, слънчова майка, слънчева любовница (въ разни мѣста на България), кочанъ (Чепеларе), слжнгльодъ (с. Шайтанкьой — Родоп.) Ст. Геор.

Heliant. tuberosus: Гулий, земни ябълки (ералмасъ), — Дивакъ (Чепеларе). дувакъ (с. Стойкитѣ — Чепеларско и Широка-Лжка — Рупческо), шалганъ и зимни ябълки (Калоферъ), рѣпа (с. с. Искрецъ и Драгоманъ — Соф.), градунь и грьдунь (с. Брѣзье — Искрецко), кърхалъ (с. Церово — Искрецко) Ст. Геор.

Helichrysum.

Helichr. arenarium D. C.: Сминъ, смилъ, смилъ-трава, жълтъ-смилъ (разни мѣста на Българ.) Ст. Геор.—Жълтъ-смилъ (Разложко).

Helleborus.

Helleb. odorus: Кукурякъ (на повечето мѣста), спришъ[1] (с. Кюлевче — Новопазарска окол.), кукурекъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Кукуряга, бамбатула (Тош.).

Hepatica.

Hepat. triloba: Сасанъ (с. Локорско — Соф.), галабави оченца (с. Заногье — Искрецко), любики (с. Драгоманъ — Соф.), гълабово око, гълабови очи, гълабово оченце (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Пачкракъ (Ловечъ), стржхлийвчи, стржшнйчи, пачи-крака (Търново, с. Драгижево — Търновско) Урум.

---

[1] „Спришъ" се употрѣбява за „сприщено" (изприщено).

Heracleum.

Herac. ternatum Vel. и др. видове: Кръстатка (с. Стойкитѣ — Чепеларско, Широка-Лѫка и Хвойна), кръстачка (с. Чикуркьой — Родопитѣ), меча-стѫпка (К. Зеленика — Тетевенско), девисилъ (с. Мансарлий — Ямб., с. Кремиковци — Софийско и Кюстендилско), девисилки (с. Мансарлий) Ст. Геор.

Herniaria.

Hern. hirsuta L.: Усипливче, изсипливче (с. Костенецъ — Ихтиманско, употрѣбява се за „мундърлъкъ") Ст. Геор. — Рѫзвѫрзанчи, рѫзвѫрзѫнъ-бурянъ, сѫпу̀нчи (Търново, Арбанаси) Урум. — Изсипливо билье.

Hern. incana: Бѣлило (с. Драгоманъ — Софийско) Ст. Геор. — Изсипниче (Ловечъ) Урум.

Hesperis.

Hesp. matronalis: Лилякъ (Дупница), синя лиляка (Чирпанъ) Ст. Геор.

Hibiscus.

Hibs. esculentus: Бамия, бамя, бамня (разни мѣста въ България).

Hibs. trionum: Дивъ памукъ (Чирпанъ) Ст. Геор.

Hieraceum.

Hierac. pilosella: Истравниче (с. Костенецъ — Ихтим.), Еньовътрѣвъ (с. Лиляче — Кюстендилско) Ст. Геор. — Миши уши.

Hippophaё.

Hip. rahmnoides: Трънъ (Байк.).

Holcus.

Hol. lanatus — Медовица.

Horodeum.

Horod. vulgare: Ячемикъ, ячмикъ, ячменъ. (Всѫдѣ изъ България). — Вижъ забѣлѣж. на стр. 3, долѣ.

Horod. murinum: Класатица (с. Опи-Цвѣтъ — Софийско), клатица (Искрецко) Ст. Геор. —Класица (Ямболъ) Тош.

Hottonia.

Hott. palustris: Пловешъ[1] (Панагюрище) Ст. Геор.

---

[1] Възможно е, щото това название да се употрѣбява и за други водни растения, като Myriophyllum, Ceratophyllum и проч.

Humulus.

Humul. lupulus: Хмелъ (въ повечето мѣста на България), горецъ (с. Градецъ и Котленско), повой (с. Баня — Чепинска), мелъ (с. Костенецъ) Ст. Геор. — Горицъ и горчицъ (Ц. Гин.) — Гурѐцъ, гурчицѫ, хмѐлъ (Търново, Горня-Оряховица), Урум. — Горечъ.

Hyacinthella.

Hyacint. Rumelica: Бѣлъ самодивски лукъ (Чирпанъ) Ст. Геор.
Hyacint. leucophaea: Диво зьунбилче (Ловечъ) Урум.

Hyosciamus.

Hyosc. niger L.: Блѣ(е)нъ, буника (Софийско, с. Сотиря — Сливенско, с. Колибито до гр. Троянъ, с. Каменица — Чепинско), попадийка (Враца, Джумая), блѣника (с. Казичани — Софийско, Габрово, с. Костенецъ — Ихтим.), бланика (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Попадийка, попъ-попъ-попадийка (Ловечъ) Урум. — Гърнѐ (Копривщица), шàрка (Панагюрище), пиши-попъ (с. Пищигово — Пазардж.), Тош.

Hypericum.

Hyper. perforatum и други видове: Звоника (Калоферъ), жълтъ кантарионъ (ст. Бѣлово, Ихтиманско), посѣково-билье (с. Баня — Чепинско), русиче (на сѫщото мѣсто), пѣлешчици (с. Костенецъ — Ихтим.), кантарионъ (Пловдивско), желтъ кантарионъ (с. Габровецъ — Ихтиманско), твърдодỳпъ (с. Църклевци — Искрецко), смакногащъ (за Hyp. tetrapterum въ К. Зеленика — Тетевенско), сѣчено-билье (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. и Коз. — Порѣзниче, звъниче, порѣзано билье, посѣчена трѣва, посѣчено билье (Ц. Гинч.). — Кантарионъ, калѫчъ-оту (Ст. Загора) Тош. — Званика, званиче, калѫчъ-оту (Ловечъ), звѫнѝка, звѫнѝчи, сѐчину-бѝли, калѫчъ-отỳ, кѫлѫ̀чиву, кѫнтѫрионъ (Търновско) Урум.

Ilex.

Ilex aquifolium: Бодлива палма (Байк.).

Impatiens.

Impat. noli-tangere L.: Кана-чичекъ (Сливенъ) П. Коз. — Слабонога.

Impat. parviflora: Слабонога (с. Костенецъ — Самоковско), дива латина и живачище (Колиб. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Inula.

In. helenium: Оманъ (с. Брѣзье — Искрецко, Колибито до Тевевенъ, Т. Пазарджишко, с. Бистрица — Соф., с. Сотира при Сливенъ), чернокосъ (с. Локорско — Софийско, Тетевенско и Троянско) Ст. Геор. — Оманъ, черъ-оманъ (Ловечъ, Елена, с. Хлевени) Урум.

In. germanica: Зеленика и зелениче (с. Сотиръ до Сливенъ) Коз. — Главочь (Търново), жълтий буренъ (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

In. Aschersoniana: Бабиче (защото се употрѣбява за „бабици" — с. Текира — Т. Пазарджишко) Ст. Геор.

In. oculus Christi: Дивъ тутунъ, шапиче (с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор.

Iris.

Iris. germanica: Перуника (Дупница, Софийско), руженъ, (Хвойна), тжжекъ (Троянъ), ружа (с. Църклевци — Искрецко), Ст. Геор. — Магарешки уши (Сопотъ), патёта (Панагюрище, Копривщица) Тош. — Зжмбакъ (Търново) Урум. — Сйнъ-кренъ (Сливнъ) Коз.

Iris. graminea: Корда (Тетевенъ) Ст. Геор. — Кремъ, замбакъ (Ловечъ) Урум.

За разнитѣ видове Iris: Дива перуника (Дупница, Радомирско, Софийско и въобще Запад. България), зайчи-кренъ (с. Мансарлий — Ямбол.), заешки кренъ (с. Сотиря — Сливенъ), свѣщникъ (с. Драгоманъ и с. Ярловци — Соф.), патичина нога (с. Казичане — Соф.), дивъ кренъ (Чирпанъ), сврачетйя, ружа (въ с. Църклевци — Искрецко) Ст. Геор.

Iris Sintenisii Ika.: Дивъ кренъ (Чирпанско) Ст. Геор. — Синьж јурдёчинж (с. Самоводени) Урум.

Iris pumila: Дивъ замбакъ (Ловечъ), патинуж, гулупўрчи (Търн.) Урум.

Iris variegata: Птичи замбакъ (с. Хлѣвени — Ловчанско) Урум.

Isatis.

Isat. tinctoria: Синилникъ (Сливенско) Коз.

Jasminum.

Ias. fruticans: Сминъ.

Juglans.

Jug. regia: орѣхъ, оряхъ (Всждѣ), диви орѣхи (на нѣкои мѣста, напр. Кюстендилско, за ония, които растатъ саморасли — въ диво състояние). — Урьахъ (Търново) Урум.

Juncus.

Juncus, разни видове: Гологлавянче (с. Бездънъ — Софийско), дзука (с. Текира — Т. Пазарджишко, с. Казичане — Соф., с. Габровецъ — Ихтиманско), шаваръ (с. Чукуркьой — Широка-Лжка), росопъ (за junc. effusus въ К. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. Съ названието дзука наричатъ и нѣкой видове отъ Scirpus—Ст. Геор.

Juniperus.

Junip. communis L: Хвойна, ойна (с. Костенецъ — Ихтиманско, Чепино), смрика (с. Мала-Църква— Самоковско, Дупница, Софийско), андржчь (с. Клисура — Тракия, с. Баня-Чепинска, Самоковъ), увина (с. Баня-Чепинска), арджчь (турско название).

Junip. nana Will.: Перликъ (с. Гела — Чепеларско), мечкахойна и мечка-ойна (с. Баня-Чепинска), фунда (К. Зелениката — Тетевенско), арджчь (на сжщото мѣсто, но по-рѣдко), фўнда,

фунди (за J. nana и J. communis въ с. Брѣзье — Искрец. околия.), смрѣка (на сжщото мѣсто и за сжщитѣ растения, плодоветѣ на които наричатъ тамъ „бобонки") Ст. Геор. — Ниска, меча хвойна. — Арджчь (Троянъ и Тетевенъ), смрика (Прѣображенский мънастиръ) Урум. — Пиръ

Jurinea.

Jurinea sp.: Мйска и мйскъ (Враца) Ст. Геор.

Kerria.

Ker. japonica: Абленъ (Дупница) Ст. Геор.

Kochia.

Koch. scoparia: Метла (Т. Пазарджишко, с. Хвойна — Родопитѣ, с. с. Каменица и Баня-Чепинско) Ст. Геор. — Овчарска метла (Ловечъ), мётли (с. Рѣсень — Търновско) Урум.

Lactarius.

Lactar. subdulcis: Хлѣбница гжба (Кжрклисие—Лозенградъ—Одринско), сѣродриска (Търново — Беброво), сирогрйски, сѣрогрйски, сурогриски (Габрово) Ст. Геор.

Lactar. piperatus: Пиперница (Разградъ), лютеница и пиперки (с. с. Вардунъ, Върбица — Шуменско), лютивки (с. Баня-Чепинска) Ст. Геор.

Lactuca.

Lact. sativa L: Марули (Южна-България, Старо-Загорско и прч.), салата, градинска салата (Пловдивъ и други градове), бърдокви (Сливенъ, Ловечъ, Хвойна) Коз. и Ст. Геор.

Lact. scariolla: Жлъчка (с. Драгоманъ — Соф., Сливенъ, Котленско), свиньокъ (с. Каменица — Чепинско), метлика (с. Баня-Чепинска), посѣкливче (с. Костенецъ — Ихтиманско), млѣчка (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Lamium.

Lam. amplexicaule и Lam. purpureum: Великденче (Дупница, Сливенъ) Коз.

Lam. maculatum: Подъурица (с. Желюша — Царибродско), проклѣтия и проклѣтийски буренъ (с. Костенецъ — Ихтим.) Ст. Геор. — Мъртва коприва (Ловечъ, Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Lam. album: Дива коприва (Копривщица) Тош.

Lapsana.

Laps. communis: Посѣкливче (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Lappa.

Lap. major Gaertn. и Lap. minor DC.: Репей (на повечето мѣста), рѣпей (с. Габровецъ — Ихтиманско и другадѣ въ България),

льопка (Широка-Лжка — Рупченско), кичьокъ (с. Каменица — Чепинско), чичокъ (с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтиманско), чичекъ (с. Драгоманъ — Соф.), ръпа (с. с. Хвойна и Чепеларе), репж, рѣпа (Хвойна), лопуй, рѣпей (Колибито — Троянско), чичокъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Лѣпка (Сливенъ) Коз. — Репей, лѣпка (Ловечъ, Дрѣново, Търново) Урум.

Lathyrus.

Lath. silvestris: Костиломъ (Софийско) Ст. Геор. — Шикерчи (Ловечъ) Урум.

Lath. latifolius: Диво-шикерче (Чирпанъ, Сливенъ) Коз.

Lath. tuberosus: Орешковиня (с. Драгоманъ — Соф.), орешки (с. Брѣзье — Искрец.), костоломъ (Берковица) Ст. Геор. — Фасуличе (Панагюрище) Тош.

Lath. sp.: Шикерчи, грахчи (Сливенъ) Коз.

Laurus.

Laur. nobilis — Дафина.

Lemna.

Lem. minor L, а сжщо и други видове: Лжчевица, водна леща (с. Бездънъ — Соф.), пловецъ (с. Казичане — Соф.) Ст. Геор.

Leontice.

Leont. leontopetalum: Пукалъ (с. Енидже — Лозенградско) Ст. Геор.

Leontodon.

Leont. taraxacum: Борецъ (Копривщица) Тош.

Leontopodium.

Leont. alpinum: Балканска звѣзда.

Leonurus.

Leon. cardiaca: Наметливо-билье, чубурливо-билье (с Каменица — Чепинско), поималки (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.) — Дяволски уста.

Lepidium.

Lepid. draba: Дива-рѣпа (Чирпанъ) Ст. Геор.

Lepid. ruderale: Мундарлива трѣва, мурдалива трѣва Болградъ — Бесарабия) Ст. Геор.

Lepid. arvense: Лапида (с. Стойкитѣ въ Родопитѣ) Ст. Геор.

Leucojum.

Leuc. aestivum: Обѣси-турчинъ (Дупница), лѣтно кокиче (Софийско) Ст. Геор. — Кокйчка (Копривщица) Тош. — Блатно кокиче.

Levisticum.

Lev. officinale: Селимъ.

Ligularia.

Lig. glauca: Дивъ тютюнъ.

Ligustrum.

Ligustr. vulgare L: Кучи-дрѣнъ (Сливенъ) Коз. — Пъси-дрѣнъ (с Подцърненци и с. Цървеняно — Кюстендилско), чешкодрѣнъ (с. Суходолъ — Софийско), мжжъ-дрѣнъ (с. Шипка), черничье (с. Поганово — Царибродско), офикъ (с. Бистрила — Соф.), църна-калинка (с. Костенецъ — Ихтиманско), смръдика (с. Вишанъ — Цариброд.), черна-калинка (с. Гайтанево — Новоселско), черника (Търново и околнитѣ села), бѣла люляка (Елена), птиче грозде (с. Казжлъ-Муратъ — Разградско) Ст. Геор. — Птиче-зърно (Ловечъ), чжрнйчкж (Търново) Урум.

Lilium.

Lil. albanicum: Кремъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст Геор.
Lil. candidum: Замбакъ (Дупница), кремъ (на много мѣста въ България).
Lil. Martagon: Петровъ кръстъ (с. Драгоманъ, с. Брѣзье — Софийско) Ст. Геор. — Кадревиче (с. Хлѣвени — Ловченско), росьжнъ (Търново) Урум.
L. Janke: Самодивско лале.

Limnathemum.

Lim. nymphaeoides: Какички.

Linaria.

Linar. arvense: Лулички.
Linar. vulgaris: Обленъ и залистниче (с. Костенецъ — Ихтиманско), коминче (Чирпанъ) Ст. Геор.
Linar. dalmatica: Лйляка (Чирпанъ) Урум.

Linosyris.

Linocyris villosa: Чай (Сливенъ) Ст. Геор.

Linum.

Lin. usitatissimum: Ленъ (на повечето мѣста въ България), льонъ (с. Каменица — Чепинско) Ст. Геор.

Lippia.

Lipp. citriodora — Лимончи (Сливенъ) Коз.

Lithospermum.

Lith. arvense: Врабчено сѣме, червило (Чирпанъ) Ст. Геор.
Lith. purpureo-coeruleum: Медуница (Чирпанъ) Бурм. — Птичи-прусо (Търново) Урум.

Lolium.

Lol. temulentum: Пиявецъ (с. Петричъ — Софийско), вратъ (Самоковско с. с. Драгоманъ и Ярловци — Софийско), пиянецъ (на сжщитѣ мѣста) Ст. Геор. — Делиже, глушица — на други мѣста.

Lol. perenne: Пиръ (с. Поганово — Царибрад.), църнъ-пиръ (с. Драгоманъ и с. Ярловци — Соф.), църнъ-пирель (с. Опицвѣтъ— Соф.), пирье (с. с. Лозно и Лиляче — Кюстендилско) Ст. Геор.

Lonicera.

Lonic. xylosteum: Бивушка (с. Шипка — Казанлъшко) Тош.

Lonic. nigra: Църнъ-гермижъ (с. Бистрица — Соф.) Ст. Геор.

Loranthus.

Loranth. europeus: Имелъ, имела (Чепино и другадѣ изъ България).

Lotus.

Lotus corniculatus: Звѣздель (с. Кремиковци Софийско), влахци (с. Суходолъ — Софийско), зановецъ (с. Бездънъ — Соф.), детелина (с. Каменица — Чепинско), звѣздань (с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор.

Lupinus.

Lup. albus: Кафе (с. Бѣли-Осъмъ — Ловчанско), Урум. — Лупина.

Luzula.

Luz. rubella: Рособъртъ (К. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Luz. maxima: Мекишъ (К. на Зелениката) Ст. Геор.

Lycopedron.

Lycop. bovista: Прахулница (Копривщица), пампуръ (с. Пищигово — Пазардж.) Тош.

Lychnis.

Lychn. coronaria: Сѣчена-трѣва (Ново-Село при Сливенъ), кървавиче (с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтиманско), сокървиче (с. Врабча — Трънско), юнашка кръвь (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Lycium.

Lyc. barbarum: Драка (Болградъ — Бесарабия) Ст. Геор. — Мирджанъ, мерджанъ (Ловечъ, Търново) Урум.

Lysimachia.

Lysm. Nummularia: Змийно билье (с. Габровецъ — Ихтиманско), хайдушка-трѣва (Колиб. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — Линйвчи(е), линйвъ-бурьянъ (Търново) Урум.

Lysm. vulgaris: Хайдушки тютюнъ (с. Рибарица — Ловчанско) Урум.

Lythrum.

Lythr. salicaria: Дивъ джоджумъ (Кюстендилско), ухапливобилье, ухапливого (с. Каменица — Чепинско) Ст. Геор.

Malachium.

Malach. aquaticum: Повлекъ (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Malva.

Mal. rotundifolia, M. silvestris и други видове: Камбулешъ (Тракия), слѣзъ (Софийско, Кюстендилско, с. Каменица — Чепинско), камилякъ (Разградъ, Трѣвна, Ст. Загора, Чирпанъ), слясъ (Хвойна, Чепеларе), слѣзянка (с. Каменица — Чепинско, с. Костенецъ — Ихтиманско), слѣзенъ и камилка (с. Габровецъ — Ихтим.), слѣзенъ (с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор. — Камбулищякъ (Сливенъ) Коз. — Слезъ, камилякъ (Ловечъ, Търноьо), слезене (Орхание), молофа (Търново), бялъ слезъ, питоменъ слезъ (за Malv. rotundifol. — Ловечъ) Урум.—Дивъ, горски слѣзъ, молоха.

Marrubium.

Marr. peregrinum: Сусерка (с. Лиляче — Кюстендилско), бодлика (с. Каменица — Чепинско), сосерйца (с. Драгоманъ — Софийско), коноплика (Чепеларе), пръщика (с. Текира — Пазарджишко) Ст. Георг. — Пчелинокъ?

Matricaria.

Matr. Chamomilla: Лай-лай-кучка (Сливенъ) Коз. — Подрумче (с. Кремиковци — Софийско), кукулайка бѣла (с. Каменица — Чепинско) Ст. Геор. — Лай-лай-кучка (Търново), Еневоцвѣте, кумичъ-кумичъ Еневото пилинце (Ловечъ) Урум. — Подрумиче, амамила, жмжмила. (Вижъ забѣл. на стр. 3, долѣ)

Mathiola.

Math. annua: Шибой (Пловдивъ), ширбой (Трѣвна), миникше (Търново, Варна, Шуменъ, Сливенъ) Коз. Урум.

Medicago.

Medic. lupulina: Зановецъ (с. Бездънъ — Софийско), звѣздѣль (Петричъ), проклѣтия, проклѣтийски буренъ (с. Костенецъ — Ихтиманско Ст. Геор.

Medic. minima: Чичякъ (с. Хлѣвени — Ловчанско) Урум.

Med. falcata: Звѣзделъ (с. Хлѣвени — Ловчанско) Урум.

Med. sativa — Люцерна, медуниче.

Melampyrum.

Melamp. arvense: Гайтаника (с. с. Брѣзье, Опицвѣтъ, Драгоманъ и Ярловци — Софийско, с. Изатовци — Царибродско) Ст. Геор. Димиръ-бузанъ (Търново) Урум. — Магарешки зжбъ.

Melamp. silvaticum L.: Гайтаника (Сливенъ) Коз.

Melica.

Melica sp.: Класовита трава (с. Олицвѣтъ — Софийско) Ст. Геор.

Melica uniflora: Ибришимъ (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.

Melilotus.

Melilt. officinalis и M. alba Deser.: Куманига желта и команига бѣла (всждѣ въ България), куманига (Софийско, с. Костенецъ, Чирпанъ) Ст. Геор. — Конско-ребро (Мжглишъ) Тош. — Команига, желта и бѣла (Ловечъ, Търново) Урум.

Melissa.

Melis. officinalis: Маточина, матичина, матечина (най-разпостранени названия).–Пчелинякъ, пчелякъ (Хасково), мащерика (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Melitis.

Melit. melissophyllum: Голѣмо медунче (с. Врабча — Трънско), смукалецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Кушутиня, женска кушутиня (Търново, с. Беляковецъ — Търнов.) Урум.

Menyanthes.

Men. trifoliata — Водна детелина.

Mentha.

Mentha, питомни и диви видове: Дивъ гьозумъ (Хвойна), мерудия (с. Каменеца — Чепинско), кучешка мерудия (на сжщото мѣсто за Mentha sylvestris), мачя-билкя (с. Костенецъ — Ихтим.), бабушка (Чепеларе), бабка (с. Каменица), нане (с. Габровецъ — Ихтим.), джодженъ, дивъ джодженъ (с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор. — Юзумъ (Сливенъ) Коз.

Mentha sylvestris: Конски бусильжкъ, дивъ бусильжкъ (с. Малкия-Чифликъ — Търновско) Урум.

Mentha aquatica: Ливанчи, ливанту (?) (Търново), дивъ джодженъ (Ловечъ) Урум.

Mercurialis.

Mercur. ovata: Синий одвратъ (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Mesembryanthemum.

Mesembr. crystalinum: Ледниче, леделиче (Дупница) Ст. Геор.

Mespilus.

Mesp. Germanica: Мушмула (Тракия и Бесарабия), москулье (за плода—въ Карнобатъ), мошмули (Плѣвенъ), мошмулъ (Ловечъ, Троянъ, Търново), мушмулъ (Пловдивъ). Урум., Коз.

Meum.

Meum athamanticum: Дивъ копъръ (Ново-село до Сливенъ, Колибитѣ на Зеленикала — Тетевенско) Ст. Геор.

Moehringia.

Moehr. trinervia; Зайча трѣва (Тошевъ)

Momordica.

Momord. Elaterium: Дива кра̀ставица (Бургасъ) Ст. Геор. — Дива краставица (Воденъ — Македония) Тош.

Monbertia.

Monb. crocus miaeflora — Пламъкъ (Сливенъ) Коз.

Monotropa.

Monotr. Hypopithis: Бѣла гвачка (Копривщица) Тош.

Morus.

Morus alba и M. nigra: Черница (об. название), бубонки (Плѣвенъ), ягоди (Карнобатъ), дудо (с. Суходолъ — Софийско), ду̀ди (Сѣверна България), дудъ, дудове (Враца), дуда и дуди (с. Старо-село — Врачанско), чърница (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор. — Сакамянца (Сливенъ) Коз. — Бърбонки (Ст. Загора) Тош. — Черна, бѣла черница, бурбанка и брубонка (Лазар.)

Muscari

Musc. racemosum, а тъй сѫщо и другитѣ пролѣтни видове: Кукувича плюнка (Дупница), кукувича трѣва (с. Брѣзье — Искрецко), кукувичина (с. Желюша — Царибродско), кукувиче (с. Бездънъ — Софийско) Ст. Геор. — Кукувиче грозде (Сливенъ) Коз. — Кукуви̇̀чена плюмка (Панагюрище) Тош. — Калугерчи-патерчи (Ловечъ) Урум. — Самодивски лукъ (Чирпанско) Бурм.

Musci.

Махъ (Чепеларе) Ст. Геор. — Мъхъ (об. название).

Myosotis.

Myos. palustris: Срамежливче (с. Цървеняно — Кюстендилско), осипъ (с. Казичене — Софийско), ла̀зарниче (К. на Зеленикала — Тетевенско) Ст. Геор.

Myrabilis.

Myrab. jalapa: Пъстра сифа (Сливенъ) Коз. — фунийки.

Myriophyllum.

Myrioph. spicatum: Ловунь (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ — Софийско) Ст. Геор.

Narcissus.

Narciss. Pseudo-Narcissus: Мартинче (Дупница) Ст. Геор.
Narciss. poëticus: Чавче (Дупница) Ст. Геор. — Бѣло лале, Гергьовче (Панагюрище) Тош.
Narciss. orientalis: Зумбулъ (Дупница), зарунъ, Ст. Геор.

Nasturtium.

Nastur. officinale: Истравиче (Тетевенъ) Ст. Геор. — Истравничи (Брѣзовскитѣ колиби — Ловчанско) Урум.—Поречъ, друмче?

Nepeta.

Nepeta catarica: Овчарски босилекъ (с. Драгоманъ и с. Костенецъ) Ст. Геор. — Коча трѣва, коча билка (Ловечъ) Урум.

Nerium.

Nerium Oleander: Закумъ (Дупница), зокумъ (Пловдивъ), лиандру (Сливенъ) Коз.

Nicotina.

Nicot. tabacum и N. rustica: Тютюнъ, тутунъ (всждѣ), нѣмски тютюнъ (за Nicot. rustica въ с. Каменица — Чепинско) Ст. Геор.

Nigella.

Nigel. arvensis: Перушанъ, дивъ перушанъ (с. Костенецъ и с. Габровецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.
Nigel. damascena: Перушанъ (защото прилича на пеперушка-пеперуда, въ с. Габровецъ — Ихтиманско), челеби-перчанъ (с. Кюлевче — Новопазарска околия). Ст. Геор. — Челебитка.

Nonnea.

Nonnea pulla: Кучешко чървило (Пирдопъ) Ст. Геор.

Nuphar.

Nuphar luteum: Плюскавацъ (с. Драгоманъ — Искрецко) Ст. Геор. — Бърдуче.

Nymphea.

Nym. lotus. L.: Деветабанъ (с. Текира), шапливецъ (с. Драгоманъ) Ст. Геор. — Русалка, русалче (стр. 6).

Onobrychis.

Onobr. sativa: Намитъ, намитова трѣва (с. Кюлевче — Новопазарско) Ст. Геор.

Ononis.

Onon. spinosa и On. procurrens Wallr.: Милободъ (с. с. Драгоманъ и Опицвѣтъ — Софийско), коловозъ (с. Кремиковци — Софийско), шилободъ (Котленско) Ст. Геор. — Черъ трънъ (Търново) Урум. — Гръмотрънъ.

Onopodron.

Onopod. acanthium: Главесто търнье (с. Драгоманъ — Искрецко) Ст. Геор. — Магарешки трънъ (Сопотъ) Тош. — Ма̀гарешко̀ тръне, магарешки будѝлъ (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Onosma.

Onos. tauricum: Умра̀зничи(е), умра̀за, умра̀зенъ бурянъ (Лѣсковецъ, с. Арбанаси) Урум.

Onos. stellulatum W.K.: Цървило (с. Костенецъ, Болградъ) Ст. Геор.

Ophrys.

Oph. bicornis Sadl.: Малку бѫзу̀нчи (Горня Орѣховица), брѫмбърчи (Ловечъ) Урум. — Бръмбарче.

Opuntia.

Op. macrorrhiza: Жаба (Сливенъ), свекървенъ езикъ, (Пловдивъ) Коз.

Orchis.

Orchis aranifera: Бѫзу̀нчи, бѫзуньѫкъ (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Orchis morio и други видове: Салѐпъ (Сливенъ, Самоковъ), гороцвѣтъ (с. Цървеняно — Кюстендилско), сврачѐ и сврачетия (с. Драгоманъ — Соф.), боски (с. Локорско — Соф.), горо̀цветъ (с. Врабча — Трънско), перуника (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Пиронига (Ловечъ) Урум.

Orchis pallens и други видове: Перуни̇̀ка (с. с. Типчанецъ, Игнатица, Ребарково — Врачанско), Ст. Геор.

Orchis coriophora: Перуника (К. Зеленика—Тетевенско) Ст. Геор.

Orchis simia: Сѫлѐпъ, пирунѝгѫ (Търново) Урум.

Origanum.

Origan. vulgare: Риганъ (с. Бездънъ — Софийско, с. Каменица — Чепинско, с. Костенецъ — Ихтим.), чай (Хвойна, Чепеларе, Източна България), руски чай (по сѫщитѣ мѣста) Ст. Геор. — Ригенъ (Ст. Загора) Тош. — Риганова, враничова трѣва.

Origan. majorana — Маджаронъ (Сливенъ) Коз.

Orlaya.

Orl. grandiflora: Срамливче (с. Костенецъ — Ихтиманско), срамушка (Чирпанъ), сра̀мниче, сра̀мичине женско (с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор.

Ornithogalum.

Ornithogalum — разни видове: Гарвански лукъ (Тракия и Сѣверна-България), бѣсенъ лукъ (с. Казичене — Соф.), вранщи лукъ (с. Баня — Чепинска), чешки лукъ и ливадски лукъ (с. с. Драгоманъ и Ярловци — Соф.), бабалучки (за Ornith. Narbonense, по сѫщитѣ мѣста), конски лукъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Гарвански лукъ, врански лукъ (Ловечъ, с. Хлѣвени) Урум.

Orobanche.

Orob. rubens и др. видове: Воло306водецъ (с. с. Брѣзье и Драгоманъ — Софийско), воловодиче (с. с. Църклевци и Брѣзье — Искрецко, с. Врабча — Трънско), зяпка, зжмска уста (Сливенъ), воловѫдиче (с. Църклевци — Искрецко) Ст. Геор. — Бесниче, бясна трѣва (с. Микре — Ловчанско), дядовъ зжбъ (Търново) Урум.

Orobus.

Orobus, sp.: Орѣшковини (с. Петричъ — Соф.) Ст. Геор.

Orobus vernus: Свилинецъ (с. Цървеняно — Кюстендилско), сѣкирки (с. Драгоманъ — Соф., с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — Петлюва опашка (с. Хлѣвени — Ловченско) Урум. — Диво шекерче (Тош.).

Oryza.

Oryza sativa: Оризъ, орисъ (Т. Пазарджикъ и всждѣ въ България).

Ostrya.

Ostr. carpinifolia: Пикливъ габъръ и църнъ габъръ (с. Габровецъ — Ихтиманско), черенъ габъръ (с. с. Ени-Дере, Црънча, Варвара и др. — Т. Пазарджишко), воденъ габъръ (въ сжщитѣ села), габъръ (с. Текия — Рахманларско) Ст. Геор.

Otium.

Otium basylicum: Босилекъ, бусилякъ (всждѣ).

Oxalis.

Oxl. acetosella L.: Щавилъ (разни мѣста изъ България), гърчки киселецъ (с. Габровецъ — Ихтим.), турски киселекъ (К. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — Кисьялецъ (Ловечъ) Урум.

Oxyria

Oxyria digyna Campd.: Щавилъ (с. Костенецъ) С. Геор.

Paeonia.

Paeon. corallina, а сжщо и други видове: Божуръ (Тракия, Софийско, с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Момина-Клисура, ст. Бѣлово, с. Костенецъ — Ихтиманско и почти всждѣ) Ст. Геор.—Бужуръ, дивъ бужуръ (Ловечъ, с. Микре — Ловчанско) Урум.

Paliurus.

Paliurus australis и P. aculeatus: Драка (Цѣла Тракия, Кюстендилско, Русе). — Драка, чалия, черно трънe (Ловечъ), дракж, цйгрж, черъ тржнъ (Търново) Урум.

Panicum.

Panic. miliaceum: Просо, просо (всждѣ въ България).—Прусо.

Panic. Grus Galli: Дараджанъ (с. Садово — Пловдивско). Ст. Геор.

Panic. sanguinale: Пиръ (с. Драгоманъ) Ст. Геор.

Papaver.

Pap. Rhoeas: Пукалъ (Плѣвенъ, Хасково), піунякъ (Хасково), орманянка (Чепеларе), камбулки (с. Текира — Т. Пазарджишко), Герино-око (с. Костенецъ — Ихтим.), булки, каджнки (Търновско) Ст. Геор. — Кандънка, калинка (Сливенъ), булке (с. Врабча — Трънско, с. Драгоманъ — Соф.), горска булка (Берковица), падй-кóсъ и опадй-косъ (с. Брѣзье — Искрецко), кукувица и капй-косà (за Pap. dubium въ с. Брѣстовица — Пловдивско) Коз. и Ст. Геор. — Кждж̀нка (Ст. Загора), папарòнка (Т. Пазарджикъ), пỳплекъ (Панагюрище) Тош. — Кждж̀нка, дивъ макъ (Търново), пжпжрỳна (с. Арбанаси — Търновско), слетй-косà, дивъ макъ (Ловечъ) Урум.

Pap. somniferum: Макъ, хашешъ (Тракия — Сливенъ, Пловдивъ). — Градински макъ.

Paris.

Paris quadrifolia: Петровъ-кръстъ (Тетевенъ) Тош. — Вранско-око.

Passiflora.

Passifl. coerulea: Офицерска звѣзда, сахатъ-чиче (Тош.) — Сахатчи (Пловдивъ) Коз.

Pedicularis.

Pedic. verticillata: Възкаво билье (Котленско), възкавче (Софийско), ботушки (Сливенъ) Ст. Геор., Коз.

Pelargonium.

Pelarg. roseum: Сардела (Калоферъ), стамболски здравецъ (Панагюрище) Тош.
Pelarg. radula: Мушка (Сливенъ) Коз.
Pelarg. odoratissimum: Индрише (Сливенъ) Коз.
Pelarg. roseum: Сърдела (Сливенъ) Коз.

Pentaphyllum.

Pent. sp.: Петолистъ.

Periploca.

Per. graeca L.: Гжрбачъ.

Persica.

Persica vulgaris: Праск(о)ва (всждѣ) — Праскома, праскви (за плодоветѣ).

Petasites.

Petas. officinalis: Чобанка (с. Суходолъ — Софийско, с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Petas. niveus L.: Чобанка (с. Горня-Баня и Суходолъ — Соф.) Ст. Геор.

Petroselinum.

Petros. sativum: Майданосъ и магданосъ, (Сливенъ, Тракия). — Мерудия, общоупотрѣбимо название.

Peucedanum.

Peucedanum sp.: Майсаливче (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Peziza.

Pez. auricula: Бабино-ухо (Am. Boué).

Phalaris.

Chal. canariensis: Кушево.

Phaseolus.

Phaseolus vulgaris: Фасулъ, бѣлъ-бобъ.

Phas. multiflorus: Пъстаръ бобъ (Сливенъ), Коз. — Биволъ (с. Костенецъ) Ст. Геор.

Philipaea.

Philip. ramosa: Бъжснйчжву бйли, бъжснйчи (с. Чакалитѣ — Търновско) Урум.

Philadelphus.

Philad. coronaria: Бирбинка? (Сливенъ) — Бѣлъ сминъ (Чирпанъ) Бурм.

Phleum.

Phl. pratense: Тимотейка, миша-опашка.

Phlomis.

Phlom. pungens: Копринарка (Чирпанъ) Ст. Геор.

Phlox.

Phlox sp.: Московчи (Сливенъ) Коз.

Phragmites.

Phrag. communis: Трѣшлига (Опицвѣтъ — Софийско), трѣслига (Плѣвенъ), трѣска (с. Подцърненци — Радомир.), сазъ (Бургасъ — Сливенъ), тръслика, тръсь (с. Драгоманъ — Софийско), камъшъ (Сливенско) Ст. Геор. — Тръстика.

Phyllocactus.

Phyllocactus Kermesimus, var. magnus: Лимба (Севлиево, Сливенъ, Пловдивъ), языкъ.

Physalis.

Phys. Alkekengi L.: Мѣхунки (Болградъ, Тракия, Айтосъ), добриче (с. Костенецъ — Самоковско), миунче (Орханийско), ушно билье (Чирпанъ), мехуници (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Меуниче, лазаркина (с. Пищигово — Т. Пазарджишко) Тош. — Михунка, михунче (с. Дълбокъ-долъ — Ловчанско) Урум.

Polyg. amphibium: Пиперичe (с. Подцърненци — Кюстендилско и с. Габровецъ — Ихтиманско), лютика (К. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Polyg. fagopyrum: Елда (Босилоградска околия) Ст. Геор.

Polyg. convolvulus L.: Поветица (Болградъ — Бесарабия), фасуличе (с. Габровецъ—Ихт.), фасулявиче (с. Костенецъ) Ст. Геор.

Polyg. mite: Змийски пиперъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Polyg. lapatifolium L.: Прапоръ, лапатъ, лапатникъ (Чепеларе) Ст. Геор.

Polyg. longipes: Пача-трева (Ст.-Загора), гжшеница (с. Пищигово — Т.-Пазарджишко) Тош.

Polyg. Persicaria: Прасковиче, прасковче (Ловечъ), праскуфчи (Дрѣново) Урум.

Polygonum: разни други видове: Диви бабки (с. Баня-Чепинска), гримниче (с. Бистрица — Соф.).

Polyg. sp.: Сополянъ (с. Кремиковци — Соф.), сополъ-китка (с. Каменица — Чепинска), мисиръ-сополъ (Калоферъ), сополчо (с. Колалени — Соф.), фасуличе (с. Костенецъ—Ихтиманско), сополъ (Сливенъ) Ст. Геор., Коз.

Polygala.

Polyg. comosa: Тилчарка (с. Хлѣвени — Ловчанско) Урум. — Телчарка.

Polypodium.

Polypod. vulgare: Сладко коренче, сладкия коренъ — (Сливенъ, Ловечъ и другадѣ), Коз. — Сладка папрать и блага билькя (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Сладка папура (Копривщица) Тош.

Polyporus.

Polyp. ignarius: Прахanъ (Тракия), тратъ (Софийско).

Populus.

Pod. tremula: Ясика (с. Бобошево — Дупнишко, Трънъ, с. Костенецъ и Хвойна), трепетлика, трепорушка (с. Бояна, Трънъ), осика (Чепеларе, с. Габровецъ — Ихтим.), дивъ кавакъ (с. Баня-Чепинска), ясика и ясиково дърво (с. Г.-Лозенъ — Софийско), трепетлика (Врачанско, Орханийско) Ст. Геор. — Черна топола (Търново) Урум.

Pop. alba: Топола, об. назв.

Pop. pyramidalis: Кавакъ, об. назв.

Pop. nigra: Трепитлика, трипетлика (Троянъ, Търново) Урум.

Portulaca.

Port. oleracea: Тлъстига (Тракия, Софийско), дива тученица (с. Габровецъ — Ихтиманско) Ст. Геор. — Тученица (Панагюрище) Тош. — Кляжстйга (Сливенъ) Коз. — Кластица, тлжстига (Ловечъ), тлжстйцж, клжстйцж (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Port. sativa: Питомна тученица (с. Габровецъ — Ихтиманско, гдѣто я сѣятъ по градинитѣ).

Potentilla.

Potent. cinerea: Дива ягода (с. с. Лиляче и Цървеняно — Кюстендилско), твърдецъ (с. Желюша — Царибродско), прозориче (с. Костенецъ — Ихтиманско), усойна трава (защото съ нея лѣкуватъ ухапано отъ усойница — въ с. Драгоманъ, Соф.), петопърстица (Тетевенъ, за разнитѣ видове съ дланести листа), петопръсче (Пловдивъ). Ст. Геор., Коз.

Сжщитѣ названия се употрѣбяватъ и за др. жълтоцвѣтни видове.

Potent. argentea: Прозирч(и)е (Ловечъ) Урум. — Очиболецъ (Ст. Загора) Тош.

Potent. micrantha: Дивж ягодж (Търново) Урум.

Potent. supina L.: Усойна трава (с. Драгоманъ) Ст. Геор.

Prunella.

Prun. vulgaris: Богородиче (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — Сечину бйли, пусечина трьжвж (Прѣображенский-мънастиръ) Урум.

Poterium.

Poter. Sanguisorba L.: Гологлавче (Ловечъ), динече, динка (с. Г. Желѣзна — Ловчанско), разваленка, развалниче (Троянъ), динечи, обичничи (Търново), рж3вжленикж (с. Арбанаси, Лѣсковецъ) Урум. — Любеника (Бояна) Коз.

Primula.

Prim. suaveolens, а сжщо и другитѣ видове: Иглика, игличена, аглика (разни мѣста), игличе (Дупница, с. Буздънъ — Софийско), егличе (с. Драгоманъ — Искрецка окол.), агличана (К. Зеленика — Тетевенско), игличина (с. Бѣлово, с. Габровецъ — Ихтиманско), Ст. Геор. — Игличина (Копривщица, Панагюрище, Ловечъ) Тош. — Аглика, агличина (Ловечъ, Търново) Урум.

Prunus.

Prun. avium.: Череша, чернушки (Плѣвенъ), црешни (с. Желюша — Цариброд.) Ст. Геор.

Prun. Cerasus: Вишна, вишня — Бѣлювци (Плѣвенъ), бѣлявици (Карнобатъ), говнушки, герулювки (Плѣвенъ) Ст. Геор.

Prun. persica: Праскова, праскува, праскваа. За плодоветѣ: Праскови, праскви, просколи.

Prun. armenica: Зарзалия, зарделия, кайсия. — Дзерделий (Карнобатъ), дзердзелий (Плѣвенъ). — Названието каисий, кайсийки се употрѣбява за ония, съ сладки кокички, а зарделия — за горчивкитѣ. — Зжрзжлия (Търново), зарзалия (Ловечъ), зарзжлиж (Пловдивъ).

Prun. domestica и Prun. insititia: Синявци, джагавици, бѣлявици (с. Кремековци — Соф.), синаквици, джанки (София, Плѣвенъ), трънкосливки? (Карнобатъ, Сливенъ), пършливки (Чепеларе), църци, дургунье (отъ които правятъ сливовица, въ с. Цървеняно—Кюстендилско), дургуни (с. Габровецъ — Ихтиманско), гърлешки (желти едри — на сжщото мѣсто), пукавици (червени — с. Г. Лозенъ — Софийско), беловици, бърдаклйвци, синявици

(на сжщото мѣсто за други видове) Ст. Геор. — Мацаркиня слива (Ловечъ), трънкосливка (Ловечъ, Сливенъ) Урум.

Prun. spinosa: Трънки (Тракия, Плѣвенъ, с. Цървеняно — Кюстендилско, Търново, Ловечъ).

Prun. Mahaleb: Пѣсакиня (Сливенъ), дива вишня (Кърнаре) Ст. Геор., Коз. — Дивикиньа (Ловечъ), дива череша, дива вишна (Търново, Ловечъ). Урм.

Prun. Laurocerasus: Зеленика (Габрово, Шипка, Троянъ, Ново-Село, Тетевенъ) Ст. Геор. — Зелеликъ (Троянъ, Тетевенъ) Урум. — Лавровишня.

Prun. Chamaecerasus: Ситенъ вишнапъ (Плѣвенъ) Ст. Геор.

Pteris.

Pteris aquilina L.: Орлова папрать, папрать и папра (въ разни мѣста), дивъ папрать (с. Поганово — Царибродско), конска-папрать (с. Габровецъ — Ихтиманско), папрекъ (с. Брѣзье — Искрецко), пàпракъ (с. Драгоманъ — Искрецка окол.) Ст. Геор. — Кюмюрджийска пàпратъ (Сливенъ) Коз. — Папурдакъ (Копривщица) Тош. — Кьумьурджийіскж пàпржтъ (Търново), конска папрадъ (Лѣсковецъ), висòкж папрàтъ (Дрѣново, Келифарово) Урум.

Puccinia.

P. graminis: Ржжда, общо название.

Punccia.

Punc. granatum: Наръ, нарове; нарчета — плодоветѣ.

Pulmunaria.

Pulm. officinalis: Проклѣтия и проклѣтийски буренъ (с. Костенецъ — Самоковско), проклѣтитѣ (с. Габровецъ — Ихтиманско), мечо цвѣтье (К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор.—Марéмчи, мжрèмчи, мжрéмски бурьжнъ, вьжремчи (Търново, с. Арбанаси) Урум. — Меча пита, медуница.

Pulm. tuberosa: Млéчнж трьжвж́, Бугурòдичнж трьжва (Търново, Лѣсковецъ) Урум.

Pulsatilla.

Pulsat. vulgaris: Сжсжнъ (с. Бездънъ — Софийско, с. с. Момина-Клисура и Бѣлово), мачка, мачетия, съсънь (с. Драгоманъ — Софийско), мачки (с. Цървеняно — Кюстендилско) Ст. Геор. — Сънуванъ, мишченца, котé (Копривщица), сжсж̀нъ (Панагюрище) Тош. — Сж̀сжнка, сжнкотка, и сън-сън-котка (Сливенъ, Ловечъ, Търново, Горня-Орѣховица) Урум., Коз.

Pulsat. pratensis: Съсънъ, сасанъ, сън-котки и съсънь-котки (Софийско), сънсънъ-котки (Свищовско, Старо-Загорско, Сливенъ), мачки (Дупница) Ст. Геор.

Quercus.

Qu. cerris: Церъ (Софийско, Сливенско, с. Драгоманъ, с. Цървеняно — Кюстендилско и на много други мѣста), цеgreакъ (с. Гедиклий-

Ямбол.), церъ, церово, церка, керакъ (с. Бистрица — Софийско), церачка — Ст. Геор.

Qu. conferta: Лопухъ, лапухъ (с. с. Ржани, Власи, Червеняно — Кюстендилско, с. Дивля — Радомирско), граничово, граница, гръница (Трънско и с. Драгоманъ — Софийско), граница едра (с. Кремиковци — Софийско), горунъ (с. Мърчава — Кюстендилско, (с. Владая — Софийско, с. Ьрѣзье — Искрецко. Троянско, Трънско), грань (с. Желюша — Царибродско), горенaчка (за малки екземпляри, въ Новосело — Троянско), граница (с. Брѣзье — Искрецко), грань едра, граника и граница (с. Г. Лозенъ — Софийско), гранйка (с. Гайтанево — Новоселска окол.), лопунъ (с. Владая — Софийско и с. Поганово — Трънско), магерешлякъ (с. Видя — Софийско) Ст. Геор. — Унгарски джбъ (Байк.).

Qu. pedunculata: Горунь (Чамъ-Кория, с. Брѣзье — Искрецко, с. Дивля — Радомирско), бѣлика (с. Г. Лозенъ — Софийско), бѣликарь, бѣликово, благунъ (с. Бистрица — Соф.) Ст. Геор. — Лѣтьжнъ джбъ, груницж, бѣла гржницж (с. Килефарево — Търновско) Урум. — Горнякъ (Копривщица), граница, меше (Мъглишъ) Тош.

Qu. pubescens: Пърнаръ (с. Поибрени — Панагюрска окол.), пърнярь (с. Цървеняно — Кюстендилско), стежаръ (с. Ченге до Айтосъ, стежеракъ — гора или храсталакъ отъ стежаръ), граница ситна (с. Кремиковци — Соф., с. Поганово — Трънско, с. с. Ржани, Власи — Кюстендил.), мождел ѣ (с. Суходолъ—Соф.), черна меша, карамеша, пъзлакъ (с. Гедиклий — Айтоско), карагачъ (с. Габровецъ — Ихтим.), гранъ-ситна (с. Г. Лозенъ — Соф.), циганка (с. Литаково — Орханийско), мажделъ (на сжщото мѣсто), стежъ, стежякъ, пърлякъ (с. Дивля — Радомирско) Ст. Геор. — Сладунъ (с. Хлѣвени — Ловчанско), слждунъ (Дрѣново) Урум. — Влакнестъ джбъ, ситна граница (Байк.). — Благунъ.

Qu. sessiliflora: Сладунъ (Софийско, с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Дивля — Радомир., с. Брѣзье — Искрецко), сладунчу (Айтосъ), благунъ (Софийско, с. Цървеняно—Кюстендилско), джбъ бѣликашъ (с. Кремиковци — Соф.), бѣлакаръ (на сжщото мѣсто), бѣла-меша (с. Ченге до Айтосъ), акъ-меша (Айтосъ), баладжа, медено дърво (Чамъ-Курия), мъжделъ (с. Брѣзье—Искрецко), ситна бѣлика, църна бѣлика (с. Г. Лозенъ — Софийско), бѣлика (с. Гайтанево — Новоселска окол.), морунъ (Плѣвенско), бѣликаръ (с. Мирково — Пирдопско и с. Кокалени — Соф,), благачъ (с. Поибрени — Панагюрско), благуница (с. Поганово—Трънско) Ст. Геор. — Благунъ (Габрово) Нейч. — Горунъ (с. Драгана и Славица — Ловчанско), горунъ, летьжнъ джбъ (Търново) Урум.

Qu. ilex; Бѣлолистъ джбъ, ария (Байк.)

Qu coccifera: Трънливъ джбъ, пърнаръ (Байк.)

Общи названия: Джбъ, дабъ, дабица, меше.

Названия за плодоветѣ: Жиръ, желъдъ, жъладъ, жаладъ, желъ, жирове.

Ranunculus.

R. acris и R. reptans: Скопирниче (с. Козосмаде — Твърдишки Балканъ), кървавиче (Дупница), пърлива билка (Чепеларе, за R. acris), трескавиче (с. Костенецъ — Ихтим.), жълтеница (К. на Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

R. acris: Гороцвѣтъ (Копривщица)), слетй-коса (Враца) Тош.

R. aquatilis и R. fluitans: Жабунякъ (Софийско, Дупница) Ст. Геор. — Водно-лютиче (Чирпанъ) Бурм.

R. Ficaria: Разгонъ (Дупница и Джумая), мазни-кокалче (Сливенъ), жълтурче (Софийско, Търново), мазно кокалче (Чирпанъ). Ст. Геор.

R. lingua u R. Flamula: Жабърнякъ (с. Подцърненци — Радомирско) Ст. Геор.

R. millefoliatus: Льутика, льутиче (Ловечъ, с. Хлѣвяни) Урум.

R, sardus: Калешъ (с. Баня — Чепинска) Ст. Геор.

R. sclerantus: Подланица, очици (Софийско) Ст. Геор.

Raphanus

Raph. sativus: Рѣпа, рѣпонъ, рѣпички.

Reganum

Reg. sp.: Зърнешъ.

Rhamnus.

Rham. frangula: Боя (Сливенъ — Въ тоя градъ това растение до прѣди десетина години се отглеждаше много и за отличие отъ диворастящия видъ се нарича боя-ашлама) Коз.

Rham. saxatilis: Зърнецъ (с. Брѣстовица — Пловдивско), зърнастецъ (с. Текира — Т. Пазарджишко), пѣсакиня (с. Гедиклий — Ямболско), дива боя (Сливенъ), чашкодрѣнъ (с. Габровецъ — Ихтим.), япракъ (с. Бистрица — Соф.) Ст. Геор., Коз.—Лѫц'ув е́рт́ъ, буя̆, жѐлта буя̆ (Търново) Урум.

Rham. catharicus L.: Желта боя (Ловечъ) Урум.

Rheum.

Rh. raponticum: Равенъ.

Rhinantus.

Rhin. major Ehrh.: Дзѫвномѫдъ (с. Бездънъ, Ѳлицвѣтъ, Петричъ — Соф.), дзѫвномудъ (с. Ярловци и с. Драгоманъ — Соф), плюскаръ (с. Петричъ — Соф.), прѣщипъ (с. Баня — Чепинска), клокочка (с. Ярловци и с. Драгоманъ — Соф.), шушняръ (с. Изатовци — Царибродско), плюскавиче (с. Костенецъ — Самоковско), дзваника (Колиб. на Зелениката — Тетевенско), вълчецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Клопачка.

Rhodiola.

Rhod. rosea L.: Шапъ, шапиче, шапливото биле (с. Ново-Село — Троянска окол.) Урум.

Rhododendron.

Rhod. Kotschi: Чай (с. Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор.

Rhus.

Rhus cotinus: Тетра (я), смрадлика (Ст. Загора, Сливенско, Орханийско, Врачанско, с. Брѣстовица — Пловдивско), руй (Сливница),

кукучъ (Чепеларе), япракъ, япракова шумка (с. Костенецъ — Самоковско, с. с. Кокалени и Панчерево — Соф.) Ст. Геор., Коз. — Смрадлика, смрадликѫ (Ловечъ, Търново) Урум.

Rhynchospora.

Rhynsp. alba: Кукувиченъ хлѣбъ (Копривщица) Тош.

Riebes.

Rieb. grossularia: Френско грόздье (с. Габровецъ — Ихтиманско и с. Бистрица — Соф.), Цариградско грόздье, нѣмско грόздье (на много мѣста въ България), отчѐво грόздье (Рилский мънастиръ), Цариградско грόздье, бабни и бабня (с. Бистрица — Соф.), татарско грόздье (Търново, Севлиево), влашко грόздье (Габрово) Ст. Геор. — Морско, пъстро грόздье (Лазар.) — Ньамску грòзди (Търново), ньамско грόздье, Цариградско грόзде (Ловечъ) Урум.

Rieb. rubrum: Цариградско грόздье (Сливенъ) Коз. — Нѣмско грόздье (Лазар.) — Морско грòздье (Враца) Коз.

Rieb. petraeum и Rieb. alpinum: Черевнъ мерджанъ, дивъ мерджанъ (с. Бистрица — Соф.) Ст. Геор.

Riebes sanguinea L.: Татарско грόзди (Търново) Урум.

Ricinus.

Ricin. communis: Кърлѐжъ (И. България, Пловдивъ и другадѣ), — Рициново дръвче.

Robinia.

Rob. Pseudoacacia: Салкъмъ, акация (Тракия), лилякъ (Соф.), бялъ лилякъ (Панчерево, Бистрица, Подуени — Соф.) Ст. Геор.

Rosa.

Rosa Damascena и R. centifolia: Трандафилъ, гюлъ, гюлъ трандафилъ (Тракия). Разнитѣ видове гюлъ се наричатъ въ Казанлъшко: червенъ гюлъ, бѣлъ гюлъ, стамболецъ, катмеръ, (яланъ катъ).

Rosa lutea: Жълтъ трандафилъ.

Rosa canina, а сѫщо и други диви видове: Шѝпка (всѣкѫдѣ), шипкà (с. Г. Лозенъ — Соф.), шипòкъ (с. Брѣзье — Искрец.), шипъкъ (с. Драгоманъ — Искрец.) Ст. Геор.

Rosmarinus.

Rosm. officinalis: Ливанчи (Сливенъ) Коз.

Rubia.

Rub. tinctorum: Брошъ, брожъ (Източна България, с. Твърдица и прч.), брòчъ (с. Врабча — Трънско, с. с. Брѣзье и Драгоманъ — Искрецко) Ст. Геор. — Брошъ, бояджийски брошъ (Ловечъ, Търново) Урум.

Rubus.

Rub. idaeus: Малини (всждѣ). За пространства покрити отъ малини се употрѣбя названието „малинокъ" (Чепеларе) Коз.

Rub. caesius: Капина (всждѣ), кòпиня (с. Вишанъ — Царибродско), кåпина (с. Г. Лозенъ — Софийско) Ст. Геор. — Керина?

Rub. saxatilis: Каменче.

Rumex.

Rumex acetosella и други кисели видове: Щавель (с. с. Бездънъ, Опицвѣтъ, Петричъ — Соф., Подцърненци — Радомирско), киселецъ, киселъ — лопушъ (Сѣверна България), кишекъ (с. Баня — Чепинска), киселецъ (с. Костенецъ — Самоковско), кисилецъ (К. Зеленика — Тетевенско и Троянско), киселъ лютежъ (Чепеларе), козя брада (с. Каменица — Чепинско, с. Брѣзье — Искрецко), кѝселецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Киселецъ, кисьжлокъ (Ловечъ, Търново, Елена) Урум.

Rumex lapathifolium: Лападь, лапать, лопушь (Пловдивско), дивъ лапатъ (Сливенъ) Коз. — Лападецъ (Котелъ), конски щавелъ (с. Подцърненци — Радомирско), щавунякъ (с. с. Костенецъ, и Габровецъ — Ихтиманско), мåзало (К. Зелениката — Тетевенско и Колиб. на Бѣлий Осъмъ — Троянско) Ст. Геор.

Rumex alpinus L.: Щафинякъ (въ Искроветѣ селата) Ст. Геор. — Щавилъ и щавунякъ (с. Костенецъ) Ст. Геор.

Rumex obtusifolius Willd: — Лападецъ (Ловечъ), лòпушъ, лòпушж (Търново, с. Бѣляковецъ) Урум.

Названия за разни видове: Кравекъ (с. Широка — Лжка), лападъ, лапатникъ (с. Хвойна), пропоръ (Чепеларе). щåвель, щåфель, църно зелье, диво зелье (с. Брѣзье и с. Брайкьовци — Искрецко, за единъ видъ Rumex, който има голѣми листа, червено стебло и плодове и горчи), ливадско зелье, бѣло зелье (Rumex съ тѣсни кждрави, свѣтлозелени листа и се употрѣбява за „зелникъ" — въ с. Брѣзье и Брайкьовци — Искрецко) Ст. Геор.

Ruscus.

Rusc. aculeatus: Дивъ че(и)мширъ (Сливенъ, Ст.-Загора, Карнобатъ, Бѣлово), трънъ — цвѣтъ (Търновско), миши-трънь (Тракия), бодилка (с. с. Типчанци, Ребарково, Игнатица — Врачанско) Ст. Геор. — Дѝвъ чжмширъ (Горна-Орѣховица) Урум.

Rusc. hypogolssus: Залисъ (Т. Пазарджикъ) Тош.

Ruta.

Ruta graveolens: Седефъ, садефъ (всждѣ въ България) Ст. Геор. — Сидефчи, сипефче (Търново, Ловечъ) Урум.

Salix.

Salix viminalis и S. purpurea: Ракита, а храсталацитѣ — ракикитакъ (Самоковско, Орханийско, Ловчанско и на много мѣста въ България), рекита и рекитово (с. Г. Лозенъ — Софийско), жилавика и върба жилавика (с. Чепеларе), червена фърба (с. Костенецъ —Самоковско) Ст. Геор.—Червена върба (Ловечъ), ракита, кушничарска вжрба (Ловечъ) Урум. — Ракита червена.

Salix caprea: Ива (Софийско, с. Габровецъ — Ихтиманско), дива — върбо (с. Баня — Чепинска), ивà, ивово (с. Г. Лозенъ — Соф.), ивà (с. Брѣзье — Искрецко), Ст. Геор.— йва, йвачка (Троянъ) Урум. — йва черна, йва бела.

Salix fragilis, S. amygdalina и проч.: Върба (вcждѣ), върбо, върба и върбово дърво (с. Г. Лозенъ — Соф), крѣхка върба.

Salix alla: Върба, бѣла върба.

Salih babylonica: Жаловита върба, печална върба.

Salsola

Sals. Kali: Корай и курай (Болградъ — Бесарабия) Ст. Геор. — Вжлмо (с. Рѣсенъ — Търновско) Урум.

Salvia.

Salvia officinalis: Градински чай (София, Търново, Тетевенъ), зеленъ джигеръ (Берковица), тазе-джигеръ (Царибродъ), какуле (Пловдивъ и околностьта) Ст. Геор., Коз. — Конски босилекъ, салвей, шалвей.

Salv. silvestris и Salv. pratensis: Говнярь (с. с. Бездънъ, Боговци, Петричъ — Софийско, с. Брѣзье — Искрецко), гòмнерь (с. Лиляче — Кюстендилско, с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтим., с. Врабча — Трънско), добринка (Чепеларе) Ст. Геор.

Salv. glutinosa: Смухтлика (с. Широка-Лжка — Рупческо), смохтилу (с. Баня — Чепинска), бабухъ (К. Зеленика — Тетевенско), медунче (с. Врабче — Трънско), бабка (с. Каменица — Чепино) Ст. Геор.

Sals. nutans: Вѣтровйто билье (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор.

Salv. acthiopis; Мèчо ухò (с. Драгоманъ — Софийско, с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Salv. verticillata: Гюрлюкъ (Чепеларе), бабушка (Хвойна, Чепеларе), бàбуй и бàбой (Троянъ и околнитѣ колиби), бàбиче (с. Костенецъ — Ихтиманско) Ст. Геор.

Sambucus.

Samb. Ebulus L.: Абудъ (с. Бездень — Софийско), бъзлéнъ (с. Чепеларе), абъдъ (с. Брѣзье — Искрецко, Опицвѣтъ,— Соф. и с. Поганово — Царибродско), земний базъ (с. Габровецъ — Ихтиманско), свирчокъ, свирчовина (Орханийско), базакъ (Колибитѣ Зеленика — Тетевенско), бжзье (на повечето мѣста въ България) Ст. Геор. — Бжзи (Ловечъ), ниску бж̀зи (Търново) Урум.

Samb. nigra L.: Бжзъ (с. Брѣзье — Искрецко, Бездънъ — Софийско, Плѣвенъ, Орханийско), базакъ (Карнобатъ), бжзàкъ (Сливенъ) Геор., Коз. — Свѝрчовина (Карнобатъ, Герловско), бжзи (Плѣвенъ), бозъ (с. Чепенларе), свирчочена (Търновско), дрѣнъ-бжзъ (Търновско), свирчина (Колиб. на Зелениката—Тетевенско) Ст. Геор.

Samb. racemosa: Червенъ бжзъ, цървенъ бжзъ (с. Бистрица — Софийско) Ст. Геор.

Sanguisorba.

Sang. officinalis: Разваленка.

Sanicula.

Sanic. europea: Чичякъ (Колиб. Зеленика — Тетевенско), петопърстица (Берковица) Ст. Геор. — Мжшка кушутж (Търново и с. Арбанаси) Урум.

Saponaria.

Sapon. officinalis: Ракй-сапунъ (с. Костенецъ и Колиб. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. — Сапунче (Сливенъ) Коз. — Сапунче, ржки-сжпунъ (Ловечъ) Урум. — Чувенъ?

Satureja.

Satur. hortensis: Чубрица и чубрика (на повечето мѣста въ Тракия), трѣбица и чубрица (с. Каменица — Чепинско) Коз.

Sat. Kitaibelii Wrzb.: Овча чубрица (с. Микре — Ловчанско) Ст. Геор.

Дивитѣ видове, напр. S. coerulea: Чубрица, дива чубрица (Сливенъ, с. Брѣзье — Искрецко, Търново) Коз., Геор., Урум.

Saxifraga.

Saxifr. rotundifolia: Мжжки обичникъ (Берковица) Ст. Геор. — Обичникъ, потайниче.

Scabiosa.

Scab. micrantha: Заечи уши (Чирпанъ) Бурм.

Swertia.

Swertia punctata: Чьрънъ буренъ — Ст. Геор.

Scilla.

Sc. bifolia: Синчецъ (Софийско), дивъ зюмбюлъ (с. Кюлявче — Новопазарска окол.) Ст. Геор. — Синче, дивъ зюмбюлъ (Прѣславъ), синъ бжкълчецъ (Ст. Загора) Тош. — Синчецъ, синчецъ-бжклецъ (чецъ) (Ловечъ, Търново) Урум.

Scirpus.

Scirp. lacustris и други видове: Дзука и папуръ (с. Драгоманъ — Соф.), мекичаръ и мекишаръ (с. Подцърненци — Радомирско), шуфаръ (с. Широка-лжка — Рупческо), дзука (с. Казичане Соф., Тетевенско, Т.-Пазарджишко), гологлавиче (на сжщото мѣсто), шаваръ (с. Драгоманъ — Соф.) Ст. Геор.

Scolopendrium.

Scolop officinarum: Волски языкъ (Сливенско) Коз. — Волски езикъ, еленски езикъ (Ловечъ, Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Scorzonera.

Scorz. austriaca, S. mollis и др.: Кокешъ (с. Текира — Т.-Пазарджишко), кòзя лèпка (Чирпанъ) Ст. Геор.

Scrophularia.

Scoph. nodosa и Scroph. alata: Разгонъ (с. Костенецъ — Ихтим.), пчелядъ и пчелякъ (с. Каменица — Чепинско), гърлица и гърличе (Колиб. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор. — (Въ Дупница и Г.-Джумая — Македония, назван. разгонъ употрѣб. (за Caltha palustris). — Заушница, скрофулъ, живиниче.

Scutellaria.

Scut. orientalis: Превара.

Secale.

Secl. cereale: Ржжь (Тракия и Сѣверна България), ржжъ и жито (с. Подцърненци — Радомирско).

Sec. cornutum: Рогалка, роговица, рогачъ, рогалъ, рогале (Кюстедилско) Коз. — Ръжена главня.

Sedum.

Sedum, разни видове: Кози бизки (Тракия), фирфиричe (Разградъ), майсалюво билье (Чепеларе), копнежъ (за Sed. cepaea въ с, Вишанъ — Цариб.), гърличе (за Sed. maximum — въ с. Бистрица — Соф.), одвъжици (за Sed. annum —на сжщото мѣсто), коча боска (Троянъ), божо гроздье (Тетевенъ), въхца (за дребнолистнитѣ видове, въ с. Брѣзье — Искрецко), копнежъ (с. с. Църклеевци и Драгоманъ за Sed. acris) Ст. Геор. — Мишнички (Сливенъ) Коз.

Sedum maximum Sut: Дебѐла Мàра (Ловечъ), сжщото название и тлжстигж (Търново) Урум.

Sedum album: Бабино гроздье (Ловечъ), бабина цѝцки (Търново) Урум.

Sedum rhodiola: Шапиче (Троянъ, Самоковско) Ст. Геор,

Sehrardia.

Sehrard. arvensis: Торица (с. Драгоманъ) Ст. Геор.

Sempervivum

Semp. assimile Sch., Semp tectorum L.[1] и други видове: Нѐжито (Айтосъ), нежитъ (Калоферъ, Троянъ, Ново-село, Тетевенъ, Софийско), кашличавче (с. Цървеняно — Кюстендилско), тлъстига (Трѣвна), кашлевацъ (с. Драгоманъ — Соф.), кулакуту (Разградско) Ст. Геор.

S. tectorum L. — Бабинъ квасъ (Ахж-Челеб.), тлъстига (Трѣвна), тученица (Прилѣпъ, Охридъ), дебелецъ (Калоферъ) Ст. Геор.

---

[1] Населението обикновено не отличава едни отъ други разнитѣ видове Sempervivum; то дори ги смѣсва съ Portulaca и Saxifraga Aizoon — Ст. Геор.

Senecio.

Senec. vernalis: Голъ-босъ-гологлавъ (Берковица) Ст. Геор. — Спорежъ.

Serratula.

Serrat. tinctoria L.: Сърпецъ (с. Брѣзье — Искрецко, Търново, Дупнишко и всждѣ изъ България) Ст. Геор.

Sesamum.

Sesam. orientale: Сусамъ (Тракия и другадѣ изъ България).

Sesseli.

Sess. rigidum W. K.: Шапъ (Ловечъ и околностьта) Урум.

Setaria.

Setar. verticillata и Setar. viridis: Кущрява (с. Габровецъ — Ихтиманско, Сливенъ), кощрява (с. Лиляче, — Кюстендилско и с. Каменица — Чепинско) Ст. Геор. — Лѣпка (Ловечъ, Сливенъ), кущрява (Търново и с. Рѣсенъ) Урум.

Siderites.

Sider. montana: Тъмнянче (с. Поганово — Царибродско) Ст. Геор. — Маясжлче, маясжливче (Ловечъ), мжiжсжливъ буржнъ (с. Драгижево — Търновско) Урум. — Миризливъ буренъ.

Silene.

Sil. inflata: Тоболици (с. Петричъ — Софийско), скрипалецъ (с. Чукуркьой и Чепеларе въ Родопитѣ), пукалецъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Sil. macropoda: Дна, днайвица (с. Бистрица, Софийскб) Ст. Геор.

Sil. viscida: Прилѣпъ (с. Суходолъ — Соф., Берковица и с. Брѣзье — Искрец.) Ст. Геор.

Sil. armeria: Гърличова билка, гърличова трѣва (Сливенъ) Ст. Геор.

Sinapis.

Sinap. arvensis, S. nigra: Синапъ (Калоферъ, Чепино, Софийско' Ихтимтнско), рапчукъ (с. Подцърненци — Радомирско), ардалъ (с' Габровецъ — Ихтиманско), хардалъ (Сливенъ), адалъ (Н. Геор.) — Полски синапъ (Търново) Урум. — Черъ синапъ.

Sisymbrium.

Sisymbr. officinale: Дива лахна (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор.

Smyrnium.

Smyrn. perfoliatum: Трубенъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор.

Smilax.

Smilax excelsa: Скрипка (Сливенъ, Ямболъ, Пловдивъ, Източна Тракия). Коз.

Solanum.

Solan. nigrum: Кучи-гроздье и кучешко-гроздье (Всѫдѣ изъ България), разгуль (с. Шейтанкьой въ Родопитѣ), отрова с. Каменица—Чепинско), зърнищецъ (с. Костенецъ, Ихтим.), горска разгорка (Берковица) Ст. Геор.

Solan. Dulcamara: Отрова (Плѣвенъ), черната отрова (с. Каменица—Чепинско), алена калинка (с. Костенецъ—Самоковско), утрова (с. Колибито—Троянско), разгонка (Чирпанъ и с. Брѣзье —Искрец.), разводникъ (Ловечъ) Ст. Геор.—Рѫзвѫленкѫ (с. Келифарево — Търновско), утрова (Горна-Оръховица, Търново) Урумъ.

Solan. Melongena: Синъ патладжанъ, моренъ (моравъ) патладжанъ, мороваkъ.

Solan. capsicastrum — Пиперчи (Сливенъ) Коз.

Solan. persicum: Червенъ патлиджанъ, домати, михле.

Solan. tuberosum: Барабой (Западна България), картофи и картофли (Тракия), кромпиръ (Дупница), патати (Варна, Ст. Загора), брамбой (с. Каменица — Чепинско), компиръ (Орханийско и Искрецко), зименъ бобъ (Искрецко).

Solan. miniatum Bernh.: Червено кучешко гроздье и червенъ зърнищецъ — Ст. Геор.

Solidago.

Solid. canadensis L.: Питумѫнъ гѐнчицъ (Търново) Урум.

Sonchus.

Son. arvensis: Млѣчка (К. Зеленика — Тетевенско) Геор. —

Sorbus

Sorb. Aria: Скокотлѝка (с. Колибито до Троянъ), сланопаджа (Царибродъ), скоруша (с. Габровецъ — Ихтим., за S. Aria Crantz var. B. Graeca Boiss.). Ст. Геор. — Меко дърво (Бэйкуш.)

Sorb. aucuparia L.: Калина (Широка-Лѫка — Рупчосъ), цървена калина и проклѣто дърво (с. Костенецъ — Самоковско), бретима (с. Г. Лозенъ — Софийско), офикъ, офиково дърво (К. Зеленика — Тетевенско), офика (с. Колибито до Троянъ), смърдлика и смърдика (с. Бояна — Софийско), самодивско дърво (Ново-Село — Троянско), меко дърво (Кюстендилско). — Ст. Геор. — Въскруша и оскруша (което назв. се употр. и за S. domestica), дива скоруша (Ст. Загора). Тош.— Офика, самодѝвско дърво (с. Колибито — Ловчанско) Урум.

Sorb. domestica: Възкруша (Айтосъ), скорушъ (Плѣвенъ), оскруша (Сливенъ, Карнобатъ, с. Медвенъ — Котленско), смърдлика (с. Бояна — Соф.), оскруша и скоруша (с. Желюша — Цариброд.ско), брѣкиня и скòруша (Трънъ), скòруша (Врачанско, с. Габровецъ — Ихтиманско), скоруша и скорушка (с. с. Кокалени и Панчерево — Соф.) Ст. Геор. — Скоруша (Ловечъ), ȯскрушѫ (Търново) Урум.

Sorb. torminalis: Брѣкиня (Търново, Г. Орѣховица, Берковица, Трънско, с. с. Типчанецъ, Игнатица — Врачанско, с. Желюша — Царибродско и всждѣ въ Западна България), дяволско дърво (Карнобатъ), дяволъ, дяволово дърво (с. Г. Лозенъ — Софийско; сжщото название и за S. Aria), обрѣкиня (с. Ребарково — Врачанско) Ст. Геор. — Брекйне (с. Хлѣвени — Ловчанско) Урум.

Sorghum.

Sorgh. halepense: у̀релъ и ка̀неть (с. Садово — Пловдивъ), балу̀ръ (Ловечъ), орѐлъ (Горня-Орѣховица), у̀релъ (с. Брѣстовица — Пловдивско), канешъ (Чирпанъ) Ст. Геор. — Балуръ (Ловечъ), бжлуръ (Търново) Урум.

Sparganum.

Sp. affine: Ежева главичка.

Spergula.

Spergula arvensis; Шпергула.

Spinatia.

Spin. oleracea: Спанакъ (всждѣ изъ България), питоменъ спанакъ (с. Стойкитѣ въ Родопитѣ).

Spiraea.

Spir. Filipendula L.: Моминска китка (Дупница), тжжникъ (Тракия), орѣшецъ[1] (Берковица, Тракия), срамливче, срамежличе, (с. Костенецъ — Самокозско), срамниче (с. Габровецъ — Ихтиман.), Ст. Геор. — Орѣхче (Ст. Загора) Тош. — Орехче, орешецъ (Ловечъ), о̀тврж̀тъ, отвржтничи (Търново) Урум.

Stachys.

St. hirta: Васѐничка (с. Мъглишъ) Тош. — Равни-листъ

Staphylea.

Staph. pinnata: Куркотика (Сливенъ и с. Сотиря), скокотица (с. Казжлъ Муратъ — Разградско) Ст. Геор. — Дивъ мжргжритаръ (Търново), мекишъ, мекишовина (Ловечъ) Урум. — Клокочина.

Statice.

Stat. Limonium: Маясълива трѣва (Болградъ — Бесарабия) Ст. Геор.

---

[1]) Съ названията „орешецъ“ (Тракия), „орѣшковини“ (с. Петричъ — Софийско), „орѣшковиня“ (с. Драгоманъ — Соф.) и на други мѣста, именуватъ Lathyrus tuberosus и за него тѣ трѣбва да се употрѣбяватъ въ книжовния ни езикъ. Причината, за дѣто населението и за двѣтѣ растения дава едно и сжщо название е тая, че и двѣтѣ иматъ по коренетѣ си надебелели грудести части, които дѣцата, при оранието на нивитѣ; събиратъ за ядение и ги наричатъ „орѣхчета“, „орѣшковини“ — Ст. Геор., Родоп. и Рилск. Планина, стр. 75., забѣл. 1

Stellaria.

Stellar. media: Цръвца (Дупница), черевца (Берковица), цревца (с. Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор. — Звѣздица.

Stipa.

Stip. pinnata и Stip. capillata: Койло (с. Драгоманъ — Софийско с. Брѣзье — Искрецко), койло и кувилякъ (Хасковско), койлъ (с. Драгоманъ — Соф.), бузалъкъ (с. Лиляче — Кюстен.) Ст. Геор.

Symphoricarpus.

Symphor. racemosus: Маргаритка (Софийско), маргаритаръ (Пловдивъ), инджирчи (Сливенъ, Чирпанъ) Коз.

Syringa.

Syringa vulgris L.: Люлякъ, люляка (Тракия и на много други мѣста), лйлякъ (с. Ребарково — Врачанско), лильжка (Сливенъ, Търново,) — Аргаванъ, аргованъ (Н. Геор.) — Споредъ Ст. Геор. съ названието люлякъ наричатъ и акацията, въ нѣкои села въ Соф., а въ Дупница — Hesperis matronalis).

Symphytum.

Symph. officinale: Чѐръ ȍмжнъ (Дрѣново, Търново) Урум. — Зарасличе.

Tagetes.

Tagetes patula: Кайма (Чирпанъ) Бурм.— Туртки (с. Бездънъ — Софийско) Ст. Геор.

Tanacetum.

Tanac. vulgare L.: Вратига, вратика (Софийско, Болградъ — Бесараб., Ловчанско, Сливенско), свратика (с. Бистрица—Софийско), вратика (с. Брѣзье — Искрецко и с. Кремиковци — Софийско) Ст. Геор. — Вратига и въртига (на повечето мѣста въ България).

Tanac. Balsamita: Кжлофьжрчи (Търново), кжлжнфиръ (Ловечъ) Урум.

Tamarix.

Tamarix Pallasii Dsv.: Вжрбйчка, миризлива вжрбичка (Търново) Урум.

Taraxacum.

Tarax, officinale Wig.: Радика (Дупница, Софийско, Пловдивско), глушина (Софийско), глушило (Сливенъ, с. Градецъ, Тракия), падй-косъ, каии-косъ (Дупница), бърдоква (Чепеларе, а плодоветѣ — верюга) Ст. Геор. — Келавче, глухарче, салата (Ловечъ), пикржрйди, сжлата (Търново и с. Арбанаси) Урум.

Taxus.

Tax. baccata: Тисъ, тисовина (Погановский и Рилский мънастиръ) Ст. Геор. - Отровачка.

Telekia.

Telek. speciosa Baumg.: Рѣпей (с. Шипка—Казанлъшко), чернокосъ (Колиб. Троянско и К. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. — Чернокосъ (Търново) Урум.

Забѣлѣжка. Нашето население смѣсва това растение съ Inula Helenium L. и поради това и за него употрѣбява назван. оманъ (на повеч. мѣста въ България) и чернокосъ (с. Локорско — Соф.) Ст. Геор.

Teucrium.

Teucr. angustifolium: Ябълкиня (с. Буздънъ — Софийско), бѣла матерка (с. Люляче — Кюстендилско) Ст. Геор.

Teucr. Laxmanni L.: Срьащичи (Ловечъ) Урум.

Teucr. Chamaedrys: Подабиче (с. Локорско—Софийско) Ст. Геор.

Tamus.

Tam. communis: Брей (с. Суходолъ — Соф., Кюстендилъ, Т. Пазарджикъ, Орханийско, Чирпанъ, с. Ченге — Айтоско, с. Костенецъ и с. Габровецъ — Ихтиманско), брешнялъ (Ново-Село при Сливенъ), плюшъ (с. Поганово — Трънско), блюшъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — Брей (Чирпанъ) Бурм. — Брей (Ловечъ, Троянъ, Търново) Урум.

Thalictrum.

Thalictr. minus: Обйчничи (Ловечъ) Урум.

Thalictr. aquilegifolium: Дивѫ кошничкѫ, убичничи (Търново) Урум. — Обичниче.

Thlaspi.

Thlaspi perfoliatum: Офйтово билье (с. Брѣстовица — Пловдивско) Ст. Геор. — Старчецъ (Чирпанъ) Бурм.

Thuja.

Th. orientalis и Th. occidentalis: Мазия (София).

Thymus.

Thum. Serpyllum: Мащерика (с. Брѣзье — Искрецко), матерйна душа (с. Цръклеевци — Искрец.), мàторина душица (с. Драгоманъ — Соф.), ябълкиня (с. Буздънъ — Соф.), чубрица (с. Опицвѣтъ — Соф.), бѣла матерка (с. с. Богословъ и Лиляче — Кюстендилско), матерка (З. България), махра, махрà (с. Баня — Чепинска), мащерка (с. Сотиря до Сливенъ), ябълчиня (Опицвѣтъ — Соф.), вòленика (Широка-Лѫка — Рупч.), воленица (Чепеларе), бабина душица (Плѣвенъ, с. Брѣстовица — Пловдивско), овчарска мерудия (с. с. Костенецъ и Габровецъ — Ихтиманско), овчарска чубрица (Колиб. Зеленика — Тетевенско) Ст. Геор. — Щеркѫ, бабинѫ душйцѫ (с. с. Арбанаси и Присово — Търновско) Урум. — Майчина душица (Чирпанъ) Бурм. — Мащерйга (Н. Гер.).

Thym. Rochelianus: Овчарска миродія, сминдухъ (Ловечъ) Урум.

Tiletia.

Tiletia, разнитѣ видове: Чернилки, чернилници (Ст.-Загора), главня (Тракия), главулъ (с. Баня — Чепинско) Ст. Геор.

Typha.

Typha latifolia: Папуръ (Ловечъ) Урум.

Tradescantia.

Tradescan. viridis и T. multicolor — Телиграфчи (Сливенъ) Коз.

Tragopogon.

Tragop. pratense L.: Козя брада (Ловечъ, Търново) Урум., Ст. Геор.

Tribulus.

Trib. terrestris: Чикирдекъ, чикирдеци, баби-зжби (Бесарабия, Трѣвна, Сливенъ, Ловечъ, Чирпанъ) Геор., Коз. — Бабици (с. Пищигово) Тош. — Тробузанъ.

Trifolium.

Trifol. pratense, Trifol. montana и други видове, съ червени и бѣли цвѣтове: Детелина (на повечето мѣста въ Западна България), трифилъ (Чепеларе, Хвойна, Ямболъ, Сливенъ и проч.), тйрфилъ (с. Гедиклий — Ямболско), дюлъ (на сжщото мѣсто). Ст. Геор.

Trif. repens: Расковниче (Ловечъ), кжсмётчи, кжсметничи (Търново, Горня-Орѣховица) Урум.

Trifol. aureum, а сжщо и други видове съ желти цвѣтове: Детелина (Софийско и на много други мѣста), звѣзделъ (с. Казичане — Соф.) Ст. Геор.

Trigonella.

Trigon. coerulea: Мерудия (Сливенъ), смйнду, тилъ-пиперъ (Берковско), Мирчьо чубрица, мерудия (Широка-Лжка — Рупческо), сминдухъ (Копривщица) Ст. Геор. — Сминдухъ (Ловечъ), тилчйцъ, телчйцъ (Търново и с. Самоводени) Урум. — Замбунъ.

Triticum.

Tritic. villosum: Латица (с. Бездънъ, с. Опицвѣтъ — Соф., с. Драгоманъ и с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Tritic. Spelta: Лимецъ (Софийско, с. Подцърненци — Радомирско, Кюстендилско), лимъцъ (с. Вишанъ — Царибродско) Ст. Геор.

Tritic. vulgare: Жито (Тракия), зимница (Софийско), лѣтница (на много мѣста), пшеница (Западна-България).

Tritic. repens: Църнъ пирель (с. Петричъ — Соф.), пирье (с. Лозно и с. Лиляче — Кюстендилско), пиренъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Пиревина (A. Boué).

Tritic. repens villosum: Бѣлъ пирель (с. Петричъ — Софийско), пирень (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Trollius.

Trol. europeus: Ябленъ (Разградъ) Ст. Геор.

Tropeolum.

Trop. majus: Латинка, латинче (Пловдивъ, Ст. Загора, Тетевенъ, Троянъ), френчи (Сливенъ) Коз.— Латина (Копривщица) Тош.

Tulipa.

Tulipa silvestris и Tulp. orientalis: Диво лале, диви лалета (Източна България, с. Драгоманъ — Софийско).

Tulipa Gesneriana: Лале (Всждѣ) — Чушка (Панагюрище) Тош.

Turgenia.

Turg. latifolia: Ба̀би зѫби (с. Кюлявча — Ново-Пазарско), бодланъ (Чирпанъ), рогачица (с. Драгоманъ и с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Бозлакъ (Чирпанъ) Бурм.

Tussilago.

Tussilg. Farfara L.: Подбе(ѣ)лъ (на повечето мѣста, Софийско, Кюстендилско, с. Габровецъ — Ихтиманско, Чепеларе. с. Каменица — Чепино), жълта Ма̀рта (с. Желюша — Царибродско), бјала (К. Зеленика — Тетевенско), баба Марта (с. Брѣзье — Искрецко), подбјалъ (Колиб. до Троянъ) Ст. Геор.

Typha.

Typh. angustifolia и Th. latifolia: Папу̀ръ (Сливенъ) Коз. — Палѝца (с. Драгоманъ — Софийско), глушина, за плодоветѣ (с. Казичане — Соф.) Ст. Геор.

Ulmus.

Ulm. campestris: Бресъ, брезъ (с. Бездънъ — Софийско, с. Каменица — Чепинско), карагачъ (с. Костенецъ — Ихтиманско), брѣстъ, брясъ (Сливенъ) Ст. Геор., Коз.

Ulm. effusa: Вязъ, веза.

Urtica.

Urt. dioica: Питомна коприва (Тракия), дива коприва (Ловечъ, Търново) Урум.

Urt. urens: Гръчка копривка (с. Габровецъ — Ихтиманско), гръцка коприва (Сливенъ, Т. Пазарджишко) Ст. Геор. — Питомна, гръцка коприва (Ловечъ, Търново) Урум.

Ustilago.

Ustilago Mayidis: Главня (с. Баня — Чепинска), чернило (с. Литаково — Орханийско).

Ustilago carbo: Главулъ (с. Баня — Чепинска), глявна̀ (с. Брѣзье — Искрецко), гля̀вна (с. Драгоманъ — Соф.), главница (с. Изатовци — Царибродско) Ст. Геор.

Utricularia.

Utr. minor: Мѣхурка.

Vaccinium.

Vaccin. Myrtillus L.: Брусници (с. Баня — Чепинска), боровинки, боровинки черни (Самоковъ, Софийско, Ихтиманско), бруснокъ, а плодоветѣ — брусници (Чепино, с. Широка-Лжка — Рупческо), черни-диви-череши (К. Зеленика), боровки и брусници (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Боровки и боровинки (с. с. Кнежа и Орѣшакъ — Ловчанско) Урум.

Vaccin. vitis idaea L.: Червени боровинки (с. Габровецъ — Ихтиманско, Самоковъ, Софийско), кòкази (с. Баня — Чепинска), суници (Чепеларе), червени диви череши (К. Зелениката — Тетевенско), червени боровки и брусници (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Брусници.

Valeriana.

Valer. officinalis: Дѣлянка (с. Цървеняно — Кюстендилско, с. Кремиковци — Софийско), дѣленка (с. Бистрица — Соф., Берковица), коча-билка (Ловечъ), òгниче (с. Колибито — Троянско, с. Хлѣвени — Ловченско) Ст. Геор. — Дилянка, коча трѣва (Ст. Загора) Тош. — Дилянка (Търново) Урум. — Дилянка, котешка трѣва.

Valerianella.

Val. olitoria — Дѣлянчица (Черпанъ) Бурм. — Мотовилка.

Veratrum.

Veratr. album L. Чемерика — почти на всѣкждѣ (с. Бездънъ — Софийско, с. Брѣзье — Искрец., Чепеларе), чемеръ (Широка-Лжка — Рупческо) Ст. Геор, — Чимерига, чимирика (с. Орѣшакъ — Ловчанско) Урум.

Verbascum.

Verb. Thapsus, Verb. Lychnitis L.: Лопенъ (с. Бездънъ — Соф., с. Брѣзье — Искрец.), лепень (Пирдопъ), липенъ (Сливенъ), билчина (с. Шипка — Тракия), риби-билье (Софийско), дивизма (Берковско), папалечь (Ловечъ), свѣщилка (Хвойна, Чепеларе), свѣщулка (Чепеларе, Т.-Пазарджикъ), кучешка царевица (с. Каменица — Чепинска), бѣлъ лопень (с. Габровецъ — Ихтиманско), меща билка (с. Баня — Чепинска), овча опашка (с. Колибито — Троянско) Ст. Геор. — Липечь (Сливенъ) — Царска свѣщь.

Verbasc. thapsiforme L.: Свищулка (с. Пищигово — Т. Пазарджишко), пукъ (Карлово), мечй-ухò (Ст. Загора) Тош.

Verbas. nigrum.: Църний лопень (с. Габровецъ, Ихтиманско), лопянъ, лопенъ (Колиб. Зеленик. — Тетевенско), лепень (с. Колибито — Троянско) Ст. Геор.

Verbasc. phlomoides L.: Папалечъ (Ловечъ), лопенъ, лопьанъ (с. с. Хлѣвени и Радювени — Ловчанско), волскж упашкж (Търново) Урум.

Verbas. phoeniceum.: Дйфъ кукунàръ (с. Микре — Търновско) Урум.

Verbena.

Verb. officinalis.: Върбина (Спивенъ) Коз. — Върбика.

Veronica.[1]

Veron. Beccabunga L. и Veron. Anagallis: Жебякъ (Чепеларе), змийно билье и бобовлякъ (с. Костенецъ — Ихтиманско), бобовлякъ (с. Врабча — Трънско) Ст. Геор. — Маремиче, маремъ (Ловечъ), мжре́мчи (Търново) Урум.

Veron. spuria.: Спорничи (Търново) Урум.

Veron. multifida: Самосудникъ (с. Бистрица — Софийско), змийска трава (с. Брабча Трънско) Ст. Геор. — Зжмски отровникъ (с. Микре — Ловчанско) Урум.

Veron. officinalis: Истравниче (К. Зеленка — Тетевенско) Ст. Геор. — Превата (Копривщица) Тош.

Veron. urticaefolia: Зжмски буренъ (К. Зелениката — Тетевенско) Ст. Геор.

Veron. polita: Великденче (Чирпанско) Бурм. — Жабиньакъ, забуньакъ (Ловечъ и с. Хлѣвени) Урум.

Veron. Thracica Vel. и V. Teucrium: Змийска трѣва (Берковица) Ст. Геор.

Veronica sp.: Синчецъ (Разградъ), осипъ (с. Казичане — Соф.), кавчарь (с. Цървеняно — Кюстендилско) Ст. Геор. — Бабинъ прѣшленъ, любичица, Великденче (Н. Геор.)

Viburnum.

Vibur. Opulus L.: Калина (Дупница, с. Цървеняно — Кюстендилско, с. с. Бояна, Г. Лозенъ и Бистрица — Софийско), картопъ, снѣжна китка (Дупница, Чирпанъ, Сливенъ), калинка (с. Бистрица — Софийско), гирмижъ (с. Кокалени — Софийско) Ст. Геор. — Калина, картопъ (Търново, Лозечъ) Урум. — Обики (Байк.)

Vibur. Lantana L.: Тутуника (с. Бояна — Соф.), калиница, калинка (с. Поганово — Царибродско), тутуница, тутуново (с. Г. Лозенъ — Соф.), тутунище (Софийско), дивъ гермижъ (с. Бистрица — Соф.), тутунякъ (с. Гайтанево — Новоселска окол.), калинка (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Буболекъ, бубольакъ (Ловечъ), лулувинж (Търново, с. Присово) Урум. — Тютуника (Байк.) — Калина (на повечето мѣста въ България).

Vicia.

Vic. Faba: Черъ, черенъ бобъ, бакла.

Vic. sativa: Грахоръ (с. Брѣзье — Искрецко), греоръ (с. Брѣстовица — Пловдивско), грахоръ и граоръ (с. Бездънъ — Софийско, с. Габровецъ — Ихтиманско, Радомирско), сухородица (с. Казичане — Соф.), глушина (с. с. Гediклий и Мансарлий — Ямболско), ровъ, (Чепеларе), чърнежъ (с. Изатовци — Царибродско), грахориче и граориче (с. Костенецъ — Ихтиманско), калафария и глушина (с. Казичане — Соф) Ст. Геор. — Фий (Търново) Урум.

[1] На ромънски това растение има 5 названия, нѣкои отъ които сж отъ славянски произходъ и сходни съ българскитѣ (Вижъ Ст. Геор., Рила, p. 112).

Въобще, много ромжнски имена на растения сж заети изъ българския езикъ, особено имената на зеленчуцитѣ, чрѣзъ българскитѣ градинари.

Уровъ (с. Causeдънъ — Софийско), фикъ и фий (с. Върбовникъ — Дупнишко и с. с. Мансарлий и Гедиклий — Ямболско) Ст. Геор.

Vic. villosa: Конски ребра (с. Брѣстовица — Родопитѣ) Ст. Геор.

Vic. narbonensis: Дивъ бобъ (с. Брѣстовица—Пловдивско) Ст.Геор.

Vic. herbacea W. K.: Черковно цвѣте (Ст.-Загора) Тош.

Vinca.

Vinc. minor и Vinc. herbacea: Зеленика (Търново), чупи-гърнье (с. Гедиклий — Ямболско), зеленичe (с. Бѣла-Църква — Павликянска окол.), зеленка (Берковица) Ст. Геор. — Синьо-бьало цветенце, зеленика (Ловечъ), зимнйкж (Търново) Урум. — Зимзеленъ.

Vincetoxicum.

Vincetox. officinale: Прострелъ голѣмъ (с. Врабча — Трънско), клинява трѣва (Берковица) Ст. Геор.

Vincetox. laxum Bartl. — Количе (с. с. Орѣшакъ и Дълбокъ-долъ — Ловчанско) Урум.

Viola.

Viola odorata: Любичица (с. Бездънъ — Софийско, с. Костенецъ — Ихтиманско), теменуга — тиминуга (Тракия), любика, л'юбичици (Дупнишко), меневшж (с. Кюлявче — Новопазарска окол.), любика и любики (с. Врабча — Трънско), теменужка с. Брѣзье — Искрецко), любйка (с. с. Църклеевци и Драгоманъ — Искрецка окол.) Ст. Геор. — Тиминуга (Сливенъ) Коз.

Viola tricolor: Кокорчи (Сливенъ) Коз. — Акма, акмово (Чепеларе), пилешничекъ (с. Гела — Чепеларско), любичецъ, любичица (с. Костенецъ — Ихтим.), милованка (с. Врабча — Трънско), дива любика (на сжщото мѣсто), синчецъ (Колиб. Зеленика — Тетевенско), умразниче (Берковица) Ст. Геор.— Пжстра тжменýга (Ловечъ), пжстрж, шàрьжнж тжмьжнуга (Еленско) Урум. — Кумонига (Панагюрище), минушàга (Т.-Пазарджишко), кокорче (Ямболъ) Тош. — Други названия: Теменуга, любика, любичица, любимчица (съ сжщитѣ наричатъ въ Запад. България V. odorata).

Viola alba: Бѣла тжменуга (Ловечъ, Търново) Урум.

Viola silvatica: Кумунига (Панагюрище) Тош.

Viola hirta L.: Тжменуга (Ловеч.) Урум.

Visicaria.

Visic. artropurpurea: Прилѣпъ (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор. — Лѣпило.

Viscum.

Visc. album: Имелъ, имела (с. Костенецъ, с. Баня-Чепинска), éмелика (с. Стойкитѣ — въ Родопитѣ) Ст. Геор. — Ймелъ (Ловечъ, Пловдивъ), вимсжлъ (с. Драгижево — Търновско) Урум.

Vitis.

Vitis vinifera и V. silvestris: Л о з а (за питомната), л о з и н а, л о з н и ц а (за дивата). — Д й в ж л у з ж (Търново), п т и ч е г р о з д е (Ловчанско) Урум.

Xanthium.

Xanth. spinosum L.: К а з а ч к и б о д и л ъ (Самоковъ, с. Костенецъ, Софийско), к а з а ш к и б у д и л ъ (Тракия), б о т у р а к ъ (с. Хвойна), т р ъ н ь е (с. Баня-Чепинска), б о д р и ц а (с. Поганово — Царибродско), ч е р к е з к и т ъ р н ь е (с. Брѣзье — Искрецко), м о с к о в с к о т ъ р н ь е (с. Драгоманъ — Искрецко) Ст. Геор. — Б я л о т р ъ н е (Ловечъ, Търново), м а г а р и ш к о т р ъ н е (Ловечъ) Урум. — К а з а ш к и б о д и л ъ.

Xanth. strumarium L.: Б у т р а к ъ (с. Каменица—Чепинско), с в й н и ц и, с в и н с к и в а ш к и (с. Габровецъ — Ихтиманско), с в и н к ь е (с. Брѣзье — Искрецко) Ст. Геор.

Xeranthemum.

Xeranth. annum. L. и др. видове: М е т л а (Софийско, Тракия, с. Хлѣвени — Ловчанско, с. Лиляче — Кюстендилско), п а п у л к и (главицитѣ отъ това растение, въ с. Мансарлий — Ямболско), д я в о л с к а м е т л а (с. Гедиклий — Ямболско), м е т л и г а (Сливенъ), ц ъ р в е н а м е т л а (с. Костенецъ — Самоковско) Ст. Геор. — М й т л и ч к ж (Търново) Урум. — Б е з с м ъ р т н и ч е.

Zea.

Zea mays: Ц а р е в и ц а (Западна България, Тракия и на много други мѣста), п а п у р ъ (Габрово), к у к у р у з ъ (разни мѣста въ Сѣверна България), г у г у ч е т а (Ловечъ), м о р у з ь е (с. Драгоманъ — Соф.), м а м у л и (Дупница), м и с и р ъ, м и с и р и (Сливенъ, Ст. Загора, Карлово, и разни мѣста въ Сѣверна България), ц а р к а (Копривщица), г ъ л ж б и (Русе, Ломъ).

Названия за плодоветѣ: К а к а л а ш к а (с. Драгоманъ, Софийско), к о ч а н ъ (Сливенъ, Тракия), м а с у р ъ (Орханийско), к у л е н ь (Врачанско и Берковица), м а м у л ь (Карлово), м и с и р ъ (Свищовъ, Варна, Сливенъ), м о р у з ъ (Искрецка околия). — Вижъ и названията приведени на стр. 5.

Zizyphus.

Ziz. vulgaris: Х и н а п ъ.

Азбученъ показалецъ

на българскитѣ народни названия на растенията, съ посочване на тѣхнитѣ научни — латински названия.

Съдържа само подбрани и по-малко извѣстни названия. Изпустнати сж общоупотрѣбимитѣ и познати названия, особено такива, които нѣматъ синоними. На показанитѣ страници (задъ латинскитѣ) могатъ да се видятъ всички изброени имена за дадено растение.

Зжмски или змийски лападъ (Arum maculatum) 18.
Зжмски буренъ, змийска трѣва (Veronica, разни видове) 74.
Зяпка (Orobanche rubens и др.) 51.

Ибришимъ (Melica uniflora) 47.
Ива (Salix caprea) 63.
Иглика, аглика (Primula suaveolens) 57.
Изтравниче (Asplenium Trichomanes) 19.
„ (Glechoma hederacea и др.) 8.
Изтривничи (Cardamine pratensis) 23.
Изронче (Achillea clypeolata) 13.
Изсипливче, усипливче, изсипливо биле (Herniaria hirsuta) 39.
Имелъ, имела (Loranthus europeus)45.
„ „ (Viscum album) 75.
Инджирче (Symphoricarpus racemosus) 69.
Индрише (Pelargonium odoratissimum) 52.
Истравниче (Veronica offic.) 74.
„ (Hieraceum pilosella) 39.
„ (Nasturtium offic.) 49.

Кавтраника (Chrysopogon gryllus) 26.
Кавакъ (Populus pyramidalis) 56.
Кадънка, калинка (Papaver Rhoeas)52.
Калина (Sorbus aucuparia) 67.
Калина, калинка (Viburnum Opulus)74
Калинка (Ligustrum vulgare) 44.
Какички (Lmanthemum nymphaeoides) 44.
Калоферчи (Tanacetum balsamita) 69.
Калепешъ (Amygdalus communis) 16.
Калешъ (Ranunculus sardus) 60.
Казашки бодилъ (Xanthium spinosum) 76.
Какуле (Salvia offic.) 63.
Калугерчи-патеричи (Muscari racemosum) 48.
Калешъ (Geum coccineum) 37.
Камбанка (Dicentra spectabilis) 31.
Камилякъ, камбулешъ (Malva silvestris и др.) 46.
Кандилка дива (Clematis Viticella) 27.
Кандилка, кандилница, кошнишки (Aquilegia vulgaris) 17.
Катраника (Artemisia abrotanum) 18.
Картопъ (Viburnum Opulus) 74.
Кантарионъ, катарионъ (Erythrea Centaurium) 33.
Кантарионъ (Hypericum perforatum) 40.
Канетъ (Sorghum halepense) 68.
Кана-чичекъ (Impatiens noli-tangere)40
Кашливиче, кашливацъ (Sempervivum tectorum) 65.
Качунъ, крачунъ (Crucus biflorus) 29.
„ (Colchicum autominale) 27.
Качулетки (Agaricus sp.) 13.
Кафе (Lupinus albus) 45
Кестанъ (Castanea vesca) 24.
Киселецъ (Oxalis acetosella) 51.
Килавъ буренъ (Herniaria) 39.
Киселъ трънъ, киселокъ (Berberis vulgaris) 20.
Кипарисъ (Cupressus sempervirens)29.
Кишнишъ (Coriandrum sativum) 28.
Кимионъ (Carum Carvi) 24.
Класинка (Briza media) 21.
Класатица (Bromus sterilis) 21.
„ класица (Horodeum murinum) 39.
Класовита трѣва (Melica sp.) 47.
Клекъ, клекашъ (Pinus montana) 54.
Клинавче (Digitalis, разни видове) 31.
Клинавче, памуклия (Epilobium palustre) 32.
Клинавче, клинаво биле (Erodium cicutarium) 33.
„ (Coronilla varia) 28.
„ (Geranium macrorhizon) 36.
Клинява трѣва (Vincetoxicum offic.)75.
Кленъ (Acer tataricum) 12.
Клопачка, клокочка (Rhinuntus major) 60.
Кози биски (Sedum, разни видове) 65.
Козя брада (Tragnpogon pratense) 70.
Козя нога (Aegopodium Podagraria) 7.
Козирогъ, рошковъ (Ceratonia Siliqua) 25.
Кокоши гребенъ — гжба (Clavaria botrys) 26.
Кокешъ (Scorzonera austriaca) 64.
Кокорчи (Viola tricolor) 75.
Кокурузъ, морузъ (Zea mays) 76.
Кокоша билка, кокошатина (Polygonum aviculare) 55.
Кокоша трѣва (Chenopodinm, разни видове) 25.
Кокиче, качиче, кочичка (Galanthus nivalis) 35.
Кокорякъ, кукурекъ (Helleborus odorus) 38.

Цѣноразписъ

на изданията на Българското книжовно дружество и Българската академия на наукитѣ.

Периодическо списание (Браилско)

Книга I цѣна 6 лева, кн. II—8, кн. III—8, кн. IV—9, кн. V—VI—23, кн. VII—VIII—11, кн. IX—X—14, кн. XI—XII—15 лева. (Всички изчерпани).

Периодическо списание (Софийско)

Книга I цѣна 13 лева, кн. II—11, кн. III—14, кн. IV—11, кн. V—9, кн. VI—12, VII — 11, кн. VIII — 11, кн. IX — 10, кн. X — 13, кн. XI — 10, кн. XII — 9, кн. XIII (изчерпана) — 11, кн. XIV — 10 (изчерпана), кн. XV — 11 (изчерпана), кн. XVI — 12 (изчерпана), кн. XVII — 9 (изчерпана), кн. XVIII — 10 (изчерпана), кн. XIX—XX — 17, кн. XXI—XXII — 21, кн. XXIII—XXIV — 23, кн. XXV—XXVI — 16, кн. XXVII — 10, кн. XXVIII—XXIX—XXX — 25, кн. XXXI — 11, кн. XXXII—XXXIII — 16, кн. XXXIV — 14, кн. XXXV — 13, кн. XXXVI — 14, кн. XXXVII—XXXVIII — 22, кн. XXXIX — 10, кн. XL — 13, книга XLI—XLII — 21, книга XLIII — 11, кн. XLIV—12, кн. XLV — 9, кн. XLVI — 14, кн. XLVII — 8, кн. XLVIII — 12, кн. XLIX—L — 16, кн. LI — 12, кн. LII—LIII — 20, кн. LIV — 13, кн. LV—LVI — 23, кн. LVII — 11, кн. LVIII — 10, кн. LIX — 8, кн. LX — 11, кн. LXI — 48, кн. LXII — 55, кн. LXIII — 50, кн. LXIV — 50, кн. LXV — 52, кн. LXVI — 52, кн. LXVII — 51, кн. LXVIII — 50, кн. LXIX — 50, кн. LXX — 45, кн. LXXI — 56 лева.

Лѣтописъ на Българското книжовно дружество

Книга I цѣна 4 лева, кн. II — 13, кн. III — 11, кн. IV — 9, кн. V — 9, кн. VI — 12, кн. VII — 10, кн. VIII — 11, кн. IX — 9, кн. X — 11, кн. XI — 7 лева.

Списание на Българската академия на наукитѣ

Книга I цѣна 22 лева, кн. II — 30, кн. III — 20, кн. IV — 20, кн. V — 22, кн. VI — 22, кн. VII — 20, кн. VIII — 20, кн. IX — 23, кн. X — 20, кн. XI — 20, кн. XII — 22, кн. XIII — 20, кн. XIV — 20, кн. XV — 24, кн. XVI — 33, кн. XVII — 42, кн. XVIII — 34, кн. XIX — 42, кн. XX — 45, кн, XXI — 27, кн. XXII — 42, кн. XXIII — 42, кн. XXIV — 54, кн. XXV — 50, кн. XXVI — 40, кн. XXVII — 36, кн. XXVIII — 50, кн. XXIX — 30, кн. XXX — 30, кн. XXXI — 40 лева.

Лѣтописъ на Българската академия на наукитѣ

Книга I цѣна 9 лева, кн. II—9, кн. III—9, кн. IV—30, кн. V—21, кн. VI—40 лева.

Сборникъ на Българската академия на наукитѣ.

Книга I цѣна 48 лева, кн. II — 36, кн. III — 62, кн. IV — 60, кн. V — 86, кн. VI — 64, кн. VII — 48, кн. VIII (изчерпана), кн. IX — 50, кн. X (изчерпана), кн. XI—60, кн. XII — 126, кн. XIII — 60, кн. XIV — 81, кн. XV — 62, кн. XVI — 66, кн. XVII — 60, кн. XVIII — 100, кн. XIX — 90 лева.

Сборникъ за народни умотворения и народописъ

Книга VII цѣна 55 лева, кн. VIII — 55, кн. IX — 75, кн. X — 55, кн. XI — 65, кн. XII — 66, кн. XIII — 65, кн. XIV — 67, кн. XV — 67, кн, XVI—XVII — 110, кн. XVIII — 85, кн. XIX — 70, кн. XX — 66, кн. XXI — 80, кн. XXII—XXIII (дѣлъ I) — 60,

кн. XXII—XXIII (дѣлъ II) — 30, кн. XXII—XXIII (дѣлъ III) — 40, кн. XXIV (дѣлъ I)] — 53, кн. XXIV (дѣлъ II) — 43, кн. XXIV (дѣлъ III) — 33, кн. XXV (дѣлъ I) — 47, кн. XXV (дѣлъ II) — 33, кн. XXV (дѣлъ III) — 33, кн. XXVI (дѣлъ I) — 50, кн. XXVI (дѣлъ II) — 23, кн. XXVI (дѣлъ III) — 25, кн. XXVII — 32, кн. XXVIII — 90, кн. XXIX — 60, кн. XXX — 40, кн. XXXI — 48, кн. XXXII — 104, кн. XXXIII — 40, кн. XXXIV — 64, кн. XXXV — 80 лева.

Български старини

Книга I, II, III (изчерпани), кн. IV—32 лв., кн. V—23, кн. VI—35, кн. VII—80 лв.

Български художествени старини

Книга I и II по 100 лева.

Отдѣлни издания

	лева
Изъ архивата на Найденъ Геровъ Т. I	66
Изъ архивата на Найденъ Геровъ Т. II	66
Български книгописъ за 100 години отъ А. Теодоровъ-Баланъ	104
Сборникъ на Българското книжовно дружество кн. I	30
Водната и водораслова флора въ Ю. Западна Македония отъ Ст. Петковъ	13
Български старини изъ Македония отъ Йор. Ивановъ (изчерпана)	20
Съчинения на М. С. Дриновъ Т. I (изчерпана)	—
Съчинения на М. С. Дриновъ Т. II	37
Съчинения на М. С. Дриновъ Т. III	34
Свети Климентъ Охридски отъ А. Теодоровъ-Баланъ	8
Св. Ив. Рилски и неговиятъ мънастиръ отъ Йор. Ивановъ (изчерпана)	11
Орохидрография на Македония отъ В. Кънчевъ	14
Сбирка отъ рѣчи и сказки	7
Carte ethnographique de la nouvelle Dobroudja roumaine par St. Romansky	7
Сборниче въ честь на М. Дриновъ	8
Македония (Етнография и Статистика) отъ В. Кънчевъ (изчерпана)	22
История на бъл. държава презъ срѣднитѣ вѣкове, отъ В. Н. Златарски томъ I. частъ I (изчерпана).	62
Разорението на тракийскитѣ българи презъ 1913 г. отъ Л. Милетичъ	46
Библиографски източници за историята на Турция и България отъ Д-ръ Н. В. Миховъ Т. I.	16
Библиографски източници за историята на Турция и България отъ Д-ръ Н. В. Миховъ Т. II.	27
Населението на Турция и България отъ Д-ръ Н. В. Мияовъ, т. II	75
Металургия на желѣзото въ България отъ Ив. Трифоновъ	30
Финансови изслѣдвания върху Българскитѣ държавни желѣзници отъ Ив. Доросиевъ	70
Богомилски книги и легенди отъ Йор. Ивановъ	80
Архивъ на възраждането т. I и II по	100

Българска библиотека

Книга I цѣна 14 лева, кн. II — 9 (изчерпана), кн. III — 5 (изчерпана), кн. IV (изчерпана), кн. V — 5 (изчерпана), кн. VI — 9. кн. VII — 17 (изчерпана), кн. VIII — 9 (изчерпана), кн. IX — 16 (изчерпана). кн. X — 26. кн. XI — 36, кн. XII — 26 (изчерпана), кн. XIII — 25, кн. XIV — 46, кн. XV — 24 (изчерпана), кн. XVI — 24, кн. XVII — 27 лева.